



MODEL ORGANIZIRANJA Centra za razvoj karijera GFV

Mjerljiv ishod 2.1. / prema UzP 3.1

Verzija 1.0

Autor(i) / Institucija:

Nenad Petrović (HDIG)
Biljana Cmrečki (HDIG)
Simona Štriga (HDIG)
Anita Novak (HDIG)

Element projekta / Radna skupina

Element 2: Provedba stručne prakse

Kratki opis:

U svrhu stvaranja sustavnog pregleda službi za podršku studentima na hrvatskim i najuspješnijim svjetskim visokim učilištima, koji će biti osnova za uspostavu Centra za razvoj karijera u projektu, tijekom ljeta i jeseni 2020. godine provedeno je istraživanje dostupnih izvora na Internetu. U prvom dijelu istraživanja (Prilog 1) izrađen je pregled trenutnog stanja na 33 visoka učilišta u Republici Hrvatskoj. Drugi dio istraživanja (Prilog 2) donosi pregled karijernih centara na 49 svjetskih visokih učilišta. Na temelju rezultata provedenih istraživanja izrađen je prijedlog Modela djelovanja Centra za razvoj karijera GFV, koji obuhvaća normativni okvir djelovanja, djelatnosti i način upravljanja Centrom.

Ključne riječi:

Podrška studentima i alumnijima; Razvoj karijere; Visoka učilišta, Model centra

Varaždin, studeni 2022.



SADRŽAJ

I. UVOD	1
II. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA	2
2.1 Službe za podršku studentima na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj	2
2.2. Službe za podršku studentima na visokim učilištima u inozemstvu	3
III. REZULTATI ISTRAŽIVANJA	5
3.1. Službe za podršku studentima na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj	5
3.2. Službe za podršku studentima na visokim učilištima u inozemstvu	8
IV. ZAKLJUČAK ISTRAŽIVANJA	14
V. PRIJEDLOG MODELA CRK GFV	19
5.1 Normativni okvir djelovanja Centra	19
5.2 Djelatnosti Centra	20
5.3 Upravljanje Centrom	21
VI. IZVORI PODATAKA	22
VII. PRILOZI	23

I. UVOD

Visokoobrazovne ustanove danas više ne mogu biti samo izvoditelji nastave već se od njih očekuje da budu nositelji funkcionalne povezanosti studenata i alumnijskih karijera, obrazovanja i gospodarstva. Orijentiranost prema studentu, odnosno briga za studente od upisa do završetka studija te njihova priprema za uključivanje u tržište rada vrlo su važne odrednice unaprjeđenja kvalitete studiranja, koja u konačnici treba osigurati učinkovit prelazak iz obrazovanja na tržište rada i daljnje upravljanje razvojem karijere alumnijskih.

Izazovi s kojima se studenti susreću za vrijeme studiranja kao i njihova potreba za savjetovanjem prilikom planiranja karijere danas su znatno izraženiji nego prije. Proces prelaska iz sustava obrazovanja na tržište rada vrlo je zahtjevan i kod osobe koja je s njime suočena često izaziva stres, tjeskobu i paniku. Navedeno je izraženo i kod visokoobrazovanih ljudi koji su nakon završetka studija, najčešće nedovoljno pripremljeni, primorani krenuti na tržište rada. Zbog toga je važno studentima već tijekom studiranja osim uobičajene podrške administrativnih struktura ustanove osigurati i višestruke dodatne oblike podrške. Studentske službe visokoškolskih ustanova ustrojene na načelima funkcioniranja karijernog centra mogu biti jedan od učinkovitih načina podrške studentima i alumnijskim za uspješan razvoj karijere nakon stjecanja diplome.

Karijerni centri su zamišljeni kao središnja kontaktna točka koja povezuje buduće, sadašnje i bivše studente, visoko učilište i poslodavce. Kako bi u potpunosti mogao ispuniti svoju ulogu, centar treba biti na raspolaganju najširem krugu korisnika – od učenika srednjih škola koji tek razmišljaju o studiju pa do alumnijskih koji grade svoju karijeru. Pomoć i podrška pri učenju, stručna psihološka pomoć, dopunska i dodatna nastava, realizacija stručnih praksi, karijerno savjetovanje za pristup tržištu rada, savjetovanje o daljnjem akademskom razvoju, pomoć pri zapošljavanju, kao i razvoj dodatnih mekih i transverzalnih vještina, samo su neke od usluga koje bi karijerni centri trebali osigurati studentima tijekom studiranja kako bi im pomogli uspješno se nositi s akademskim izazovima, napredovanjem kroz studij i početkom građenja osobne karijere već u studentskim danima.

U svrhu stvaranja sustavnog pregleda službi za podršku studentima na hrvatskim i najuspješnijim svjetskim visokim učilištima tijekom ljeta i jeseni 2020. godine provedeno je istraživanje dostupnih izvora na Internetu. U prvom dijelu istraživanja (*Prilog 1*) izrađen je pregled trenutnog stanja na 33 visoka učilišta u Republici Hrvatskoj. Drugi dio istraživanja (*Prilog 2*) donosi pregled karijernih centara na 49 svjetskih visokih učilišta.

II. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

2.1 Službe za podršku studentima na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj

Istraživanje službi za podršku studentima na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj provedeno je tijekom ljeta 2020. godine kao jedna od aktivnosti ESF projekta *Stjecanje ključnih praktičnih vještina u području inženjerstva okoliša*. Svrha istraživanja bila je utvrditi postojanje jednog ili više oblika (službi) podrške studentima kao što su karijerni centri, psihološka savjetovališta i slično te identificirati usluge koje te službe pružaju svojim studentima i alumnijima.

Istraživanje je provedeno putem Interneta, odnosno pretraživanjem javno dostupnih internetskih stranica visokih učilišta. Kao polazište preuzet je popis visokih učilišta iz Upisnika visokih učilišta MZO te su pretražene internetske stranice svih ustanova za visoko obrazovanje s navedenog popisa, uključujući sveučilišta i njihove sastavnice te veleučilišta i visoka učilišta. Na taj su način inicijalnim istraživanjem obuhvaćene sve 132 ustanove iz sustava visokog obrazovanja koje su u to vrijeme bile evidentirane u Upisniku. Prema javno dostupnim podacima, za 33 ustanove utvrđeno je da imaju nekakav oblik organizirane podrške studentima te je nastavak istraživanja proveden detaljnijim pregledom internetskih stranica studentskih službi u tim ustanovama. U istraživanje nisu uključena visoka učilišta koja kao jedini oblik podrške studentima imaju imenovanog Koordinatora za podršku studentima.

Tijekom istraživanja nastojali su se prikupiti sljedeći podaci:

- pruža li služba uslugu psihološkog savjetovanja studenata
- pruža li služba uslugu karijernog savjetovanja studenata
- pruža li služba pomoć studentima s invaliditetom
- povezuje li služba studente s potencijalnim budućim poslodavcima
- osigurava li služba pružanje svojih usluga i alumnijima
- organizira li služba aktivnosti poput Dana (Tjedna) karijera, Sajma poslova i sl.
- organizira li služba provedbu stručne prakse studenata
- broj potencijalnih korisnika usluga pojedine službe
- ima li služba neke posebnosti kojima se izdvaja u odnosu na druge službe.

Rezultati istraživanja tablično su sistematizirani i prikazani u poglavlju *III. Rezultati istraživanja*.

2.2. Službe za podršku studentima na visokim učilištima u inozemstvu

Istraživanje službi za podršku studentima na visokim učilištima u inozemstvu provedeno je tijekom ljeta i jeseni 2020. godine kao jedna od aktivnosti ESF projekta *Stjecanje ključnih praktičnih vještina u području inženjerstva okoliša*. Svrha istraživanja bila je utvrditi na koji način najbolja svjetska i europska sveučilišta te sveučilišta u zemljama u susjedstvu pružaju podršku studentima u vidu unaprjeđenja kvalitete studiranja te učinkovitog prelaska na tržište rada i razvoja karijere alumniya.

Za odabir najboljih svjetskih sveučilišta korištena je Top 100 lista agencije Thomson Reuters *The World's Most Innovative Universities 2019* koja rangira svjetska sveučilišta prema kriterijima prijave patenata i broja citiranja znanstvenih radova. Iz navedene liste uzeto je u obzir prvih 20 sveučilišta, a od broja 21 do 100 ona koja se nalaze u zemljama čijih sveučilišta nema u top 20. Nakon definiranja kriterija odabira sveučilišta, pristupilo se pretrazi njihovih javno dostupnih internetskih stranica. Pohang University of Science & Technology (POSTECH) iz Južne Koreje, koje zauzima 12. mjesto na listi, nema dostupnih web stranica na engleskom jeziku te je iz tog razloga izuzeto iz istraživanja.

Za odabir najboljih europskih sveučilišta korištena je Thomson Reuters Top 100 lista *Europe's Most Innovative Universities 2019*. Prvih 5 sveučilišta iz europske liste nalazi se i na svjetskoj, a od ostalih na europskoj listi u obzir su uzeta sveučilišta koja se nalaze u zemljama koje se prethodno navedenim načinom pregleda svjetske liste do tada nisu pojavljivale.

Takav način odabira izabran je kako bi se obuhvatio što veći broj svjetskih i europskih država te stekao što širi prikaz službi za podršku studentima na globalnoj razini.

Nakon Top 100 svjetske i europske Thomson Reuters liste, pregledan je i popis *Round University Ranking 2019* koji evaluira 829 vodećih svjetskih institucija u visokom obrazovanju u 4 ključna područja aktivnosti, a to su: podučavanje, istraživački rad, međunarodni značaj i financijska održivost. Na navedenom popisu u obzir je uzeto prvih 20 sveučilišta, a cilj je bio uočiti eventualna odstupanja u odnosu na prethodne popise. Među Top 20 Round University Ranking liste jedino dosad neuočeno sveučilište bilo je Karolinska Institute iz Švedske.

Nadalje, istražena su još i europska sveučilišta koja se nalaze u većim europskim zemljama i zemljama u susjedstvu.

Tijekom istraživanja nastojali su se prikupiti sljedeći podaci:

- pruža li karijerni centar uslugu psihološkog savjetovanja studenata

- u kojem obliku karijerni centar pruža uslugu karijernog savjetovanja studenata (individualno savjetovanje, provedba grupnih radionica, kreiranje i omogućavanje uvida u baze studenata/poslodavaca, dostupnost korisnih alata za razvoj karijere na web stranicama)
- pruža li karijerni centar pomoć studentima s invaliditetom
- povezuje li centar studente s potencijalnim budućim poslodavcima
- osigurava li centar pružanje svojih usluga i alumnijima
- organizira li centar aktivnosti poput Dana (Tjedna) karijera, Sajma poslova i sl.
- organizira li centar provedbu stručne prakse studenata
- broj potencijalnih korisnika usluga pojedinog centra
- ima li centar neke posebnosti kojima se izdvaja u odnosu na druge.

Tablični i tekstualni prikaz rezultata nalazi se u poglavlju *III. Rezultati istraživanja*.

III. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

3.1. Službe za podršku studentima na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj

Ustanova visokog obrazovanja	Broj studenata*	Psihološko savjetovanje	Karijerno savjetovanje	Vršnjačka potpora	Usluge za alumnije	Povezivanje s poslodavcima	Dan/Tjedan karijera/Sajam poslova	Stručna praksa	Posebnosti
SVEUČILIŠTA									
Sveučilište u Zagrebu	65178	•	•	•	•				
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku	15996	•		•					Edukacije za unaprjeđenje nastavnih kompetencija osoblja.
Sveučilište u Splitu	18716	•	•			•	•	•	
Sveučilište u Rijeci	16177	•	•	•		•	•		
Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	3868	•	•	•					Usluge Savjetovališta otvorene su i za roditelje studenata.
Sveučilište u Zadru	5605	•	•	•					
Sveučilište Sjever	3392		•		•	•	•	•	
Hrvatsko katoličko sveučilište	1212	•	•						
Libertas Međunarodno sveučilište, Zagreb	1952		•		•	•		•	

FAKULTETI									
Agronomski fakultet, Zagreb	2200	•	•			•	•		
Ekonomski fakultet, Zagreb	8201	•	•			•		•	
Fakultet elektrotehnike i računarstva, Zagreb	3606	•	•		•	•	•	•	
Fakultet hrvatskih studija, Zagreb	1257	•							
Fakultet organizacije i informatike, Varaždin	2715	•	•		•	•	•	•	CPSRK paketi za poslodavce.
Fakultet prometnih znanosti, Zagreb	1779	•	•			•	•	•	
Filozofski fakultet, Zagreb	6715	•							
Katolički bogoslovni fakultet, Zagreb	576	•	•	•					
Kineziološki fakultet, Zagreb	2491		•		•	•	•	•	
Pravni fakultet, Zagreb	6931	•		•		•		•	
Učiteljski fakultet, Zagreb	2700	•	•	•					
Fakultet agrobiotehničkih znanosti, Osijek	1364	•	•		•	•	•		
Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija, Osijek	1731		•			•	•	•	STUP - Portal za zapošljavanje za studente i poslodavce.
Ekonomski fakultet, Rijeka	2101	•	•			•	•	•	
VELEUČILIŠTA I VISOKE ŠKOLE									

VELEUČILIŠTA I VISOKE ŠKOLE									
Tehničko veleučilište u Zagrebu	3895	•	•	•		•			
Veleučilište Velika Gorica	1734	•	•		•	•		•	
Veleučilište u Rijeci	1798		•			•		•	Usluge Centra namijenjene su i ostalim mladim ljudima koji trebaju usluge profesionalnog treninga i edukacije te iskusnim radnicima koji nastoje unaprijediti ili promijeniti vlastitu karijeru.
Veleučilište u Bjelovaru	736	•	•			•	•	•	
Međimursko veleučilište u Čakovcu	910		•		•	•			
Edward Bernays VŠ za komunikacijski menadžment	347	•		•					Podrška studentima i roditeljima sa zdravstvenim teškoćama.
RRIF Visoka škola za financijski menadžment	147		•		•	•			
Visoko učilište Algebra, Zagreb	369		•		•	•		•	
EFFECTUS studij financije i pravo	580		•		•	•		•	
Zagrebačka škola ekonomije i managementa	766		•		•	•	•	•	Orgnizacija Student Future Day-a (događaj umrežavanja koji se održava kontinuirano od 2006. godine).
		23	28	10	13	23	13	17	
* Prema podacima AZVO za 2018./2019. akademsku godinu									

3.2. Službe za podršku studentima na visokim učilištima u inozemstvu

Naziv ustanove	Broj studenata*	Karijerno savjetovanje					Povezivanje s poslodavcima	Usluge za alumnije	Dan/Tjedan karijera/Sajam poslova i slični događaji umrežavanja	Stručna praksa
		Individualno savjetovanje	Grupne radionice	Kreiranje baze studenata	Kreiranje baze poslodavaca/Mogućnost objave slobodnih radnih mjesta	Korisni alati i savjeti za razvoj karijere na web stranicama				
SVJETSKA SVEUČILIŠTA S TR LISTE										
Stanford University	16424	•	•	•	•		•	•	•	
MIT	11520	•	•		•	•	•	•	•	•
Harvard University	22947	•	•			•	•	•	•	•
University of Pennsylvania	24806	•	•		•	•	•	•	•	•
University of Washington	46081	•	•			•	•	•	•	•
University of North Carolina Chapel Hill	29469	•	•		•	•	•	•	•	•
KU Leuven	50700	•	•		•	•	•		•	•
University of Southern California	44000	•	•		•	•	•	•	•	•
Cornell University	21904	•	•		•	•	•	•	•	•
Imperial College London	17690	•	•	•	•	•	•	•	•	
University of Texas System	50950	•		•	•		•			
University of California System	41910	•	•			•	•	•	•	
University of Erlangen Nuremberg	40174	•	•			•			•	

Naziv ustanove	Broj studenata*	Karijerno savjetovanje					Povezivanje s poslodavcima	Usluge za alumnije	Dan/Tjedan karijera/Sajam poslova i slični događaji umrežavanja	Stručna praksa
		Individualno savjetovanje	Grupne radionice	Kreiranje baze studenata	Kreiranje baze poslodavaca/Mogućnost objave slobodnih radnih mjesta	Dostupnost korisnih alata i savjeta za razvoj karijere na web stranicama				
SVJETSKA SVEUČILIŠTA S TR LISTE										
Johns Hopkins University	23917	•	•			•	•	•	•	•
California Institute of Technology	2238	•	•			•	•	•	•	•
Ecole Polytechnique Federale de Lausanne	-	•	•				•	•	•	
University of Cambridge	21656	•	•			•		•		
Vanderbilt University	12686	•	•			•	•	•	•	•
Yale University	-	•	•				•	•	•	•
Duke University	15192	•	•				•	•		
University of Tokyo	27955	•	•					•	•	•
University of Toronto	61690		•		•	•	•	•	•	•
Tsinghua University	45237	•	•					•		•
Technical University of Denmark	10631	•	•				•		•	
Delft University of Technology	19613	•	•					•	•	
Sorbonne University	-	•	•							
Tel Aviv University	30000	•	•				•	•	•	•

Naziv ustanove	Broj studenata*	Karijerno savjetovanje					Povezivanje s poslodavcima	Usluge za alumnije	Dan/Tjedan karijera/Sajam poslova i slični događaji umrežavanja	Stručna praksa
		Individualno savjetovanje	Grupne radionice	Kreiranje baze studenata	Kreiranje baze poslodavaca/Mogućnost objave slobodnih radnih mjesta	Dostupnost korisnih alata i savjeta za razvoj karijere na web stranicama				
EUROPSKA SVEUČILIŠTA S TR LISTE										
University of Oslo	27014	•	•			•		•	•	
Polytechnic University of Milan	41442	•	•	•	•		•		•	•
Trinity College Dublin	16729	•	•			•	•	•	•	•
Vienna University of Technology	27415	•	•							
Jagiellonian University	43405	•	•		•		•	•		
EUROPSKA SVEUČILIŠTA KOJA NISU NA TR LISTI										
University of Porto	31352	•	•				•	•	•	
University of Helsinki	34833	•	•			•				
University of Stockholm	71511	•	•	•	•		•	•		•
Karolinska Institute	7600	•	•				•	•	•	
Charles university in Prague	51438	•	•					•	•	
Odessa National University	20000	•	•	•	•		•	•	•	
Athens State University	3621	•	•	•	•		•	•	•	
European University Cyprus	7000	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Sveučilište Čirila i Metoda, Farmaceutski fakultet, Makedonija	-		•				•	•	•	
Istanbul Sehir University	7080	•	•				•	•	•	

Naziv ustanove	Broj studenata*	Karijerno savjetovanje					Povezivanje s poslodavcima	Usluge za alumnije	Dan/Tjedan karijera/Sajam poslova i slični događaji umrežavanja	Stručna praksa
		Individualno savjetovanje	Grupne radionice	Kreiranje baze studenata	Kreiranje baze poslodavaca/Mogućnost objave slobodnih radnih mjesta	Dostupnost korisnih alata i savjeta za razvoj karijere na web stranicama				
SVEUČILIŠTA U ZEMLJAMA U SUSJEDSTVU										
Sveučilište u Ljubljani	38762	•	•		•		•		•	
Corvinus University of Budapest	14500	•	•				•		•	
Sveučilište u Beogradu	90000	•	•				•	•	•	
Sveučilište u Novom Sadu	50000	•	•	•		•	•	•		•
Sveučilište u Sarajevu	30866	•	•					•	•	
Sveučilište u Mostaru	16000	•					•		•	
Sveučilište Crne Gore	21000	•	•						•	•
Ukupno:		47	47	9	17	21	37	37	39	22
<i>* Prema dostupnim podacima s Interneta</i>										

U prethodnim tablicama ukratko su prikazane značajke karijernih centara na najpoznatijim svjetskim i europskim sveučilištima te u najvećim sveučilištima u zemljama u susjedstvu. U odnosu na prikaz hrvatskih visokih učilišta u I. dijelu istraživanja, iz ovih su tablica radi preglednosti izuzeti *Psihološko savjetovanje studenata* i *Vršnjačka potpora* jer od svih istraženih centara samo dva pružaju uslugu psihološkog savjetovanja, dok vršnjačku potporu studentima s invaliditetom pruža samo jedan centar. Stupac *Karijerno savjetovanje* dodatno je rašlanjen na temelju uočenih aktivnosti koje centri provode, kako bi se dobio što detaljniji prikaz sastavnica tih centara.

Iako većina karijernih centara studentima i alumniju pruža slične usluge, u svrhu kvalitetnog razvoja njihovih karijera, neki centri su inovativniji od ostalih te imaju određene posebnosti koje su prikazane u nastavku:

- U sklopu karijernog centra na MIT-u nalazi se prostor koji je namijenjen provođenju stvarnih razgovora za posao, a u kojem su osigurana mjesta za 2 člana ispitnog povjerenstva poslodavca i 1 posloprimca.
- Sveučilište Harvard na web stranicama karijernog centra nudi „karijerne putanje“, odnosno linkove koji otvaraju opis zanimanja koje studenti stječu po završetku obrazovanja na njihovom sveučilištu i nude im upute za pronalazak posla sa stečenim titulama.
- Sveučilište North Carolina Chapel Hill i Sveučilište Southern California pružaju usluge roditeljima studenata, u obliku savjetovanja na koji način pružati potporu djeci studentima i diplomantima na putu razvoja njihove karijere.
- KU Leuven svojim studentima nudi mogućnost korištenja *I-Portfolio* tj. online mape u koju studenti tijekom studija upisuju svoje izvannastavne aktivnosti, društvene i volonterske angažmane i sportske aktivnosti te na kraju studija dobivaju certificiranu listu onoga čemu su se tijekom studiranja posvetili. Takve mape pružaju uvid u izvan studijske aktivnosti u koje je student uložio slobodno vrijeme, pregled stečenih radnih iskustava i razvijenih vještina te se mogu iskoristiti kao kvalitetna dopuna diplomi i prilog životopisu prilikom javljanja na oglase za posao.
- Sveučilište Duke za studente angažira „Karijerne ambasadore“, odnosno tim čiji program doprinosi misiji Karijernog centra u podupiranju karijernog razvoja studenata. Ambasadori su studenti koji služe kao uzor ostalim kolegama te organiziraju široki spektar aktivnosti u kampusima čiji cilj je kreiranje i održavanje vanjskih partnerstava i povezivanje studenata u njihovim profesionalnim nastojanjima. Tim se sastoji od 7 članova koji demonstriraju dobre komunikacijske i upravljačke vještine i otvoreni su prema primanju konstruktivnih povratnih informacija, bilo od osoblja Sveučilišta, bilo od kolega studenata.

- Sveučilište u Torontu također „angažira“ karijernog ambasadora u obliku maskote karijernog centra čije je ime *Jimmi*. *Jimmi* ima otvorene profile na društvenim mrežama te kroz njih promovira događaje u organizaciji karijernog centra i obavještava korisnike o terminima i mjestu njihovog održavanja.
- Trinity College Dublin na web stranici karijernog centra nudi online alat naziva „Klinika za CV i LinkedIn profil“ koji služi za brzu provjeru sadržaja i oblika CV-a, motivacijskog pisma i/ili LinkedIn profila. Alat studenti mogu koristiti jednom mjesečno.
- Karolinska Institute i Sveučilište u Ljubljani izdaju *newslettere* u kojima se nalaze važne informacije o djelovanju njihovih karijernih centara i događajima koje organiziraju.

IV. ZAKLJUČAK ISTRAŽIVANJA

U prvom dijelu istraživanja nastojalo se utvrditi na koliko visokih učilišta u Republici Hrvatskoj postoje službe za podršku studentima u vidu karijernih centara, psiholoških savjetovališta i sličnih te identificirati usluge koje one pružaju svojim studentima i alumnijima. Istraživanje je provedeno pretraživanjem javno dostupnih internetskih stranica 132 visoka učilišta evidentirana u Upisniku VU MZO. Za 33 ustanove utvrđeno je da imaju nekakav oblik organizirane podrške studentima te je nastavak istraživanja proveden detaljnijim pregledom internetskih stranica studentskih službi u tim ustanovama. U istraživanje nisu uključena visoka učilišta koja kao jedini oblik podrške studentima imaju imenovanog Koordinatora za podršku studentima.

Utvrđeno je da samo četvrtina od svih ustanova za visoko obrazovanje u RH u sklopu svog djelovanja ima neki oblik organizirane podrške studentima u smislu pružanja potpore tijekom studiranja i organiziranja aktivnosti sa svrhom razvoja njihove karijere. Većina centara/savjetovališta/ureda u RH studentima nudi određeni oblik psihološke podrške, nude im usluge karijernog savjetovanja u obliku individualnih i grupnih sastanaka te rade na njihovom povezivanju s potencijalnim poslodavcima. Polovica centara/savjetovališta/ureda u RH sudjeluje u organizaciji provedbe stručne prakse za studente, a nešto manje od polovice centara/savjetovališta/ureda organizira manifestacije poput Dana/Tjedna karijera i/ili Sajma poslova. Trećina hrvatskih centara/savjetovališta/ureda pruža studentima s invaliditetom mogućnost vršnjačke potpore.

Tijekom istraživanja pokušali su se sakupiti i podaci o broju zaposlenih osoba u pojedinim službama, međutim na temelju dostupnih internetskih podataka taj broj nije bilo moguće procijeniti na zadovoljavajući način.

Na temelju rezultata provedenog istraživanja može se zaključiti sljedeće:

1. Većina centara/savjetovališta/ureda (70 %) nudi određeni oblik psihološke podrške studentima u vidu smanjenja stresa, depresije, anksioznosti, usamljenosti te povećanja samopouzdanja, samopoštovanja i socijalnih interakcija.
2. Većina centara/savjetovališta/ureda (85 %) nudi usluge karijernog savjetovanja i to najčešće u obliku individualnog i grupnog karijernog savjetovanja u sklopu kojih se obrađuju teme uspješnog

- pisanja životopisa i motivacijskih pisama, uspješne pripreme za razgovor za posao i samoprezentacije potencijalnom poslodavcu te potiče razvoj komunikacijskih i poslovnih vještina.
3. Trećina centara/savjetovaništa/ureda (30 %) pruža studentima s invaliditetom mogućnost vršnjačke potpore.
 4. U 40% centara/savjetovaništa/ureda provode se organizirane aktivnosti za alumnije.
 5. Većina centara/savjetovaništa/ureda (70 %) radi na povezivanju studenata s potencijalnim poslodavcima.
 6. Organizaciju manifestacija kao što su Dan/Tjedan karijera i/ili Sajam poslova provodi 40 % centara/savjetovaništa/ureda .
 7. Polovica centara/savjetovaništa/ureda (52 %) sudjeluje u organizaciji provedbe stručne prakse za studente.

U sljedećoj tablici prikazan je broj usluga koje ove službe pružaju svojim korisnicima. Više od trećine službi pruža korisnicima najmanje 5 usluga, dok najmanje 4 usluge pruža 64 % službi.

Broj identificiranih usluga centara/savjetovaništa/ureda	Broj centara/savjetovaništa/ureda	Udio centara/savjetovaništa/ureda
1	2	6 %
2	3	9 %
3	7	21 %
4	9	28 %
5	10	30 %
6	2	6 %
7	0	0 %

Ograničenje ovog istraživanja predstavlja činjenica da se radi o istraživanju za koje su podaci prikupljeni isključivo putem pretraživanja Interneta tako da postoji mogućnost da na visokim učilištima u Hrvatskoj postoje i neke studentske službe čija djelatnost nije prikazana na internetskim stranicama njihove matične ustanove. Također postoji i mogućnost da na internetskim stranicama službi pronađenih tijekom istraživanja nisu istaknute sve aktivnosti kojima se te službe bave. Ipak, autori procjenjuju da je mala vjerojatnost da u današnje vrijeme aktivno i uspješno funkcioniraju studentske službe čije postojanje, usluge i aktivnosti nisu objavljene na internetkim

stranicama visokog učilišta. Stoga autori smatraju da stvarni podaci ne mogu biti značajno drugačiji od prikazanih u ovom dokumentu te da je stanje prikazano u dokumentu realno i relevantno.

Kako bi Centar za razvoj karijera Geotehničkog fakulteta koji je osnovan u sklopu ovog projekta bio što uspješniji i kvalitetniji te na učinkovit način ispunjavao potrebe svojih studenata i alumnijskih u vezi s razvojem njihovih karijera, proveden je i drugi dio istraživanja, proširen na internacionalnu razinu. S obzirom na to da karijerni centri na tri četvrtine hrvatskih visokih učilišta još uvijek ne postoje, bilo je potrebno pronaći primjere dobre prakse na globalnoj razini. U ovom, drugom dijelu istraživanja, pokušalo se utvrditi koje značajke imaju karijerni centri na najboljim i najvećim stranim sveučilištima, kome su njihove usluge namijenjene te koje su to uopće usluge. Kako bi se navedeno utvrdilo istraženi su karijerni centri najboljih svjetskih i europskih sveučilišta, sveučilišta u većim europskim zemljama te centri najvećih sveučilišta u nama susjednim zemljama.

Nakon odabira sveučilišta pretražene su njihove internetske stranice kako bi se uočilo postojanje karijernih centara u sklopu njihovog djelovanja. Rezultati tog predistraživanja pokazali su da sva odabrana sveučilišta, odnosno njih 49, imaju neki oblik karijernog centra te su u ovom dokumentu ukratko prikazane značajke tih centara i njihove osnovne aktivnosti. Također, izrađena je pregledna tablica u kojoj su naznačene glavne usluge koje centri pružaju studentima i alumnijima. Izdvojene su i tekstualno prikazane posebnosti pojedinih službi koje nisu uočene kod drugih. Minimalni broj potencijalnih korisnika usluga svake od službi koja je bila predmet istraživanja predstavlja ukupni broj aktivnih studenata njihove ustanove, a ako se tomu pridoda broj potencijalnih korisnika iz redova alumnijskih, ukupni broj potencijalnih korisnika značajno je veći. Podaci o broju studenata također su iskazani u tablici, a preuzeti su iz podataka dostupnih na Internetu.

Na temelju rezultata provedenog istraživanja generalno se može zaključiti da svako od odabranih sveučilišta ima službu koja pruža podršku studentima u ranim koracima razvoja njihove karijere bilo pod nazivom karijerni centar (koji je najučestaliji) ili pak pod nekim drugim nazivom. Nadalje, iz rezultata provedenog istraživanja može se zaključiti sljedeće:

1. Samo 4 % istraženih karijernih centara studentima pruža psihološku podršku.
2. Velika većina centara (96 %) nudi uslugu individualnog karijernog savjetovanja u sklopu kojeg polaznici dobivaju pomoć kod pisanja životopisa, motivacijskih pisama i molbi te savjete kako se ponašati na razgovoru za posao.

3. Velika većina centara (96 %) organizira radionice karijernog savjetovanja u sklopu kojih se obrađuju teme uspješnog pisanja životopisa i motivacijskih pisama, uspješne pripreme za razgovor za posao i samoprezentacije potencijalnom poslodavcu. Radionice također služe za razvoj komunikacijskih i poslovnih vještina.
4. Manji dio centara, njih 18 %, kreira baze završenih studenata koje potencijalni poslodavci mogu pretraživati i u njima pronaći potencijalne buduće zaposlenike.
5. Trećina centara (34 %) kreira bazu potencijalnih poslodavaca za svoje studente. Registrirani poslodavci mogu na portalima karijernih centara objavljivati oglase za slobodna radna mjesta u svojim poduzećima te ona na taj način postaju dostupna studentima i alumniju.
6. Nešto manje od polovice karijernih centara (42 %) na svojim web stranicama nudi korisne alate i savjete vezane uz uspješan razvoj karijere (kako pisati životopis i ostale vezane dokumente, kako se pripremiti za razgovor za posao i slično).
7. Većina karijernih centara (75 %) provodi aktivnosti namijenjene povezivanju studenata i poslodavaca.
8. Samo 1 od 49 istraženih karijernih centara (2 %) pruža studentima s invaliditetom mogućnost vršnjačke potpore.
9. Usluge većine karijernih centara (75 %) osim studentima namijenjene su i alumniju.
10. Organizaciju manifestacija kao što su Dan/Tjedan karijera i/ili Sajam poslova provodi većina centara, odnosno njih 80 %.
11. Približno polovica karijernih centara (45 %) sudjeluje u organizaciji provedbe stručne prakse.

U sljedećoj tablici pregledno su prikazane aktivnosti koje provode karijerni centri na svjetskim, europskim i sveučilištima u zemljama u susjedstvu. Iz tablice je vidljivo koliko karijernih centara provodi određenu aktivnost, a broj je iskazan i postotkom (N=49).

Aktivnosti	Broj karijernih centara	Udio karijernih centara
Psihološka podrška	2	4 %
Individualno karijerno savjetovanje	47	96 %
Grupne radionice	47	96 %
Kreiranje baze završenih studenata	9	18 %
Kreiranje baze poslodavaca koji se mogu registrirati na portal Centra i objavljivati oglase za posao	17	34 %
Korisni alati za razvoj karijere na web stranicama	21	42 %

Povezivanje s poslodavcima	37	75 %
Vršnjačka potpora	1	2 %
Usluge karijernog centra namijenjene i alumniju	37	75 %
Organizacija Dana/Tjedna karijera/Sajma poslova	39	80 %
Sudjelovanje u organizaciji stručne prakse	22	45 %

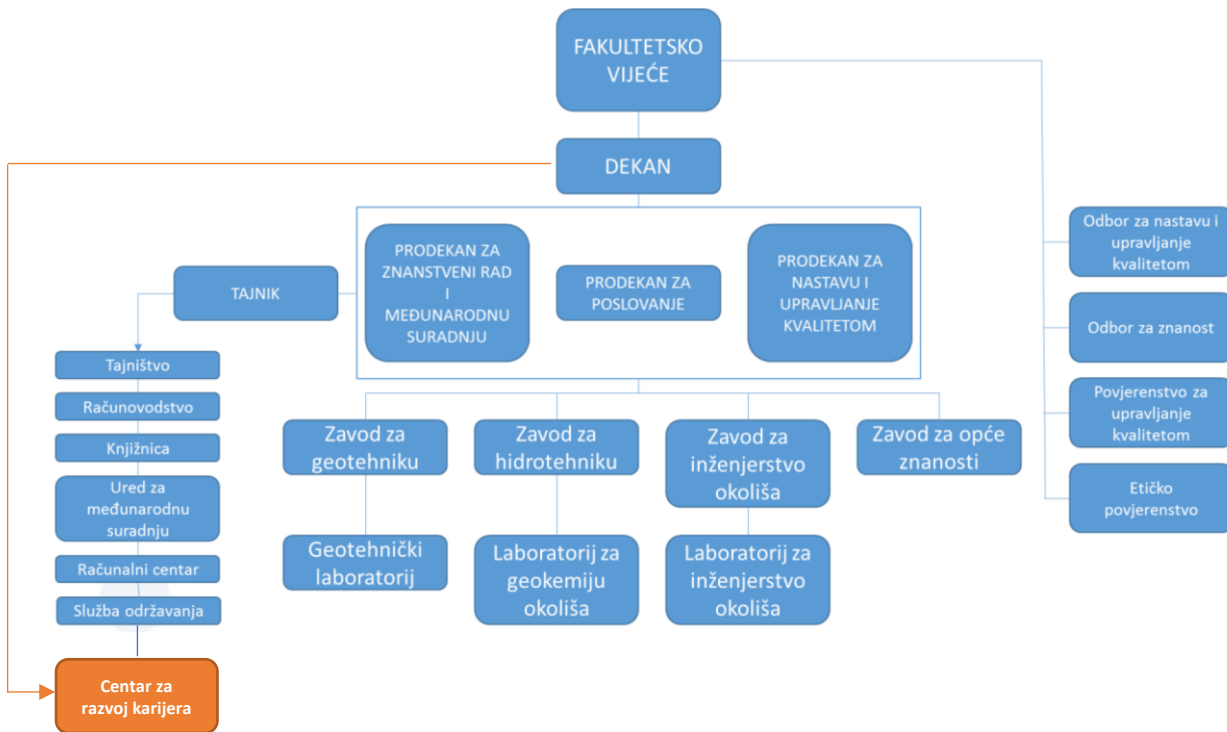
Iz navedenog tabličnog prikaza može se zaključiti da su primarne aktivnosti karijernog centra sljedeće: provođenje individualnog karijernog savjetovanja, organizacija grupnih radionica, organizacija manifestacija poput dana/Tjedna karijera ili Sajma poslova i povezivanje studenata i poslodavaca. Navedene aktivnosti trebale bi biti dostupne i alumniju. Dodatne aktivnosti koje centar za razvoj karijera može provoditi su: kreiranje baze poslodavaca koji se mogu registrirati na portal Centra i objavljivati oglase za posao, objavljivanje korisnih alata i savjeta vezanih uz uspješan razvoj karijere na svojim web stranicama i sudjelovanje u organizaciji provedbe stručne prakse za studente. Rezultati također ukazuju na to da pružanje psihološke pomoći studentima, kreiranje baze završenih studenata, kao i pružanje vršnjačke potpore studentima s invaliditetom nisu nužno zadaće karijernog centra, već se za takve oblike potpore osnivaju zasebne službe.

Ograničenje ovog istraživanja predstavlja činjenica da se radi o istraživanju za koje su podaci prikupljeni isključivo putem pretraživanja Interneta pa postoji mogućnost da na internetskim stranicama službi pronađenih tijekom istraživanja nisu istaknute sve aktivnosti kojima se one bave, ili pak da na web stranici na engleskom jeziku prikazuju samo dio aktivnosti ako se radi o karijernom centru koji ne pripada engleskom govornom području. Ipak, autori procjenjuju da je mala vjerojatnost da u današnje vrijeme aktivno i uspješno funkcioniraju studentske službe čije postojanje, usluge i aktivnosti nisu objavljene na internetskim stranicama visokog učilišta. Nadalje, autori procjenjuju da se većina aktivnosti istraženih karijernih centara prikazuje i na engleskom jeziku budući da se radi o sveučilištima koje pohađaju studenti iz cijelog svijeta. Stoga autori smatraju da stvarni podaci ne mogu biti značajno drugačiji od prikazanih u ovom dokumentu te da je stanje prikazano u dokumentu realno i relevantno.

V. PRIJEDLOG MODELA CRK GFV

5.1 Normativni okvir djelovanja Centra

Prema rezultatima provedenog istraživanja normativnih okvira za rad karijernih centara na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj, najčešći oblik statutarnog određenja karijernih službi na hrvatskim visokim učilištima je **ustrojbeno jedinica** visokog učilišta. Međutim, s obzirom na veličinu Geotehničkog fakulteta i broj studenata te da praktički ne postoji mogućnost otvaranja novog radnog mjesta Voditelja centra za razvoj karijera, kao najprimjereniji formalni oblik ustrojavanja centra **predlaže se da Centar za razvoj karijera bude služba unutar ustrojbene jedinice Tajništvo**. U svrhu toga potrebno je donijeti manje izmjene i dopune Statuta Geotehničkog fakulteta, dok izmjene drugih normativnih akata nisu potrebne. Organizacija rada Centra za razvoj karijera pobliže se određuje odlukom dekana fakulteta.



NOVA ORGANIZACIJSKA SHEMA GEOTEHNIČKOG FAKULTETA

5.2 Djelatnosti Centra

1) Organizacija i provedba usavršavanja studenata u području vještina upravljanja karijerom te profesionalnog savjetovanja i usmjeravanja studenata.

- razvoj organizacijskih, komunikacijskih i prezentacijskih vještina, razvoj kreativnosti i inovativnosti te ostalih generičkih vještina potrebnih za veću radnu uspješnost;
- individualni i grupni savjetodavni rad sa studentima u svrhu povećanja njihove zapošljivosti;
- osnaživanje samoprezentacijskih i drugih generičkih vještina nužnih za uspjeh na suvremenom tržištu rada i radnom mjestu.

2) Istraživačka djelatnost.

- sudjelovanje u istraživanjima vezanima za profesionalne orijentacije i profesionalno savjetovanje, potreba tržišta rada, karijernog razvoja i zapošljivosti;
- povezivanju s Alumni udrugama te periodičnog praćenja karijere završenih studenata.

3) Dokumentacijska, informacijska i diseminacijska djelatnost.

- administrativno praćenje i održavanje mrežne platforme GOSSIP (glavnog organizacijskog sustava studenata i poslodavaca) kojom se prati provedba stručne prakse;
- oblikovanje, popunjavanje i vođenje elektroničkih baza podataka vezanih za aktivnosti Centra, a koje se u dogovoru s dekanom mogu u cijelosti ili djelomično učiniti dostupnima širem krugu studenata, nastavnika, istraživača i potencijalnih poslodavaca;
- edukacijsko-medijska promocija programa i rada Centra te predstavljanje javnosti obrazovnih profila studenata Fakulteta;
- pripremanje za tisak elektronskih i tiskanih publikacija Centra.

4) Povezivanje s gospodarstvom i potencijalnim poslodavcima.

- administrativno praćenje provedbe stručne prakse na klasičan način i/ili posredstvom GOSSIP platforme;
- operativna pomoć voditeljima stručne prakse u njezinoj provedbi;
- utvrđivanje popisa fizičkih i pravnih osoba kod kojih studenti obavljaju stručnu praksu;
- pomoć u izradi plana obavljanja stručne prakse za tekuću akademsku godinu;
- upućivanje studenta na stručnu praksu;
- vođenje evidencije o obavljenoj stručnoj praksi;
- ocjenjivanje Dnevnika stručne prakse.

5) Poticanje suradnje s visokoškolskim i istraživačkim institucijama, udrugama te organizacijama iz zemlje i inozemstva koje djeluju u području karijernog razvoja.

- organizacija dana i večeri karijera;
- provedba mentorskih radionica;
- organizacija tematskih skupova, okruglih stolova i/ili tribina;
- osiguravanje sustava mentorstva i radnih praksi;
- provedba društveno korisnog učenja.

5.3 Upravljanje Centrom

Čelnik Centra je **Voditelj Centra** koji zastupa i predstavlja Centar te upravlja njegovim radom. Voditelja Centra imenuje dekan fakulteta.

Voditelj Centra u okviru svojeg djelokruga rada:

- donosi prijedlog plana i programa rada Centra na početku svake akademske godine, uvažavajući temeljne djelatnosti Centra
- prezentira plan i program rada Centra Upravi Fakulteta
- provodi odobreni plan i program rada Centra
- periodički izvještava o provedbi plana i programa rada Centra Upravu Fakulteta.

U rad Centra kao suradnici Centra po potrebi mogu biti stalno ili povremeno uključeni i drugi zaposlenici Geotehničkog fakulteta.

Centar nije pravna osoba te pravnu osobnost prema trećim osobama ostvaruje preko Geotehničkog fakulteta.

VI. IZVORI PODATAKA

1. Upisnik visokih učilišta u Republici Hrvatskoj, Ministarstvo znanost i obrazovanja
http://mzos.hr/dbApp/pregled.aspx?appName=ustanove_VU
2. Statistički izvještaji, Agencija za visoko obrazovanje
<https://www.azvo.hr/hr/visoko-obrazovanje/statistike>
3. Thomson Reuters Top 100 *The World's Most Innovative Universities 2019* lista
<https://www.reuters.com/innovative-universities-2019>
4. Thomson Reuters Top 100 *Europe's Most Innovative Universities 2019* lista
<https://www.reuters.com/article/rpbtop1002019/reuters-top-100-europes-most-innovative-universities-2019-announced-idINKCN1S60PA>
5. *Round University Ranking 2019* lista <https://roundranking.com/ranking/world-university-rankings.html#world-2019>
6. Normativni okvir za djelovanje Centra za razvoj karijera Geotehničkog fakulteta. HDIG, 2022.

VII. PRILOZI

1. **KARIJERNI CENTRI u Hrvatskoj i inozemstvu**; DIO I. Sustavni pregled službi za podršku studentima na hrvatskim visokim učilištima. HDIG. Varaždin, kolovoz 2020.
2. **KARIJERNI CENTRI u Hrvatskoj i inozemstvu**; DIO II. Sustavni pregled karijernih centara na inozemnim visokim učilištima. HDIG. Varaždin, studeni 2020.



KARIJERNI CENTRI u Hrvatskoj i inozemstvu

DIO I. Sustavni pregled službi za podršku studentima na hrvatskim visokim učilištima

Mjerljiv ishod 2.1. / prema UzP 3.1

Verzija 2.0

Autor(i) / Institucija:

Biljana Cmrečki (HDIG)
Petra Kereži (HDIG)
Simona Štriga (HDIG)
Nenad Petrović (HDIG)

Element projekta / Radna skupina

Element 2: Provedba stručne prakse

Kratki opis:

Svrha provedenog istraživanja bila je utvrditi postojanje jednog ili više oblika (službi) podrške studentima kao što su karijerni centri, psihološka savjetovališta i slično na hrvatskim visokim učilištima te identificirati usluge koje te službe pružaju svojim studentima i alumnijima. Predistraživanje je provedeno na uzorku od 132 visoka učilišta evidentirana u Upisniku VU MZO te su identificirana 33 visoka učilišta koja su zadovoljila temeljni kriterij da imaju nekakav oblik službe za podršku studentima. Na tako dobivenom reprezentativnom uzorku napravljen je nastavak istraživanja, a dobiveni rezultati prikazani su u ovom dokumentu.

Ključne riječi:

Podrška studentima i alumnijima; Razvoj karijere; Visoka učilišta

Varaždin, kolovoz 2020.



SADRŽAJ

I. UVOD.....	1
II. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA.....	2
III. SLUŽBE ZA POTPORU STUDENTIMA NA SVEUČILIŠTIMA	3
1. SVEUČILIŠTE U ZAGREBU.....	3
2. SVEUČILIŠTE J. J. STROSSMAYERA U OSIJEKU.....	5
3. SVEUČILIŠTE U SPLITU.....	6
4. SVEUČILIŠTE U RIJECI.....	7
5. SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI.....	8
6. SVEUČILIŠTE U ZADRU.....	9
7. SVEUČILIŠTE SJEVER.....	10
8. HRVATSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE	11
9. LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE.....	12
IV. SLUŽBE ZA POTPORU STUDENTIMA NA FAKULTETIMA.....	13
1. AGRONOMSKI FAKULTET.....	13
2. EKONOMSKI FAKULTET.....	15
3. FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA	16
4. FAKULTET HRVATSKIH STUDIJA.....	18
5. FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE	19
6. FAKULTET PROMETNIH ZNANOSTI.....	20
7. FILOZOFSKI FAKULTET.....	21
8. KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET.....	22
9. KINEZIOLOŠKI FAKULTET	23
10. PRAVNI FAKULTET.....	24
11. UČITELJSKI FAKULTET.....	25
12. FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI.....	26
13. FAKULTET ELEKTROTEHNIKE, RAČUNARSTVA I INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJA.....	27
14. EKONOMSKI FAKULTET	28

V. SLUŽBE ZA POTPORU STUDENTIMA NA VELEUČILIŠTIMA I VISOKIM ŠKOLAMA	29
1. TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU	29
2. VELEUČILIŠTE VELIKA GORICA	30
3. VELEUČILIŠTE U RIJECI	31
4. VELEUČILIŠTE U BJELOVARU	32
5. MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU.....	33
6. EDWARD BERNAYS VISOKA ŠKOLA ZA KOMUNIKACIJSKI MENADŽMENT, ZAGREB .	34
7. RRIF VISOKA ŠKOLA ZA FINACIJSKI MENADŽMENT, ZAGREB.....	35
8. VISOKO UČILIŠTE ALGEBRA, ZAGREB.....	36
9. EFFECTUS VISOKO UČILIŠTE, ZAGREB.....	37
10. ZAGREBAČKA ŠKOLA EKONOMIJE I MANAGEMENTA, ZAGREB.....	38
VI. REZULTATI ISTRAŽIVANJA	39
VII. ZAKLJUČAK.....	42
VIII. IZVORI PODATAKA.....	45

I. UVOD

Visokoobrazovne ustanove danas više ne mogu biti samo izvoditelji nastave već se od njih očekuje da budu nositelji funkcionalne povezanosti studenata i alumnijskih karijera, njihovih obrazovanja i gospodarstva. Orijentiranost prema studentu, odnosno briga za studente od upisa do završetka studija te njihova priprema za uključivanje u tržište rada vrlo su važne odrednice unaprjeđenja kvalitete studiranja, koja u konačnici treba osigurati učinkovit prelazak iz obrazovanja na tržište rada i daljnje upravljanje razvojem karijere alumnijskih.

Izazovi s kojima se studenti susreću za vrijeme studiranja kao i njihova potreba za savjetovanjem prilikom planiranja karijere danas su znatno izraženiji nego prije. Proces prelaska iz sustava obrazovanja na tržište rada vrlo je zahtjevan i kod osobe koja je s njime suočena često izaziva stres, tjeskobu i paniku. Navedeno je izraženo i kod visokoobrazovanih ljudi koji su nakon završetka studija, najčešće nedovoljno pripremljeni, primorani krenuti na tržište rada. Zbog toga je važno studentima već tijekom studiranja osim uobičajene podrške administrativnih struktura ustanove osigurati i višestruke dodatne oblike podrške. Studenjske službe visokoškolskih ustanova ustrojene na načelima funkcioniranja karijernog centra mogu biti jedan od učinkovitih načina podrške studentima i alumnijskim za uspješan razvoj karijere nakon stjecanja diplome.

Karijerni centri su zamišljeni kao središnja kontaktna točka koja povezuje buduće, sadašnje i bivše studente, visoko učilište i poslodavce. Kako bi u potpunosti mogao ispuniti svoju ulogu, centar treba biti na raspolaganju najširem krugu korisnika – od učenika srednjih škola koji tek razmišljaju o studiju pa do alumnijskih koji grade svoju karijeru. Pomoć i podrška pri učenju, stručna psihološka pomoć, dopunska i dodatna nastava, realizacija stručnih praksi, karijerno savjetovanje za pristup tržištu rada, savjetovanje o daljnjem akademskom razvoju, pomoć pri zapošljavanju, kao i razvoj dodatnih mekih i transverzalnih vještina, samo su neke od usluga koje bi karijerni centri trebali osigurati studentima tijekom studiranja kako bi im pomogli uspješno se nositi s akademskim izazovima, napredovanjem kroz studij i početkom građenja osobne karijere već u studentskim danima.

Ovim se istraživanjem želi stvoriti sustavni pregled službi za podršku studentima na hrvatskim i najuspješnijim svjetskim visokim učilištima koji će poslužiti kao podloga za izradu modela karijernog centra na Geotehničkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Prvi dio istraživanja koji je prikazan u nastavku dokumenta donosi pregled trenutnog stanja na 33 visoka učilišta u Republici Hrvatskoj.

II. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Istraživanje službi za podršku studentima na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj provedeno je tijekom ljeta 2020. godine kao jedna od aktivnosti ESF projekta *Stjecanje ključnih praktičnih vještina u području inženjerstva okoliša*. Svrha istraživanja bila je utvrditi postojanje jednog ili više oblika (službi) podrške studentima kao što su karijerni centri, psihološka savjetovališta i slično te identificirati usluge koje te službe pružaju svojim studentima i alumnijima.

Istraživanje je provedeno putem Interneta, odnosno pretraživanjem javno dostupnih internetskih stranica visokih učilišta. Kao polazište preuzet je popis visokih učilišta iz Upisnika visokih učilišta MZO te su pretražene internetske stranice svih ustanova za visoko obrazovanje s navedenog popisa, uključujući sveučilišta i njihove sastavnice te veleučilišta i visoka učilišta. Na taj su način inicijalnim istraživanjem obuhvaćene sve 132 ustanove iz sustava visokog obrazovanja koje su u to vrijeme bile evidentirane u Upisniku. Prema javno dostupnim podacima, za 33 ustanove utvrđeno je da imaju nekakav oblik organizirane podrške studentima te je nastavak istraživanja proveden detaljnijim pregledom internetskih stranica studentskih službi u tim ustanovama. U istraživanje nisu uključena visoka učilišta koja kao jedini oblik podrške studentima imaju imenovanog Koordinatora za podršku studentima.

Tijekom istraživanja nastojali su se prikupiti sljedeći podaci:

- pruža li služba uslugu psihološkog savjetovanja studenata
- pruža li služba uslugu karijernog savjetovanja studenata
- pruža li služba pomoć studentima s invaliditetom
- povezuje li služba studente s potencijalnim budućim poslodavcima
- osigurava li služba pružanje svojih usluga i alumnijima
- organizira li služba aktivnosti poput Dana (Tjedna) karijera, Sajma poslova i sl.
- organizira li služba provedbu stručne prakse studenata
- broj potencijalnih korisnika usluga pojedine službe
- ima li služba neke posebnosti kojima se izdvaja u odnosu na druge službe.

Rezultati istraživanja tablično su sistematizirani i prikazani u poglavlju *VI. Rezultati istraživanja*.

III. SLUŽBE ZA POTPORU STUDENTIMA NA SVEUČILIŠTIMA

1. SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Ured za studente i Ured za razvoj karijera

Ured za studente Sveučilišta u Zagrebu osnovan je s ciljem pružanja sustavne podrške studentima u vezi s edukacijama i stipendijama, a uz navedeno pruža i potporu studentima s invaliditetom. Ured provodi interaktivne radionice, predavanja i grupna savjetovanja koja su namijenjena razvoju temeljnih akademskih i generičkih vještina i kompetencija studenata.

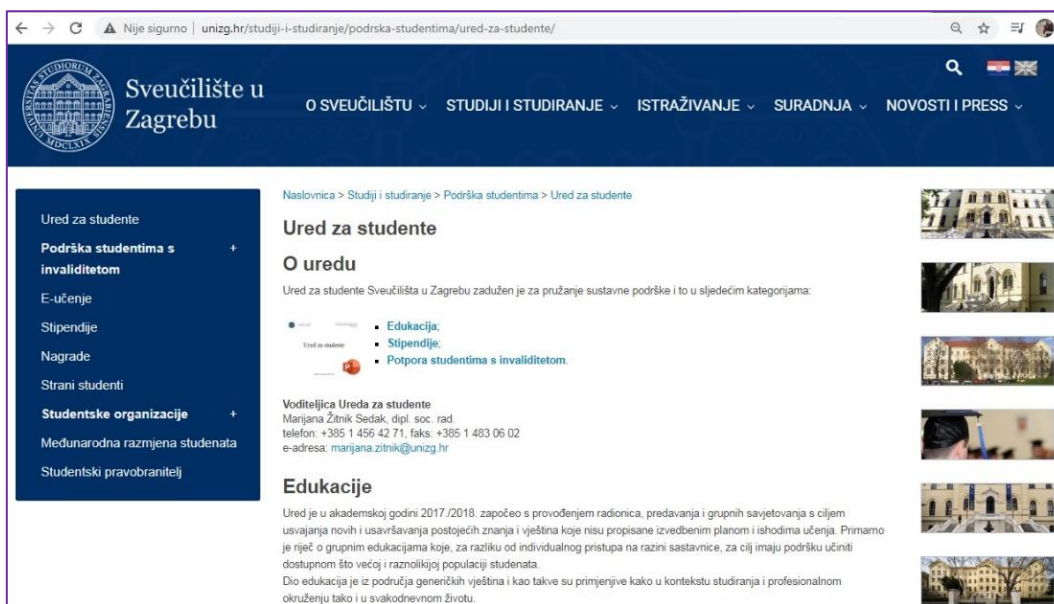
Edukacije su podijeljene u dvije tematske grupe. Prva grupa edukacija odnosi se na teme važne za razvoj akademskih vještina, a druga na teme značajne za razvoj karijere.

Akadske vještine koje Ured želi razviti kod studenata polaznika radionica i predavanja su: učenje, aktivacija, socijalizacija, komunikacijske i prezentacijske vještine, postavljanje ciljeva, vještine kvalitetnog pisanja seminarskih, stručnih, završnih i diplomskih radova te vještine uspješnog projektnog managementa.

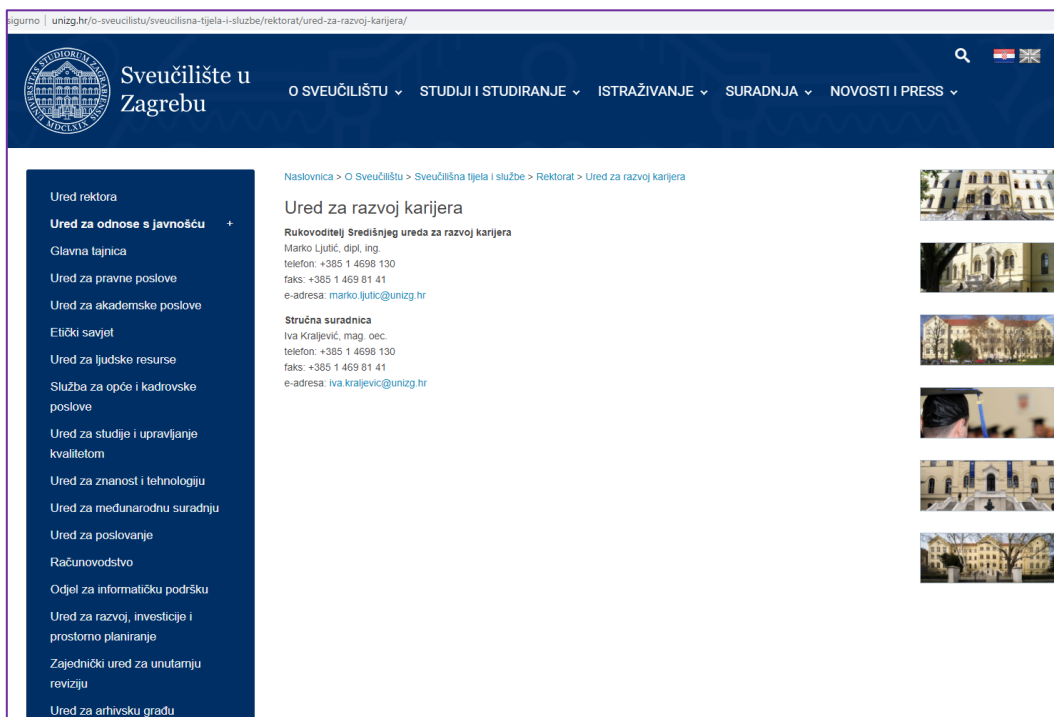
Teme vezane uz razvoj karijere koje se obrađuju na radionicama u organizaciji Ureda za studente Sveučilišta u Zagrebu odnose se na izradu životopisa i motivacijskih pisama, a također organiziraju i interaktivna predavanja tijekom kojih se studenti upoznaju s elementima selekcijskog procesa i saznaju detalje o psihološkim odrednicama usmene samoprezentacije u kontekstu razgovora za posao. Forma radionice obuhvaća i sudjelovanje u demonstraciji razgovora za posao.

Ured organizira i edukacije na poziv, a za dobivanje obavijesti o održavanju istih može se preplatiti na web stranici Ureda.

U sklopu Rektorata Sveučilišta u Zagrebu djeluje i Ured za razvoj karijera s dvije zaposlene osobe. Jedan od krovnih događaja koje Ured za razvoj karijera organizira je Dan karijera čiji je fokus na studentima, svim sastavnicama Sveučilišta te udrugama i tržištu rada. Na Danu karijera promiču se praktična znanja, suradnja, interakcija i volonterski rad studenata, poduzetnika, alumnija, sastavnica i Sveučilišta s ciljem motiviranja, educiranja i potencijalnog zapošljavanja studenata. Dan karijera sastoji se od dva dijela. Prvi dio je mentorski te na njemu predstavnici alumnija drže predavanja, a drugi dio rezerviran je za potencijalne razgovore za posao. Ciljevi Dana karijera su: osiguravanje radnih mjesta za studente nakon završetka fakulteta te njihovo zadržavanje na tržištu rada Republike Hrvatske, informiranje o samozapošljavanju i mjerama za stjecanje prvog radnog iskustva, predstavljanje i umrežavanje studentskih udruga koje u svom radu imaju za cilj podupirati zapošljavanje i rad studenata, predstavljanje tijela državne uprave poput ministarstava, HZZ-a i drugih, poticanje poslodavaca u pružanju mogućnosti studentske prakse, unaprjeđenje studentskih znanja i vještina koji olakšavaju pronalazak radnoga mjesta te usmjeravanje studenata i strateško planiranje razvoja individualnih karijera.



Slika 3.1.1. <http://www.unizg.hr/studiji-i-studiranje/podrska-studentima/ured-za-studente/>



Slika 3.1.2. www.unizg.hr/o-sveucilistu/sveucilisna-tijela-i-sluzbe/rektorat/ured-za-razvoj-karijera/

2. SVEUČILIŠTE J. J. STROSSMAYERA U OSIJEKU

Psihološko savjetovalište za studente

Psihološko savjetovalište za studente djeluje od 2007. godine na Filozofskom fakultetu, ali je njegova djelatnost službeno proširena na cijelo Sveučilište. Djelatnosti Savjetovališta su poticanje motivacije za studiranje, pomaganje studentima s problemom anksioznosti, rad na usvajanju socijalnih vještina i vještina samoprezentacije, pomoć studentima pri prilagodbi na fakultetu i slično. U Uredu rade profesorice Odsjeka za psihologiju koje su educirane za savjetodavni i psihoterapijski rad.

Aktivnosti Savjetovališta protežu se kroz individualno savjetovanje, grupne termine, radionice za studente i edukacije za nastavno osoblje.

Individualna savjetovanja namijenjena su osobnom razvoju i razvoju vještina rješavanja problema te učenju kako se nositi s izazovima.

Grupni termini rezervirani su za više studenata koji imaju isti problem, a koji se odnosi na depresiju, socijalnu fobiju, probleme učenja i drugo.

Radionice za studente usmjerene su na razvoj osobnih potencijala studenata, a odnose se na osnaživanje samopouzdanja, socijalnih vještina i vještina učenja.

Edukacije za nastavno osoblje uglavnom su na temu rada sa studentima s invaliditetom.

Na svojim web stranicama objavili su cijeli niz korisnih sadržaja, od tekstova kako se nositi s različitim oblicima stresa, kako učiti i biti produktivniji, kako naučiti poštivati sebe i kako rješavati probleme pa sve do korisnih savjeta na temu tjelovježbe i zdrave prehrane.



The screenshot shows a web browser window with the URL <http://www.unios.hr/studenti/psiholosko-savjetovaliste/o-nama/>. The page features a dark blue header with navigation links: PROSTOR, KVALITETA, JAVNA NABAVA, STUDENTI, SLUŽBE, IMENIK, KONTAKT, WEBMAIL, PRIJAVA, and DOKTORSKA ŠKOLA. Below the header is a navigation bar with the university logo and links for VIJESTI I NATJEČAJI, O SVEUČILIŠTU, OBRAZOVANJE (STUDIJSKI PROGRAMI), ISTRAŽIVANJA, and SURADNJA (MEĐUNARODNA I LOKALNA). The main content area is titled 'O NAMA' and includes a 'Povijest' section with a photograph of a white building with a blue roof and a bell tower. To the right of the text is a sidebar menu for 'PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE' with links to 'O NAMA', 'AKTIVNOSTI', 'KAKO DO NAS?', and 'KORISNI SADRŽAJI'.

Slika 3.2. <http://www.unios.hr/studenti/psiholosko-savjetovaliste/o-nama/>

3. SVEUČILIŠTE U SPLITU

Sveučilišni Centar za savjetovanje studenata

Sveučilišni centar za savjetovanje studenata pruža svojim studentima sustavnu podršku kroz cijelo akademsko obrazovanje pa i nakon diplome. Podršku pruža u okviru akademskog, karijernog i osobnog savjetovanja, kako bi se studentima pomoglo pri studiranju i svladavanju obaveza, a i omogućio puni razvoj akademskih potencijala. Centar smatra da se na taj način povećava učinkovitost studiranja i povećava postotak završenih studenata te njihova konkurentnost na tržištu rada.

Centar organizira manifestaciju pod nazivom Dan karijera i nastavnih baza koja je posvećena suradnim ustanovama i tvrtkama koje su studentima Sveučilišta omogućile pohađanje stručne prakse. S druge strane, nastavne baze, kroz ovaj oblik suradnje mogu koristiti znanstvenu infrastrukturu i unaprjeđivati svoje poslovne procese. Krajnji cilj jest transfer teoretskih znanja u praktična iskustva i nove proizvode.

Nastavnu bazu čini svaka organizacija s kojom je Sveučilište sklopilo sporazum (ugovor o suradnji), na temelju kojeg se izvođenje djela nastave može sukladno studijskom programu provesti u organizaciji, pod nadzorom nastavnika Sveučilišta uz sudjelovanje stručnih osoba – mentora, odnosno zaposlenika organizacije.



Slika 3.3. <https://www.unist.hr/studentska-savjetovalista>

4. SVEUČILIŠTE U RIJECI

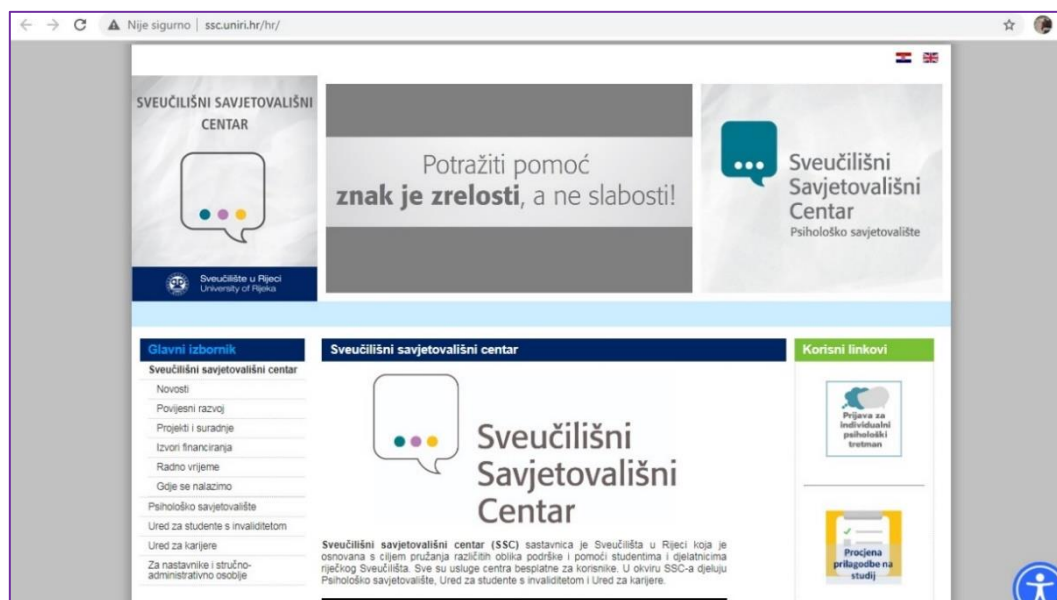
Sveučilišni savjetovanišni centar

Sveučilišni savjetovanišni centar osnovan je 1998. godine i u okviru tog centra osnovan je Ured za studente s invaliditetom i Ured za karijere.

Studenti se mogu javiti u centar kada imaju problema s učenjem, organizacijom vremena, koncentracijom, polaganjem ispita. Pored individualnog i grupnog savjetovanja koje se provodi s ciljem prevladavanja različitih teškoća u učenju, ovladavanja tjeskobnim i depresivnim stanjima, rješavanja problema u odnosima s drugima, nezadovoljstva sobom. Provode se edukativne radionice na teme Kako se nositi s tremom, Prevladavanje straha od javnog nastupa, Radionica o mnemotehnikama (pamćenje sadržaja uz pomoć slika i riječi).

Ured za osobe s invaliditetom osnovan je kako bi se svima pružila jednaka mogućnost školovanja pod jednakim uvjetima. Nude pomoć u okviru načina ostvarivanja prava studenata s invaliditetom kao što su oslobađanje plaćanja prijevoza, troškova studija, smještaja u studentskom domu. Razne pomoći u nastavi tipa digitalne literature, brajčine bilježnice, posebnih povećala i slično koji su na raspolaganju studentima s invaliditetom.

Ured za karijere pruža mogućnost poticanja razvoja vještina upravljanja karijerom kod studenata kao i praćenja njihovih poduzetničkih namjera. Također, putem radionica i raznih edukativnih sadržaja studentima se nudi mogućnost povećanja njihove kompetentnosti i konkurentnosti na tržištu rada, ali i povezivanje s potencijalnim poslodavcima.



Slika 3.4. <http://www.ssc.uniri.hr/>

5. SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI

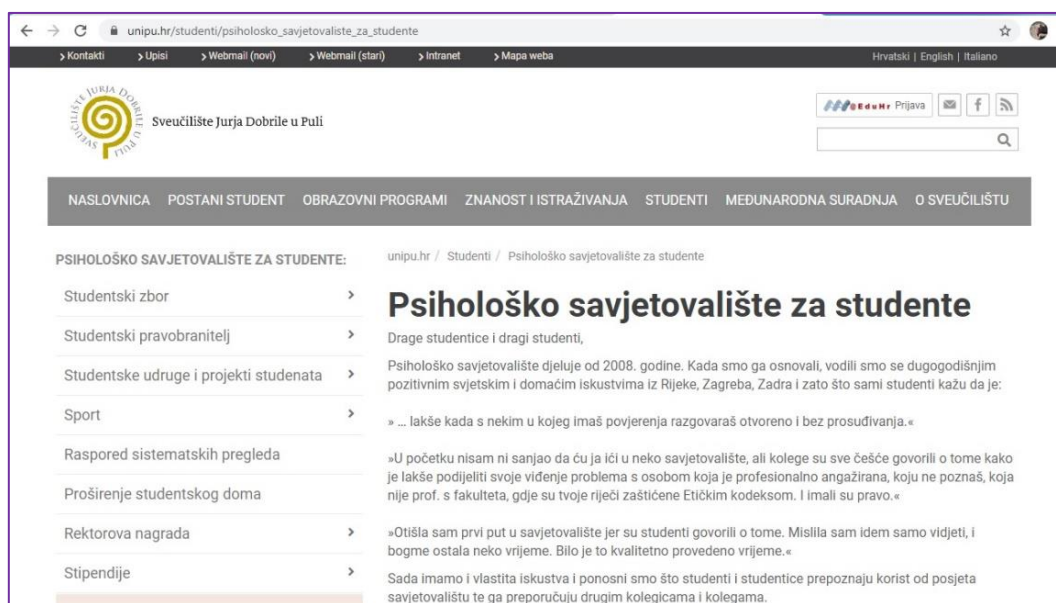
Psihološko savjetovalište za studente

Psihološko savjetovalište za studente Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli djeluje od 2008. godine.

Osnovna zadaća Savjetovališta je pružiti pomoć studentima tijekom studija u svim onim područjima koja u tom periodu učenja i odrastanja postaju vrlo važna. To je prije svega prilagodba na studij, okolinu, novi način života. Organiziraju edukacije iz područja komunikacijskih i socijalnih vještina, strategije učenja, organizacijskih sposobnosti, prevladavanja ispitne anksioznosti i slično. Svrha savjetovanja je povećanje osobnog zadovoljstva, osobne kompetentnosti i akademskog uspjeha studentica i studenata. Aktivnosti su organizirane kroz individualni rad, grupni rad i fokus grupe.

Najčešće se koristi psihoanalitički individualni pristup, empatijski razgovor i usmjeravanje. Takva vrsta psihološke podrške i vođenja ne daje gotova rješenja već studenticama i studentima daje mogućnost istraživanja i otkrivanja vlastitih odgovora.

Savjetovalište je otvoreno za studente Sveučilišta i za njihove roditelje.



Slika 3.5. https://www.unipu.hr/studenti/psiholosko_savjetovaliste_za_studente

6. SVEUČILIŠTE U ZADRU

Studentsko savjetovalište – UNIZD

Savjetovalište je osnovano 2008. godine, a aktivnosti su usmjerene na pružanje stručne pomoći tijekom studiranja u vidu radionica, edukacija i predavanja. U Savjetovalištu se provodi i individualno i grupno savjetovanje, ovisno o problemima s kojima se pojedinac susreće. Osim toga, Studentsko savjetovalište skrbi za osiguravanje uvjeta za uspješno studiranje i prevladavanje poteškoća studentima s invaliditetom kao što su oštećenje vida i sluha, tjelesni invaliditet, kronične bolesti, višestruka oštećenja, ali i ostala zdravstvena stanja koja mogu utjecati na tijek studija.

Individualna savjetovanja traju do 50 minuta i u prosjeku im studenti pristupe 9 puta tijekom studija.

Po svom karakteru radionice koje nude su edukativne ili one koje su usmjerene na osobni rast i razvoj. Za sudjelovanje na radionicama studenti dobivaju potvrdu o sudjelovanju koju mogu priložiti u svoj CV.



Slika 3.6. <https://savjetovaliste.unizd.hr/>

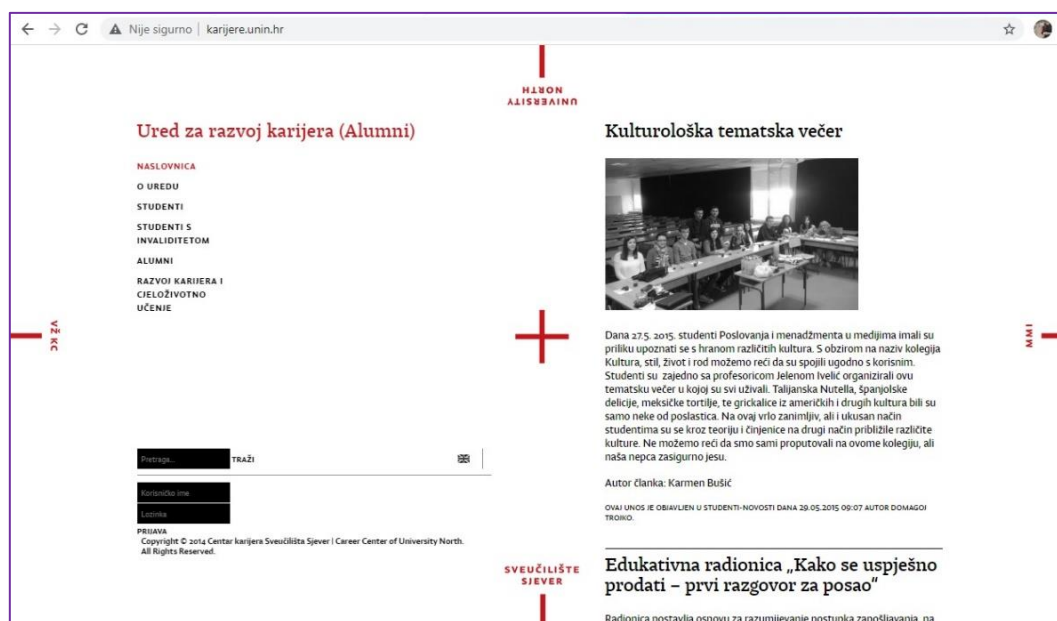
7. SVEUČILIŠTE SJEVER

Ured za razvoj karijera, potporu studentima i cjeloživotno učenje

Ured za razvoj karijera, potporu studentima i cjeloživotno učenje Sveučilišta Sjever radi na izgradnji sustava podrške studentima, koji je usmjeren na pružanje potpore u razvoju akademskih vještina i vještina razvoja i upravljanja karijerom, psihološkog savjetovanja i uspješnog prevladavanja izazova na koje studenti mogu naići tijekom studiranja.

Psihološko savjetovanje vezano je uz pomoć kod usamljenosti, problema s učenjem, odnosa s okolinom i organizacije vremena. U okviru Ureda djeluje i Ured za studente s invaliditetom. Stručnjaci unutar Ureda također pomažu i u pronalaženju drugih službi podrške s obzirom na potrebe i moguće poteškoće studenata.

Ured pruža mogućnost online savjetovanja o karijerama gdje studenti mogu dobiti informacije o mogućnostima zapošljavanja i stanju na tržištu rada. Organiziraju tribine i radionice o karijernom savjetovanju u području stručnjaka. Gosti na tribinama su osobe koje su se svojim djelovanjem istaknule u području struke u gospodarstvu.



Slika 3.7. <http://karijere.unin.hr/>

8. HRVATSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE

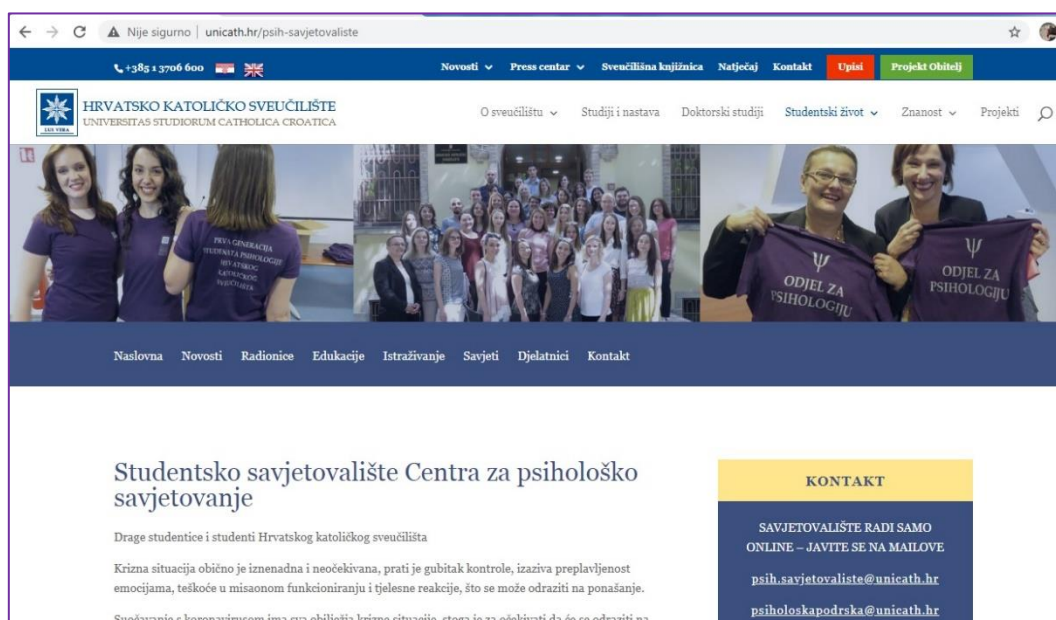
Studentsko savjetovalište Centra za psihološko savjetovanje

Studentsko savjetovalište Centra za psihološko savjetovanje djeluje od 2017. godine.

U sklopu svog djelovanja provode tri vrste radionica: „Akademske vještine“, „Je li proces komunikacije sličniji znanosti ili umjetnosti?“ i „Priprema za selekcijski postupak“.

Na prvoj radionici studenti usvajaju i jačaju akademske vještine, na drugoj komunikacijske, a treća radionica namijenjena je studentima diplomskih studija koji se nalaze na životnoj prekretnici pred završetak fakulteta.

Cilj treće radionice je upoznavanje s načinima izrade životopisa i motivacijskih pisama, upoznavanje s načinom pripreme za razgovor za posao i razvoj vještina za uspješno predstavljanje poslodavcu.



The screenshot shows a web browser window displaying the website for the Student Counseling Center at the University of Zagreb. The page has a blue header with navigation links: 'Novosti', 'Press centar', 'Sveučilišna knjižnica', 'Natječaj', 'Kontakt', 'Upisi', and 'Projekt Obitelj'. Below the header is a banner image showing students in purple t-shirts. The main content area has a title 'Studentsko savjetovalište Centra za psihološko savjetovanje' and a sub-header 'KONTAKT'. The text below the title reads: 'Drage studentice i studenti Hrvatskog katoličkog sveučilišta. Krizna situacija obično je iznenadna i neočekivana, prati je gubitak kontrole, izaziva preplavljenost emocijama, teškoće u misaonom funkcioniranju i tjelesne reakcije, što se može odraziti na ponašanje. Suočavanje s koronavirusom ima sva obilježja krizne situacije, stoga je za očekivati da će se odraziti na...'. The contact box contains the text: 'SAVJETOVALIŠTE RADI SAMO ONLINE – JAVITE SE NA MAILOVE', 'psih.savjetovaliste@unicath.hr', and 'psiholoskapodrška@unicath.hr'.

Slika 3.8. <http://www.unicath.hr/psih-savjetovaliste>

9. LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE

Centar za karijere

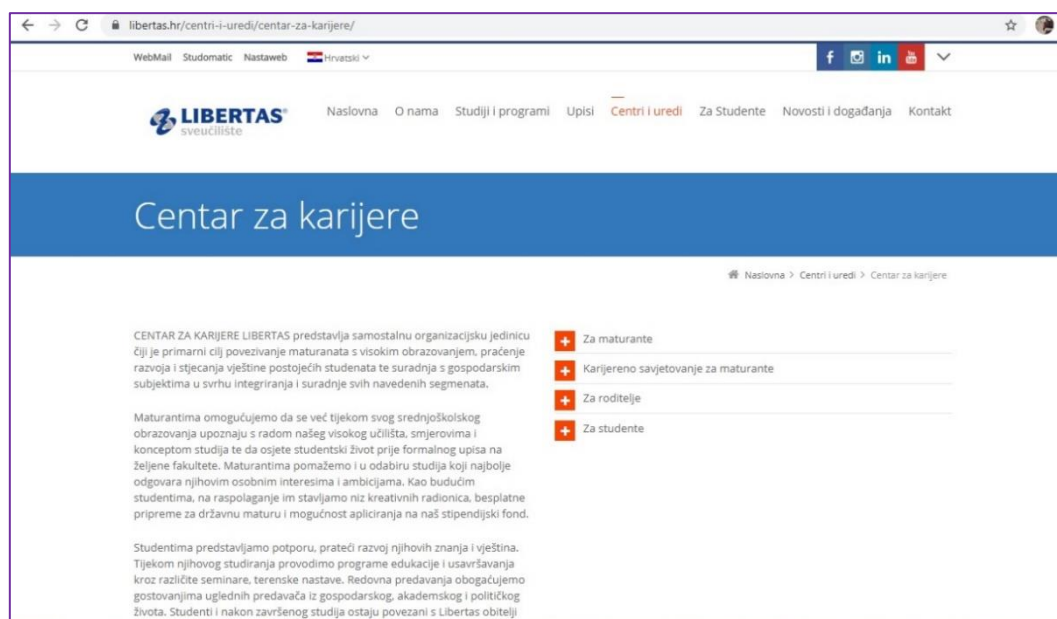
Cilj Centra za karijere je povezivanje maturanata s visokoškolskim obrazovanjem, praćenje studenata kroz studiranje i suradnja s gospodarskim subjektima kako bi se studentima omogućilo integriranje na tržište rada.

Studentima su omogućene kreativne radionice na teme poduzetništva, poslovnih vještina, razvoja karijere i zapošljavanja te razvoja akademskih vještina. Budućim studentima nude se besplatne pripreme za maturu, a mogu i aplicirati na njihov stipendijski fond.

Studentska natjecanja dio su podrške Centra za karijere. Na njima studenti prezentiraju praktično znanje širokom krugu studenata i poslodavaca, potiče ih se na analitička razmišljanja i razvijanje kreativnih i jedinstvenih rješenja, uči ih se timskom radu te studenti stječu liderske vještine. Novim poznanstvima otvaraju si put prema poslovnim prilikama.

Studenti imaju prilike slušati ugledne predavače iz gospodarskog, akademskog i političkog života. Studenti i nakon završenog studija ostaju povezani s Libertas obitelji putem Alumni kluba, a Centar za karijere organizira *Alumny day*, odnosno dan tijekom kojeg se sadašnjim studentima predstavljaju uspješni bivši studenti.

Osim *Alumny day-a*, Centar organizira i Dan diplomskih studija na kojem potiču studente 3. godine da nastave sa studijem i pomažu im u odabiru studijskog programa.



Slika 3.9. <https://www.libertas.hr/centri-i-uredi/centar-za-karijere/>

IV. SLUŽBE ZA POTPORU STUDENTIMA NA FAKULTETIMA

Sveučilište u Zagrebu

1. AGRONOMSKI FAKULTET

Centar za podršku studentima i karijerno savjetovanje

Cilj Centra za podršku studentima i karijerno savjetovanje je briga za studenta od upisa do završetka studija te priprema za tržište rada. U sklopu svog djelovanja Centar organizira razne edukacije, tribine, individualna i grupna savjetovanja te potiče studente na uključivanje u izvannastavne aktivnosti.

Centar za podršku studentima i karijerno savjetovanje u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje redovito prikuplja podatke o broju nezaposlenih agronoma na tržištu rada, provodi istraživanja s poslodavcima i studentima te prati karijere studenata koji su završili Agronomski fakultet.

U sklopu Centra provedeno je istraživanje među studentima i poslodavcima na temu koje su kompetencije i vještine važne prilikom zapošljavanja, te što jedni i drugi smatraju, koju ulogu bi trebao imati karijerni centar kao spona između njih. Rezultate istraživanja Centar koristi radi unaprjeđenja svojih usluga.

Na svojim web stranicama Centar nudi korisne informacije i savjete vezane uz karijeru kroz rubrike kao što su: „Pronaći posao u 21. stoljeću – mit ili stvarnost?“, „Predstavi se kroz životopis“, „Motivacijsko pismo – važan dio prijave za posao“, „Intervju – prilika da poslodavcu predstavite svoja znanja i iskustva“, „Što je osobni *brand* i kako ga izraditi?“, „Emocionalna inteligencija – vladar poslovnog svijeta“ i „Perspektiva agronoma na tržištu rada“.

U svibnju svake godine Centar organizira Dan karijera kao događaj namijenjen umrežavanju studenata i renomiranih poduzeća te obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u području agronomije, a prethodi mu ciklus radionica u sklopu kojih studenti uče kako se najbolje predstaviti potencijalnim budućim poslodavcima.



Slika 4.1. <http://www.agr.unizg.hr/hr/category/cpsk/371>

2. EKONOMSKI FAKULTET

Ured za savjetovanje i razvoj karijera

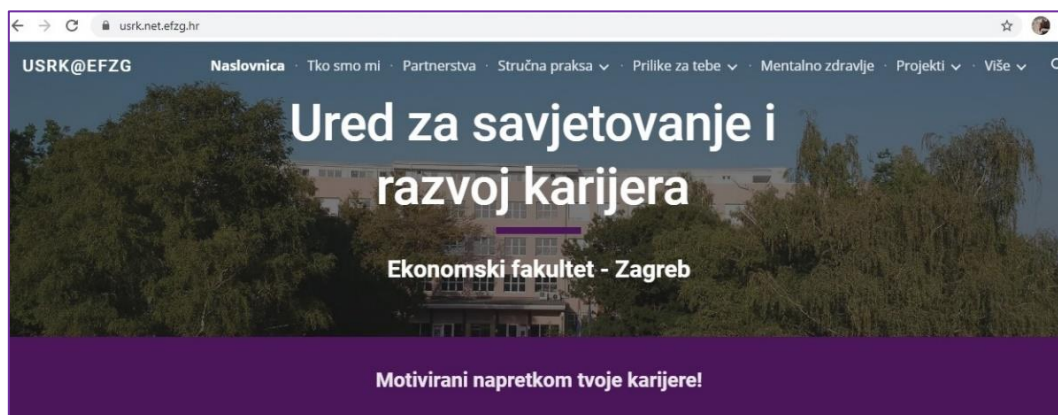
Ured za savjetovanje i razvoj karijera Ekonomskog fakulteta osnovan je s ciljem pružanja podrške studentima, stvaranja poveznica između studenata i poslodavaca te olakšavanja procesa pozicioniranja diplomanata na tržištu rada po završetku studiranja. Osim na studente, ured je usmjeren i na poslodavce koji su u potrazi za budućim stručnjacima na području ekonomije. Ured poslodavcima omogućava pristup potencijalnim budućim zaposlenicima te pomaže da njihovo oglašavanje dođe do onih kojima je namijenjeno.

Aktivnosti ureda usmjerene prema studentima odnose se na pružanje podrške profesionalnom i osobnom razvoju studenta kroz karijerno savjetovanje, radionice i raznovrsne projekte putem kojih približavaju poduzeća i njihove otvorene radne pozicije studentima.

Karijerno savjetovanje ostvaruje se kroz individualne i grupne sastanke, a uključuje razgovor o vještinama, preferencijama i interesima, usmjerava na adekvatan karijerni smjer i daje detaljan osvrt na motivacijska pisma i životopise polaznika. Kroz savjetovanje studenti se mogu informirati o strategijama traženja posla i pripremiti se za intervju.

Radionice naglasak stavljaju na osobni i profesionalni razvoj kroz interaktivnu, opuštenu atmosferu. Na njima sudjeluje mali broj polaznika kako bi se omogućio individualizirani pristup svakome od njih. Djelatnici Centra prate razvoj poduzeća i sukladno tome, kroz radionice, kod studenata razvijaju i prenose im vještine važne u selekcijskim postupcima prilikom zapošljavanja u istima.

Studenti si uz pomoć Centra mogu pronaći stručnu praksu, a na web stranicama Centar nudi sve potrebne informacije o stručnoj praksi na preddiplomskom i diplomskom studiju. Centar organizira Tjedan modula koji je namijenjen studentima treće godine kako bi se upoznali sa smjerovima koje mogu upisati na četvrtoj godini studija. Predstavljaju se programi smjerova i mogućnosti zaposlenja nakon završenog modula.



Slika 4.2. <https://usrk.net.efzg.hr/>

3. FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA

Centar karijera

Centar karijera FER-a središnje je mjesto za pružanje podrške studentima i diplomantima u obliku savjetovanja, izvannastavnih edukacija te povezivanja s poslodavcima i poduzetnicima, sve s ciljem ranog razvoja karijere i unaprjeđenja osobnih vještina studenata.

Aktivnost centra usmjerene su prema studentima, alumniju i poslodavcima.

Studentima su namijenjene različite radionice, karijerno savjetovanje i regrutacija na fakultetu u vidu prezentacija različitih poslodavaca.

Centar organizira radionice s temama iz područja pisanja životopisa i motivacijskih pisama, procesa traženja posla, selekcijskog intervjua, planiranja karijere, davanja ostavke, umrežavanja unutar struke te brendiranja i korištenja društvenih mreža u potrazi za poslom.

Karijerno savjetovanje koje Centar nudi individualnog je karaktera, a predviđeno vrijeme trajanja sastanaka je 45 minuta.

Program regrutacije na fakultetu nudi priliku studentima za prezentacije poslodavaca i intervjue, a prijavom na obavijesti studenti dobivaju informacije o nadolazećim prezentacijama.

U sklopu Centra student može upisati dodatni kolegij pod nazivom „Vještina upravljanja karijerom“, koji je namijenjen studentima koji nisu sigurni kako odabrati karijeru koja će biti u skladu s njihovim osobinama, interesima i vrijednostima te za koju posjeduju odgovarajuća znanja i vještine.

Centar prati alumni i poziva ih da pomognu studentima savjetujući ih oko posla ili predlažući im potencijalne poslodavce.

Poslodavci preko Centra mogu nuditi otvorena mjesta za studentsku praksu, objaviti oglase za posao, saznati informacije kako surađivati s FER-om i saznati više o studentima FER-a.

Uz sve navedeno, Centar karijera organizira događaje kao što su *JobFair* (sajam poslova) i *Career speed dating*, odnosno kratak susret poslodavaca i studenata u trajanju od 8 minuta namijenjen međusobnom „odmjeravanju“ i umrežavanju.



Slika 4.3. <https://karijere.fer.hr/>

4. FAKULTET HRVATSKIH STUDIJA

Savjetovalište Hrvatskih studija

Savjetovalište Hrvatskih studija osnovano je 2014. godine s namjerom kvalitetnijega svladavanja obrazovnih programa i uspješnije psiho-socijalne prilagodbe studenata.

Osnovne zadaće Savjetovališta su pružanje besplatne psihološke i savjetodavne pomoći studentima i zaposlenicima Hrvatskih studija u nošenju s osobnim i profesionalnim poteškoćama.

Savjetovalište organizira različite psiho-edukativne radionice, a sudjelovanjem u njima student uspješnije studira, izgrađuje kvalitetnije društvene odnose, uči kako uskladiti privatni i studentski profesionalni život, upoznaje vlastite interese i svijet rada te uči kako napisati životopis i kako se ponašati na razgovoru za posao.

Savjetovalište organizira i radionice isključivo vezane uz razvoj karijere u suradnji s Centrom za informiranje i savjetovanje o karijeri (CISOK).



Slika 4.4. <https://www.hrstud.unizg.hr/savjetovaliste>

5. FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE

Centar za podršku studentima i razvoj karijera

Centar za podršku studentima i razvoj karijera (CPSRK) osnovan je s ciljem pružanja podrške studentima, diplomantima i alumniju u stjecanju početnog radnog iskustva. Centar radi na poboljšanju kvalitete cjelokupnog iskustva studiranja na način da motivira, podržava i karijerno usmjerava svoje studente.

Aktivnosti Centra su: podržavanje studentskih inicijativa i natjecanja, informiranje o prilikama, studentsko savjetovanje i podrška tijekom studija, administracija i provedba stručne studentske prakse, organizacija karijernih događanja (Tjedan karijera), povezivanje i suradnja s poslodavcima i alumnijima te planiranje i razvoj karijere.

Usluge koje CPSRK nudi, a namijenjene su studentima, vezane su uz informiranje o stručnoj praksi, pružanje podrške za sudjelovanje na natjecanjima, konferencijama ili sličnim događajima, individualno savjetovanje koje se odnosi na pružanje institucionalne podrške studentima te individualno karijerno savjetovanje i informiranje o prilikama.

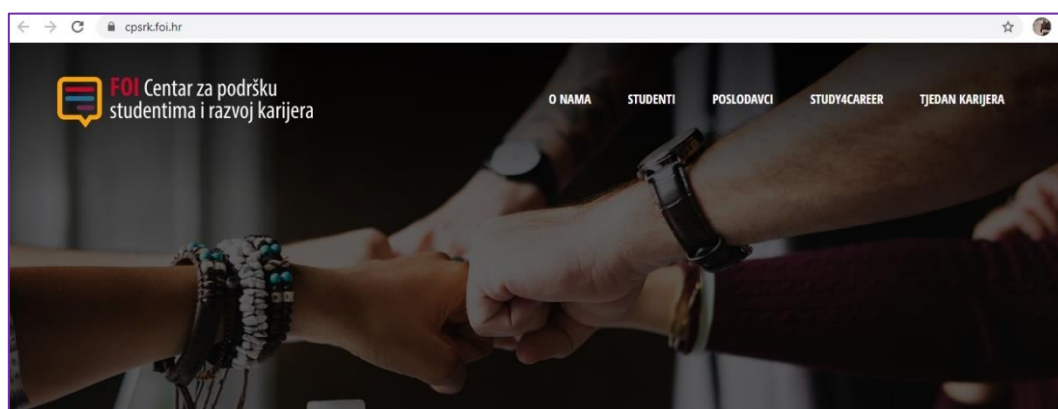
Za studente završnih godina studija Centar organizira obavezne radionice namijenjene što bezbolnijem i uspješnijem pisanju i predaji završnih i diplomskih radova.

Tijekom studiranja, studenti mogu postati i CPSRK ambasadori čime se uključuju u organizaciju i provedbu Tjedna karijera, u organizaciju sudjelovanja FOI-a na Smotri Sveučilišta u Zagrebu i slično.

Centar organizira posjete najboljim ICT poduzećima u Hrvatskoj barem 5 puta godišnje.

CPSRK vodi vlastiti portal, Facebook stranicu i Instagram profil, a oni su centralno mjesto za informiranje studenata o studentskim natjecanjima, stipendijama, studentskim poslovima, pripravništvu i ostalim aktivnosti u organizaciji Fakulteta ili CPSRK-a.

Na portalu poslodavci mogu objaviti natječaje za posao ako su ti poslovi vezani uz informatiku ili ekonomiju te ako ne traže više od dvije godine radnog iskustva.



Slika 4.5. <https://www.foi.unizg.hr/fakultet/odjeli/cpsrk>

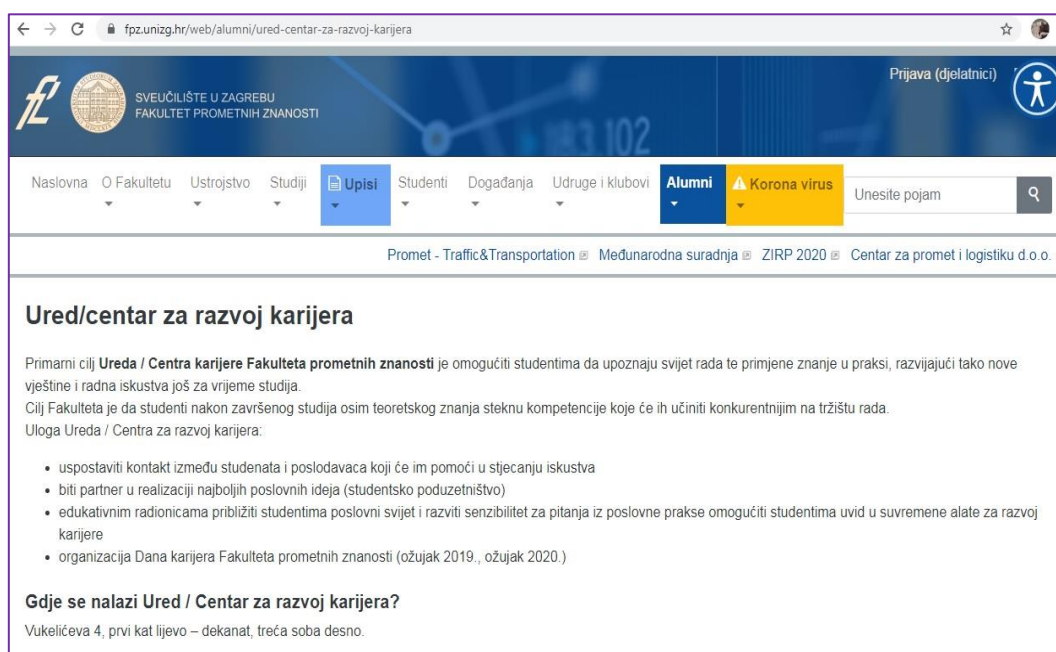
6. FAKULTET PROMETNIH ZNANOSTI

Ured za razvoj karijera

Primarni cilj Ureda za razvoj karijera Fakulteta prometnih znanosti je je usmjeriti studente prema tržištu rada i naučiti ih kako primijeniti stečeno znanje u praksi, a sve to još za vrijeme studija.

Uloga Ureda za razvoj karijera je uspostaviti kontakt između studenata i poslodavaca, biti partner u realizaciji najboljih studentskih poslovnih ideja te edukativnim radionicama približiti poslovni svijet studentima.

Centar organizira Dan karijera koji se održava u ožujku svake godine.



The screenshot shows a web browser window with the URL <https://www.fpz.unizg.hr/web/alumni/ured-centar-za-razvoj-karijera>. The page header includes the University of Zagreb logo and the Faculty of Business Studies name. A navigation menu contains links for 'Naslovna', 'O Fakultetu', 'Ustrojstvo', 'Studiji', 'Upisi', 'Studenti', 'Događanja', 'Udruge i klubovi', 'Alumni', and 'Korona virus'. A search bar is also present. The main content area is titled 'Ured/centar za razvoj karijera' and contains the following text:

Primarni cilj **Ureda / Centra karijere Fakulteta prometnih znanosti** je omogućiti studentima da upoznaju svijet rada te primjene znanje u praksi, razvijajući tako nove vještine i radna iskustva još za vrijeme studija.

Cilj Fakulteta je da studenti nakon završenog studija osim teoretskog znanja steknu kompetencije koje će ih učiniti konkurentnijim na tržištu rada.

Uloga Ureda / Centra za razvoj karijera:

- uspostaviti kontakt između studenata i poslodavaca koji će im pomoći u stjecanju iskustva
- biti partner u realizaciji najboljih poslovnih ideja (studentsko poduzetništvo)
- edukativnim radionicama približiti studentima poslovni svijet i razviti senzibilitet za pitanja iz poslovne prakse omogućiti studentima uvid u suvremene alate za razvoj karijere
- organizacija Dana karijera Fakulteta prometnih znanosti (ožujak 2019., ožujak 2020.)

Gdje se nalazi Ured / Centar za razvoj karijera?
Vukelićeva 4, prvi kat lijevo – dekanat, treća soba desno.

Slika 4.6. <https://www.fpz.unizg.hr/web/alumni/ured-centar-za-razvoj-karijera>

7. FILOZOFSKI FAKULTET

Savjetovalište za studente

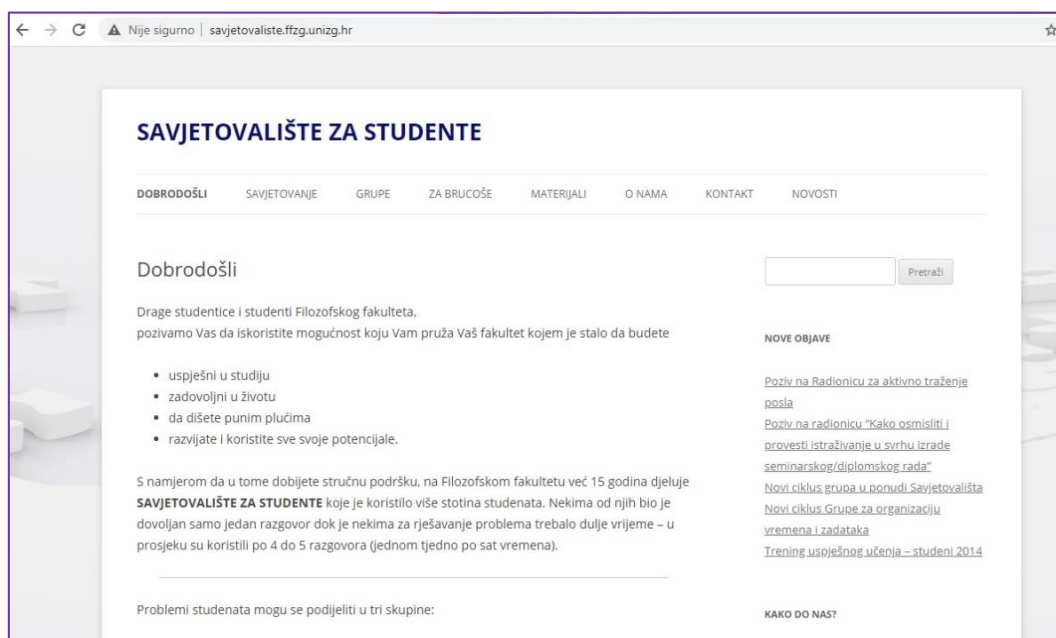
Savjetovalište za studente FFZG oformljeno je 1998. godine. Savjetovalište nudi pomoć studentima u vidu individualnih sastanaka koji se održavaju jednom tjedno po sat vremena.

Glavni cilj savjetovališta je pružanje psihološke podrške studentima u postizanju akademskih i životnih uspjeha te u unapređenju kvalitete življenja i razvoja osobnih potencijala. Stručnu psihološku pomoć pruža tim psihologa (nastavnika s Odsjeka za psihologiju i vanjskih suradnika) educiranih u području psihologije savjetovanja i različitih psihoterapijskih pravaca.

Savjetovalište kod studenata prepoznaje tri grupe problema, a one su: problemi u studiju, problemi odnosa s drugima i nezadovoljstvo sobom. U vidu rješavanja navedenih grupa problema nude savjetodavne razgovore s psihologom.

Savjetovalište na svojim web stranicama nudi različite tematske brošure, a neke od njih su: „Mudro postavljanje ciljeva“, „Priprema za učenje“, „Pisnje seminarskih radova“, „Strah od javnog izlaganja“, „Socijalna anksioznost“ i „Perfekcionizam“.

Savjetovalište organizira i radionice za pomoć studentima kako tijekom studija, tako i u periodu kada se okreću tržištu rada, a nazivi radionica su: „Kako osmisliti i provesti istraživanje u svrhu izrade seminarskog/diplomskog rada“ i „Radionica za aktivno traženje posla“.



Slika 4.7. <http://savjetovaliste.ffzg.unizg.hr/>

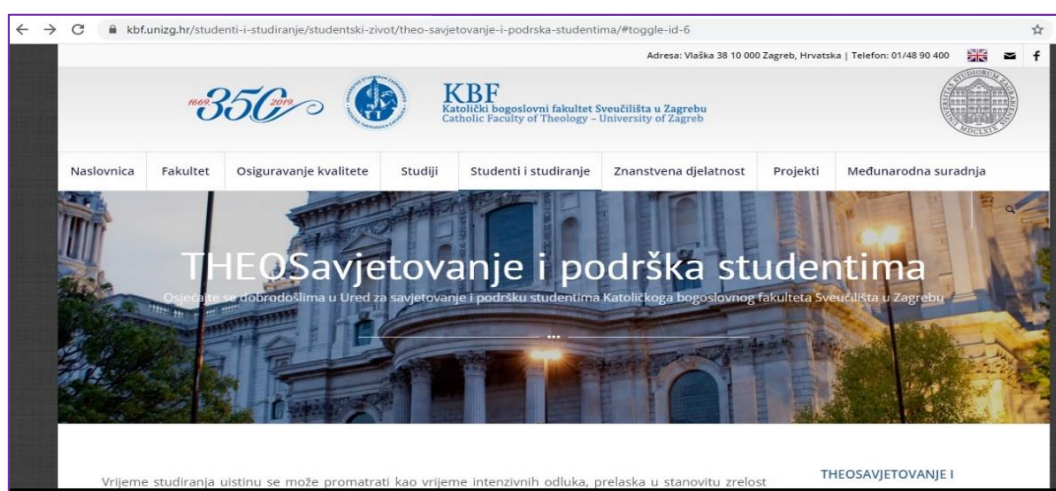
Sveučilište u Zagrebu

8. KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET

Theo Savjetovanje i podrška studentima

Fakultet u okviru THEO Savjetovanja i podrške studentima nudi pomoć oko akademskih poteškoća kao što su učenje, neadekvatna podjela vremena ili strah od izlaganja. Drugi važan segment pomoći vezan je uz nedovoljnu socijalnu i emocionalnu kompetentnost, želju za socijalnom uključenosti i nošenje s teškim kroničnim bolestima ili drugim osobnim problemima.

Pomažu studentima i u karijernom savjetovanju. Uglavnom stavljaju naglasak na prezentacijske i komunikacijske vještine i pomoć oko pronalaženja posla. Koordinator Savjetovališta pruža informacije o raznim udrugama i ustanovama koje studentima mogu pomoći ovisno o njihovim potrebama. Unutar Centra djeluje Ured za studente s invaliditetom.



Slika 4.8. <https://www.kbf.unizg.hr/studenti-i-studiranje/studentski-zivot/theo-savjetovanje-i-podrska-studentima/>

9. KINEZIOLOŠKI FAKULTET

Povjerenstvo za karijerno savjetovanje

Povjerenstvo za karijerno savjetovanje na Kineziološkom fakultetu osnovano je 2018. godine. Poslovi i zadaće Povjerenstva su podržavanje studentskih inicijativa, organizacija karijernih događanja, povezivanje i suradnja s poslodavcima i alumnijem, podrška i organizacija stručne prakse, informiranje o prilikama, studentska savjetovanja i podrška tijekom studija, planiranje i razvoj karijera te organizacija edukativnih radionica.

Na web stranicama Povjerenstva sadašnji i završeni studenti mogu se informirati o ponudi stručnih studentskih poslova vezanih uz područje kineziologije i sporta. Cilj je potaknuti studente na dodatni rad i usavršavanje u struci kako bi poboljšali svoja znanja i vještine. Na web stranicama objavljuju i obavijesti o različitim događajima u organizaciji Studentskog Zbora i Ureda za studente Sveučilišta u Zagrebu



Slika 4.9. https://www.kif.unizg.hr/studiji/studentски_zivot/karijerno_savjetovanje_kif-a

Sveučilište u Zagrebu

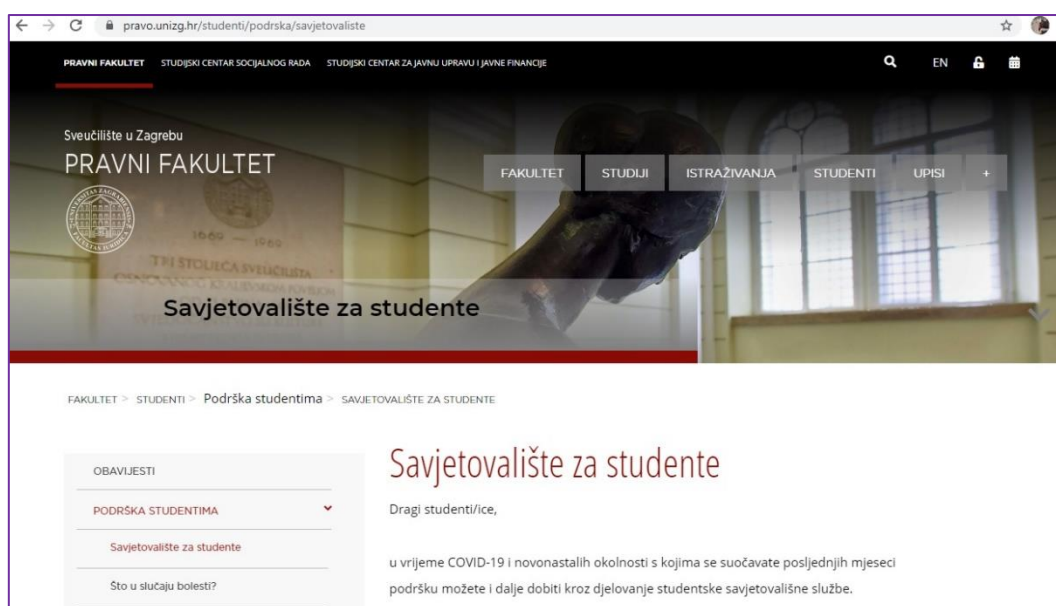
10. PRAVNI FAKULTET

Savjetovalište za studente

Savjetovalište za studente na Pravnom fakultetu u Zagrebu svojim studentima pomaže u usvajanju strategije suočavanja sa stresom, postavljanju ciljeva i donošenju odluka. Cilj je pružiti studentima brže, lakše i učinkovitije studiranje. Najčešći razlozi zbog kojih studenti dolaze u Savjetovalište su teškoće u učenju, nedostatak motivacije, loša organizacija vremena, loši privatni odnosi (obitelj, prijatelji, ljubav) te sumnja u izbor fakulteta.

Fakultet svim svojim studentima nastoji osigurati jednake mogućnosti studiranja.

Razmjena informacija između fakulteta, studenata i tijela gdje student obavlja praksu vrši se u potpunosti elektroničkim putem, a izvršavanje stručne prakse moguće je u više stotina odvjetničkih i javnobilježničkih ureda, ministarstvima i državnim agencijama te na sudovima.

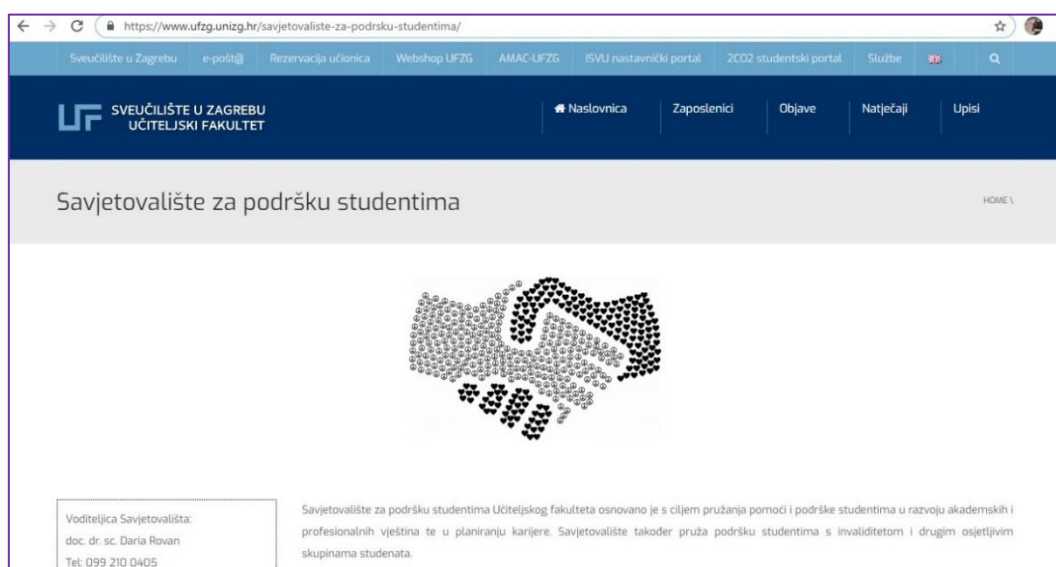


Slika 4.10. <https://www.pravo.unizg.hr/studenti/podrska/savjetovaliste>

11. UČITELJSKI FAKULTET

Savjetovalište za podršku studentima

Savjetovalište je osnovano s ciljem pružanja pomoći i podrške studentima u razvoju akademskih i profesionalnih vještina te u planiranju karijere. Aktivnosti Savjetovališta obuhvaćaju organizaciju predavanja i radionica, izradu edukativnih i informativnih materijala, savjetovanje o akademskim i karijernim pitanjima i razvoj vršnjačke podrške. Savjetovalište također pruža podršku studentima s invaliditetom i drugim osjetljivim skupinama studenata.



Slika 4.11. <https://www.ufzg.unizg.hr/savjetovaliste-za-podrsku-studentima/>

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

12. FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI

Ured za potporu studentima i razvoj karijera

Ured za potporu studentima i razvoj karijera pruža usluge vezane uz razvoj karijere usmjerene u cilju razvoja i unapređivanja vještina za upravljanje karijerom, povećanje zapošljivosti i konkurentnosti studenata na tržištu rada te povezivanje studenata i potencijalnih poslodavaca.

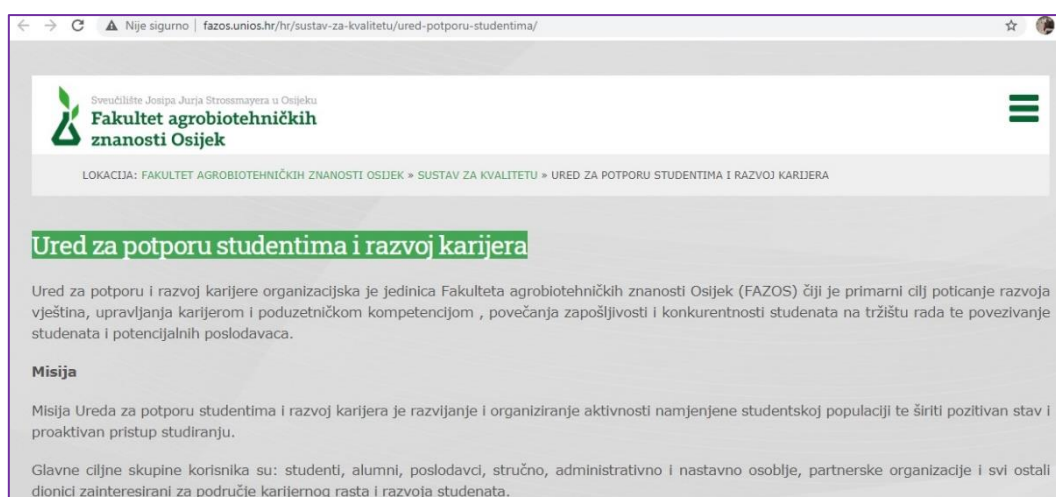
Glavne ciljne skupine korisnika su: studenti, alumni, poslodavci te stručno i nastavno osoblje fakulteta.

Službe za profesionalno savjetovanje studenata pripremaju studente za tržište rada organiziranjem grupnih savjetovanja i pružanjem usluga individualnog profesionalnog savjetovanja. Studenti kroz radionice uče kako napisati životopis i popratno pismo, kako upravljati svojim vremenom i kako se predstaviti poslodavcu. Sa savjetnicom mogu razgovarati o razvitku njihove buduće karijere i kako što uspješnije nastupiti na tržištu rada. Usvajanjem znanja s takvih radionica i savjetovanja, studenti su konkurentniji na tržištu rada, a zadaća Ureda je i spajanje studenata i poslodavaca.

Na svojoj web stranici Ured ima rubriku *Karijeriranje* u kojoj redovito objavljuje događaje vezane uz razvoj karijere bilo u organizaciji samog Ureda ili nekog drugog organizatora.

Ured prati natječaje za posao i redovito ih objavljuje. Poslodavci mogu kontaktirati Ured i tražiti profile ljudi koji su im potrebni.

Ured sudjeluje na Tjednu karijera Sveučilišta koji obuhvaća niz aktivnosti, radionica, okruglih stolova, tribina, *speed dating* aktivnosti i predavanja namijenjenih studentima, u suorganizaciji svih znanstveno-nastavnih i umjetničko-nastavnih sastavnica Sveučilišta.



Slika 4.12. <http://www.fazos.unios.hr/hr/sustav-za-kvalitetu/ured-potporu-studentima/>

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

13. FAKULTET ELEKTROTEHNIKE, RAČUNARSTVA I INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJA

Centar za razvoj karijera (CEK)

Cilj Centra za razvoj karijera je povezati studente i gospodarstvo, omogućiti studentima konkurentnost na tržištu rada te izgraditi vrhunske inženjere u svom području.

Centar je razvio portal naziva STUP (Portal za studente i poslodavce) na kojem se mogu naći objave tvrtki, informacije o stručnoj praksi te popis partnerskih tvrtki s kojima surađuju.

Područja djelatnosti Centra za razvoj karijera uključuju koordinaciju i sustavno pružanje podrške studentima, tvrtkama i Sveučilištu, brigu o studentu za vrijeme studiranja te njegova priprema za nastup na tržištu rada, a provode ih kroz: ostvarivanje kontakta studenta i tvrtke – povezivanje studenata i potencijalnih poslodavaca, savjetodavne aktivnosti - individualno i grupno savjetovanje, informativne aktivnosti, programe za susrete s poslodavcima, kreiranje i održavanje baze podataka poslodavaca i studenata, mogućnosti usavršavanja studenata, informacije o objavljenim natječajima, stipendijama, poslovnim mogućnostima, savjetovanje studenata kako se poslodavcima predstaviti u što boljem svjetlu te edukativne aktivnosti - radionice, predavanja i tribine.



Slika 4.13. <http://cek.ferit.hr/>

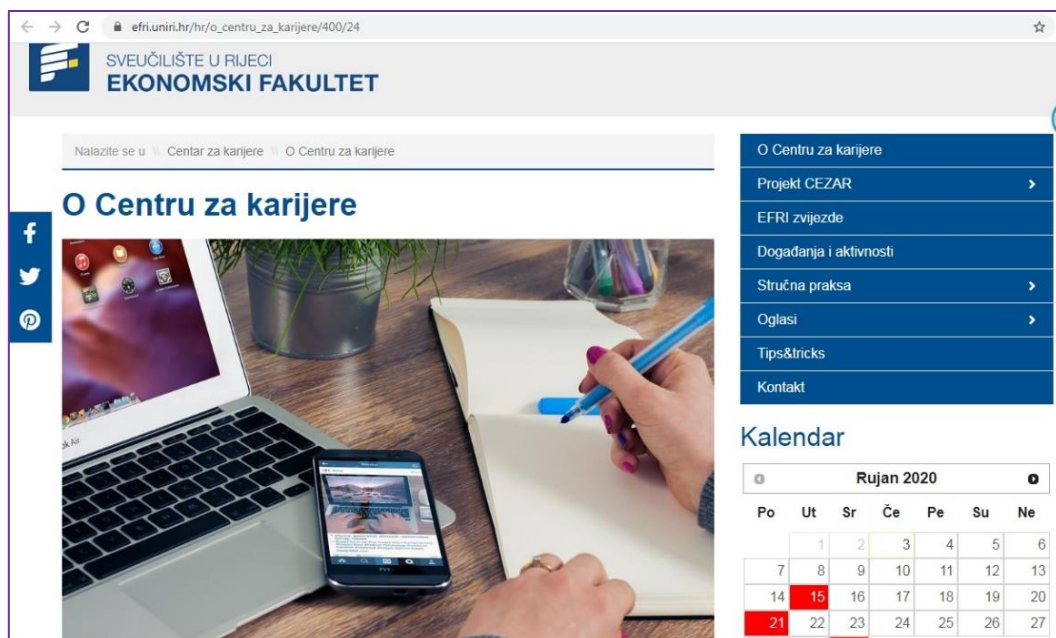
14. EKONOMSKI FAKULTET

Centar za karijere

Centar za karijere organizira mnogobrojne radionice, savjetovanja, stručne prkase, konferencije i izlete. Primarni ciljevi Centra su uspostaviti kontakt između studenata i poslodavaca i omogućiti studentima uvid u suvremena alate za razvoj karijere.

Aktivnosti koje provode su (online) radionice na temu kako se nositi s tremom i kako pisati završni rad, zabavno-edukativni kvizovi, karijerni tjedan i kava s upravom fakulteta. Na stranicama Centra objavljuju uspjehe svojih studenata – osnovni podaci, postignuća na fakultetu, sudjelovanje u programu fakulteta, sadašnje zaposlenje. Objavljuju oglase za studentske poslove i poslove uz zasnivanje radnog odnosa. Stručna praksa razdijeljena je na tri dijela – ona koja se održava na fakultetu, ona koja se održava kod poslodavaca u Hrvatskoj te međunarodna stručna praksa. Traje 80 sati, upisuje se na 3. godini preddiplomskog, odnosno na 2. godini diplomskog studija. Fakultet ima sklopljene ugovore s poslodavcima za obavljanje stručne prakse.

Centar za karijere provodi edukativne radionice približavanja poslovnog svijeta studentima, omogućava studentima rad sa suvremenim alatima, uči studente vještinama donošenja odluka i na kraju uspostavlja kontakte između studenata i poslodavaca.



Slika 4.14. https://www.efri.uniri.hr/hr/centar_za_karijere/15

V. SLUŽBE ZA POTPORU STUDENTIMA NA VELEUČILIŠTIMA I VISOKIM ŠKOLAMA

1. TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU

Savjetovalište za studente TVZ-a

Savjetovalište za studente Tehničkog veleučilišta u Zagrebu djeluje kroz četiri osnovne aktivnosti: psihološka pomoć, briga o zdravlju, poslovno komuniciranje i karijerno savjetovanje.

U okviru psihološke pomoći objavljuju informativne tekstove o problemima koji su zajednički za sve studente kao što su: stres, depresija, problemi s identitetom, kako učiti, usamljenost, nisko samopouzdanje te kako održati uspješnu vezu, a u sklopu tih tema održavaju i informativne radionice. Briga o zdravlju usmjerena je prema pravilnoj prehrani, održavanju fizičke aktivnosti i seksualnosti. Na radionicama Suvremeno poslovno komuniciranje uče se temelji uspješne suradnje u poslovnom okruženju, prilagođavanja radnog okruženja sebi ili kreiranja vlastitog.

U sklopu karijernog savjetovanja, studenti mogu dobiti informacije o mogućnostima zapošljavanja. S gostima iz područja struke ili bivšim studentima organiziraju tribine o karijernom savjetovanju.

Savjetovalište je orijentirano na probleme osoba s invaliditetom te im pomažu u komunikaciji s profesorima i brinu o ostvarivanju njihovih prava vezanih uz prilagodbu nastave, ispita i drugo.



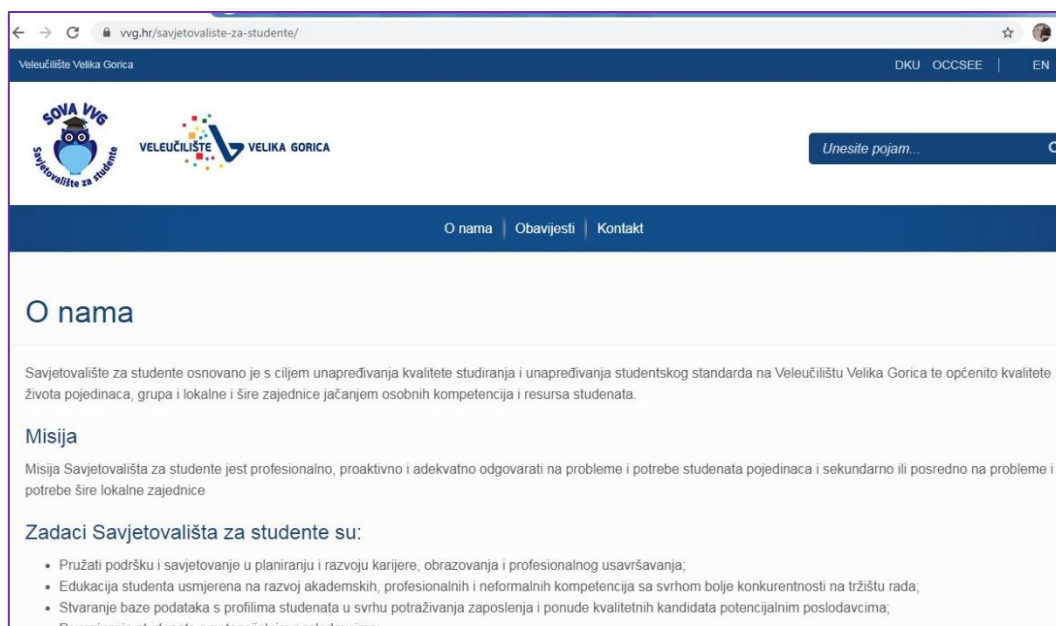
Slika 5.1. <https://www.tvz.hr/studenti/savjetovaliste-za-studente>

2. VELEUČILIŠTE VELIKA GORICA

Savjetovalište za studente

Savjetovalište za studente pruža podršku i savjetovanje u planiranju i razvoju karijere, obrazovanju i profesionalnom usavršavanju. Pruža psihosocijalnu podršku studentima u svladavanju poteškoća i ističe važnosti mentalnog zdravlja. Stvaraju baze podataka s profilima studenata u svrhu potraživanja zaposlenja i ponude kvalitetnih kandidata potencijalnim poslodavcima. Povezuju studente s potencijalnim poslodavcima, prvo u sklopu odrađivanja stručne prakse, a potom i razvojem mogućnosti vježbeničke prakse ili stalnog zaposlenja.

U radu Savjetovališta za studente sudjeluju stručnjaci za ljudske potencijale, pedagozi, psiholozi, nastavnici Veleučilišta i mentori po godinama studija, a također se mogu uključiti motivirani studenti u funkcijama i uvjetima koje određuje Veleučilište Velika Gorica.



Slika 5.2. <https://www.vvg.hr/savjetovaliste-za-studente/>

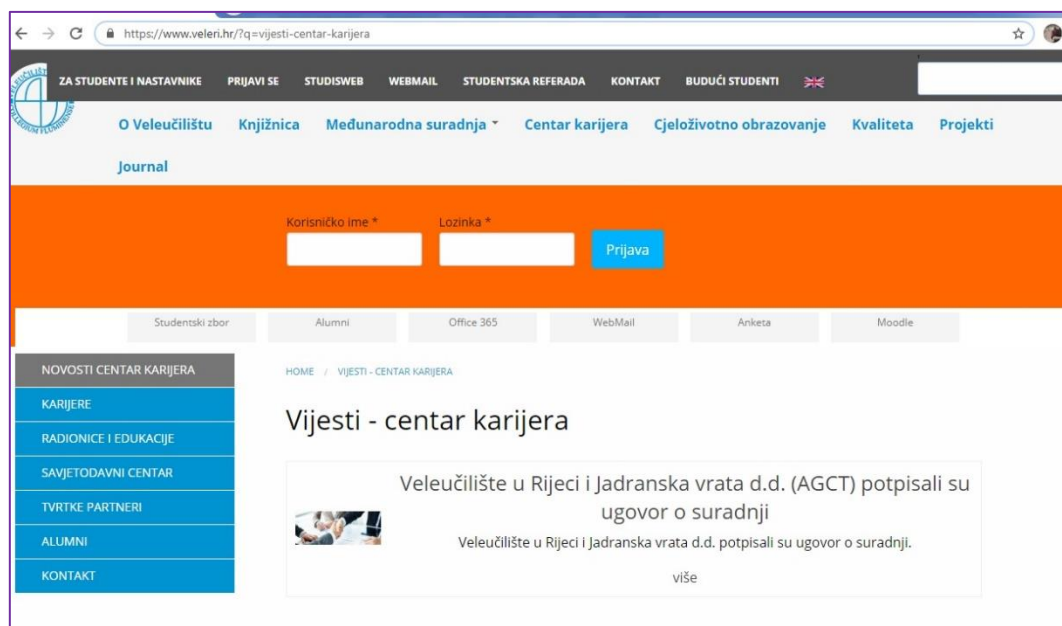
3. VELEUČILIŠTE U RIJECI

Centar karijera

Centar karijera Veleučilišta u Rijeci ima cilj pomoći studentima u pronalasku prakse te unaprijediti njihovu konkurentnost pri zapošljavanju. Usluge Centra uključuju informiranje, stručne edukacije, izradu plana osobnog razvoja, povezivanje studenata i poslodavaca te druge oblike pomoći kako bi se bolje razvile osobne vještine studenata. Iako su primarno usmjerene prema studentima, usluge Centra namijenjene su i ostalima koji trebaju usluge profesionalnog treninga i edukacije te iskusnim radnicima koji nastoje unaprijediti ili promijeniti vlastitu karijeru.

Kroz sustav stručnih edukacija, savjetovanja, praksi i ponude poslova studenti lakše identificiraju poslovne prilike, lakše se snalaze na budućem radnom mjestu, brže se prilagođavaju okolini i radnim zadacima i brže uče.

Aktivnosti Centra uključuju i promidžbu zanimanja za koja obrazuju studente, a ona je namijenjena učenicima u srednjim školama. Centar organizira predstavljanje studijskih smjerova srednjoškolcima kako bi oni odabrali Veleučilište u Rijeci za nastavak svojeg obrazovanja.



Slika 5.3. <https://www.veleri.hr/?q=vijesti-centar-karijera>

4. VELEUČILIŠTE U BJELOVARU

Centar za karijerno savjetovanje

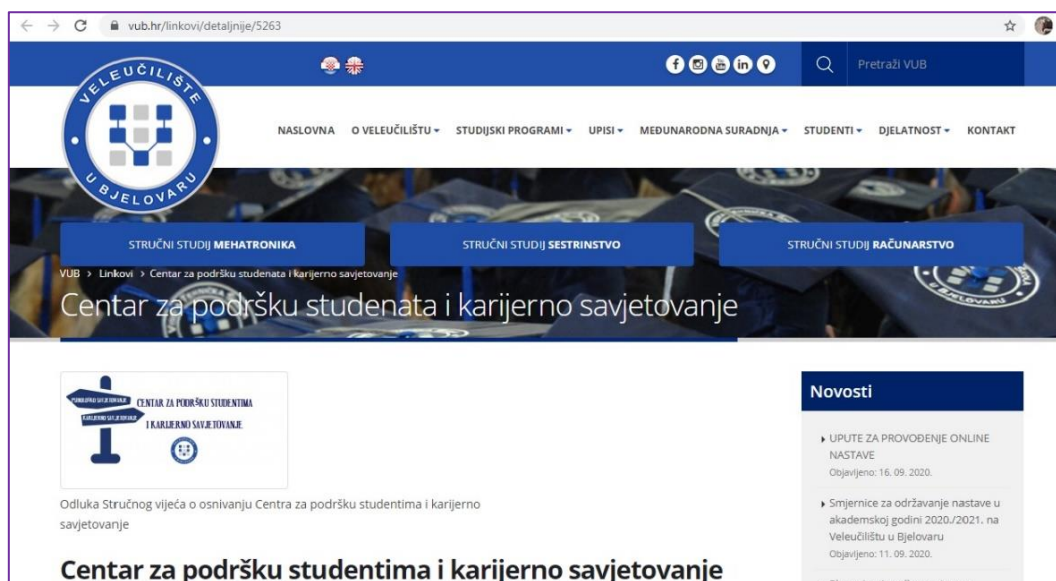
Centar za podršku studentima i karijerno savjetovanje Veleučilišta u Bjelovaru uključuje savjetovanje vezano uz akademske i osobne poteškoće i podršku studentima s invaliditetom.

Psihološko savjetovanje koje Centar pruža vezano je uz savladavanje gradiva i tjeskobu uoči ispita, usamljenosti, depresije, stresa, niskog samopouzdanja i slično.

Karijerno savjetovanje koje provodi Centar usmjereno je prema maturantima, studentima prve godine i studentima završnih godina studija. Maturanti mogu dobiti informacije o Veleučilištu i mogućnostima zapošljavanja s diplomom Veleučilišta te se za njih organizira Dan otvorenih vrata.

Studenti prve godine dobivaju informacije vezane uz studij i studiranje, o izvannastavnim aktivnostima i mogućnostima sudjelovanja u programima međunarodne mobilnosti.

Studenti završnih godina odabiru stručnu praksu, a Centar za njih organizira događaj pod nazivom „Što i kamo nakon faksa?“.



Slika 5.4. <https://vub.hr/linkovi/detaljnije/5263>

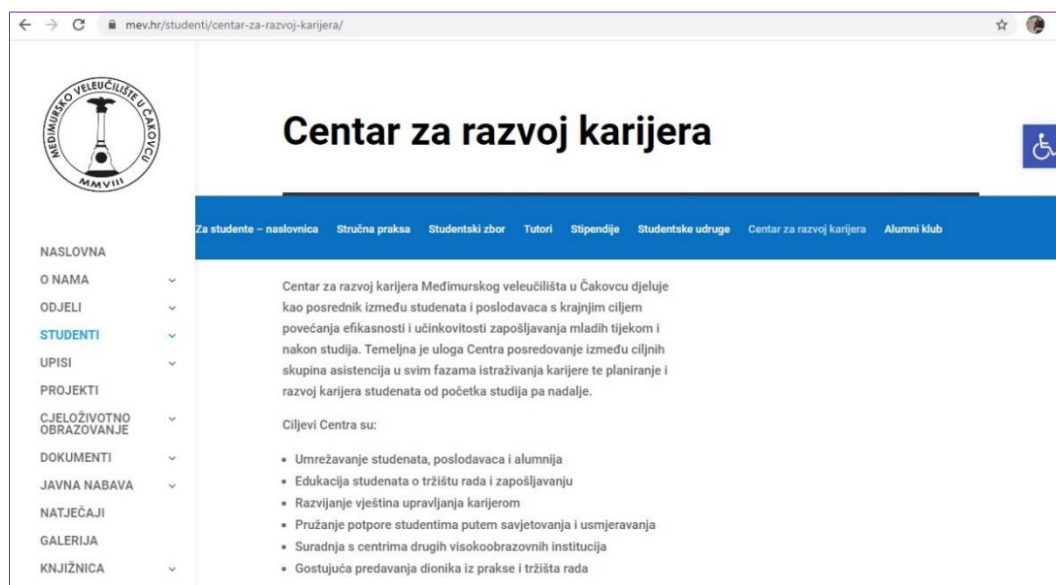
5. MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

Centar za razvoj karijera

Zadaća Centra za razvoj karijera Međimurskog veleučilišta u Čakovcu je posredovanje između studenata i poslodavaca u svrhu bolje i lakše zapošljivosti studenata.

Centar je osnovan s ciljem razvijanja vještina u upravljanju karijerom, edukacije studenata o tržištu rada i zapošljavanju i pružanju potpore studentima putem savjetovanja i usmjeravanja. Centar usko surađuje s centrima drugih visokoobrazovnih institucija i nastoji kontinuirano organizirati gostujuća predavanja dionika iz prakse i tržišta rada.

Za ostvarivanje ciljeva Centra zaduženi su savjetnici (*tutori*) na Veleučilištu, koji će organizirane edukacije i specifična karijerna savjetovanja provoditi u suradnju s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje i ostalim relevantnim dionicima.



Slika 5.5. <https://www.mev.hr/studenti/centar-za-razvoj-karijera/>

6. EDWARD BERNAYS VISOKA ŠKOLA ZA KOMUNIKACIJSKI MENADŽMENT, ZAGREB

Savjetovalište za studente

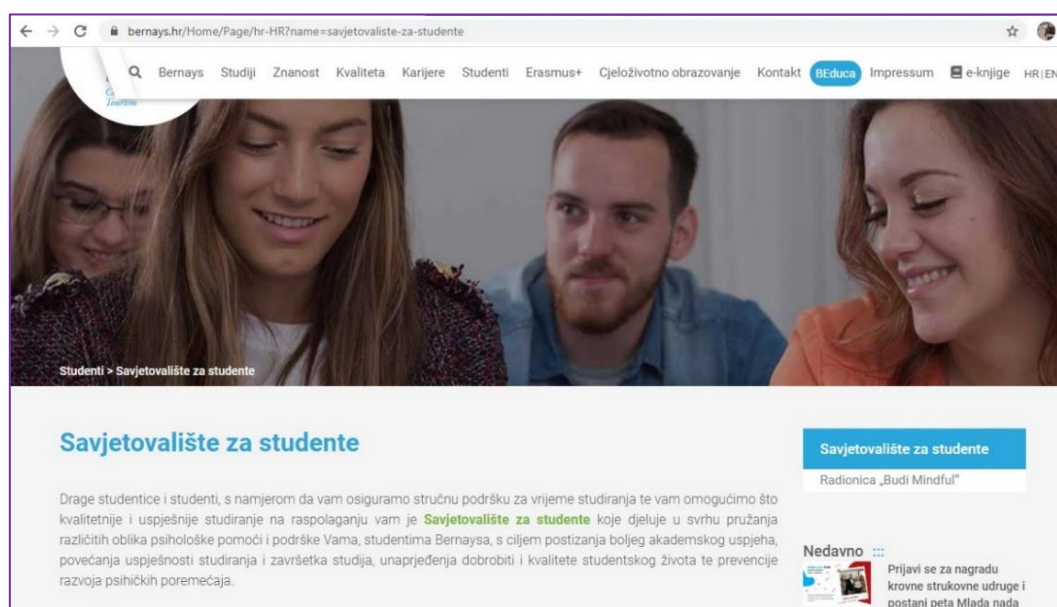
Savjetovalište za studente djeluje u svrhu pružanja različitih oblika psihološke pomoći i podrške u cilju postizanja boljeg akademskog uspjeha, povećanja uspješnosti studiranja i završetka studija, unaprjeđenja dobrobiti i kvalitete studentskog života te prevencije razvoja psihičkih poremećaja.

Individualno savjetovanje usmjereno je prema vlastitim izazovima i promjenama, razvijajući i jačajući samopouzdanje, samopoštovanje i potencijale, kako bi studenti što uspješnije razumjeli i prevladali situacije koje doživljavaju kao problem.

Savjetovalište organizira i tematske radionice kao metodu rada koja omogućava iskustveno učenje usmjereno na proces, a ne samo na krajnji rezultat. Radionica je zapravo socijalno učenje u kojem prevladava grupna interakcija i komunikacija, razmjena iskustva, razvoj empatije, odgovornosti i briga za sebe i druge.

U sklopu Savjetovališta osigurana je podrška za studente i roditelje studenata s različitim zdravstvenim teškoćama. Savjetovalište djeluje u svrhu potpore, ali i pružanja informacija te stručnih preporuka vezanih za individualizirano prilagođeni pristup studentima s invaliditetom u obliku produljenog vremena pisanja ispita, uvećanog tiska i prilagodbe materijala ili provođenja usmenih umjesto pismenih ispita.

Tim Savjetovališta dostupan je već pri samom upisu na studij.



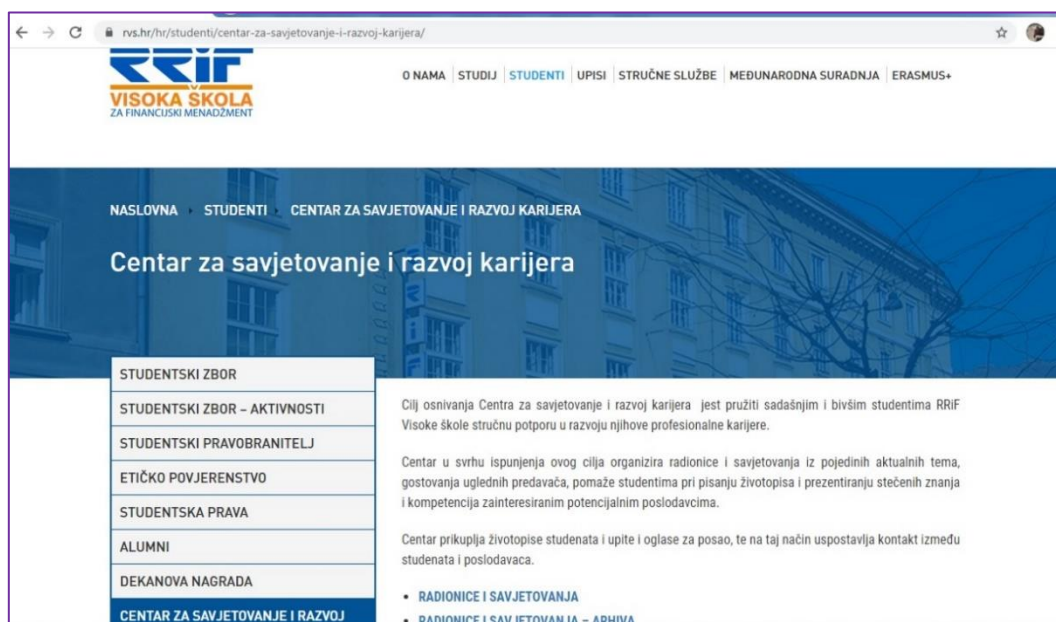
Slika 5.6. <https://www.bernays.hr/Home/Page/hr-HR?name=savjetovaliste-za-studente>

7. RRIF VISOKA ŠKOLA ZA FINANCIJSKI MENADŽMENT, ZAGREB

Centar za savjetovanje i razvoj karijera

Cilj osnivanja Centra za savjetovanje i razvoj karijera jest pružiti sadašnjim i bivšim studentima RRIF Visoke škole za financijski menadžment stručnu potporu u razvoju njihove profesionalne karijere. Pomaže studentima pri pisanju životopisa i prezentiranju stečenih znanja i kompetencija zainteresiranim potencijalnim poslodavcima. Centar prikuplja životopise studenata i oglase za posao te na taj način uspostavlja kontakt između studenata i poslodavaca.

U svrhu ispunjenja ciljeva, Centar organizira radionice i savjetovanja iz pojedinih aktualnih tema kao što su Investicijsko bankarstvo, Interna revizija, Ovršni postupak i Intelektualno vlasništvo, a njih drže gostujući predavači poput državnih savjetnika, vlasnika poduzeća i revizora.



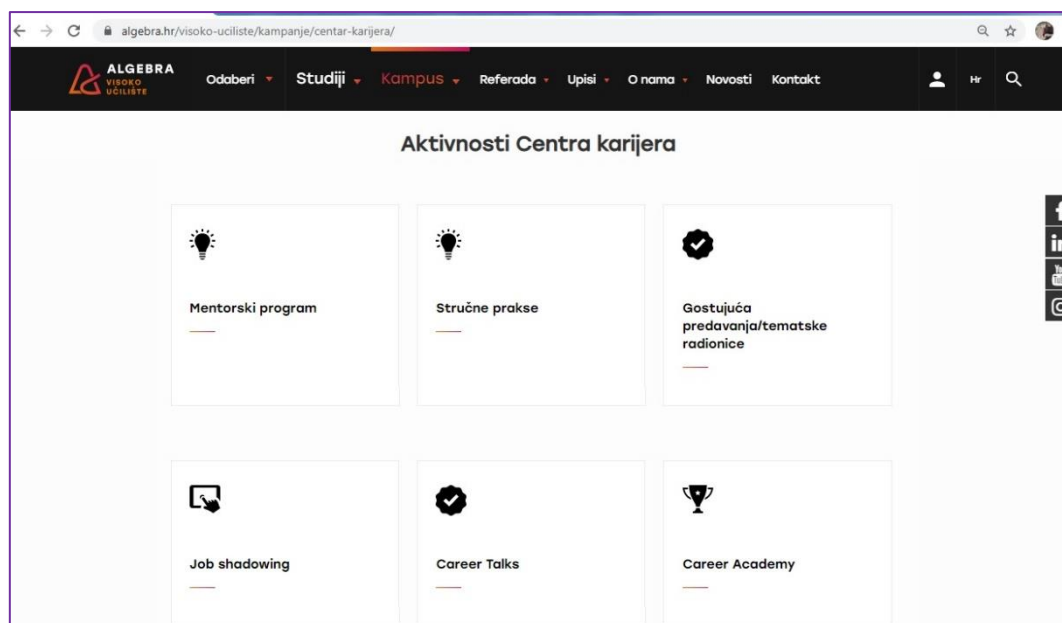
Slika 5.7. <https://rvs.hr/hr/studenti/centar-za-savjetovanje-i-razvoj-karijera/>

8. VISOKO UČILIŠTE ALGEBRA, ZAGREB

Centar karijera

Centar karijera je osnovna točka kontakta studenata, Visokog učilišta i poslodavaca. Osnovne aktivnosti kroz koje centar djeluje su mentorski programi gdje studenti mogu stjecati praktična znanja kroz rad u realnom sektoru uz mentora. Stručna praksa kao dodatna kvalitetnija edukacija u različitim kompanijama također pomaže studentima. Centar organizira gostujuća predavanja i tematske radionice, a teme se definiraju prema nastavnim programima. Nadalje, organiziraju i događaje povezivanja i umrežavanja, a oni su: *Job shadowing* (posjete kompanijama kroz koje studenti dobivaju uvid kako se znanje primjenjuje u praksi), *Career Talks* (niz druženja sa studentima kroz koja pokrivaju cijeli niz različitih tema vezanih uz razvoj karijera) i *Career Academy* (kontinuirana edukacija i priprema studenata za izlazak na tržište rada i razvoj mekih vještina).

U sklopu djelovanja educiraju tražitelje zaposlenja kako se najbolje prezentirati, stvaraju partnerstva s poslodavcima, bivšim studentima i učilištima i prate trendove na tržištu rada.



Slika 5.8. <https://www.algebra.hr/visoko-uciliste/kampanje/centar-karijera/>

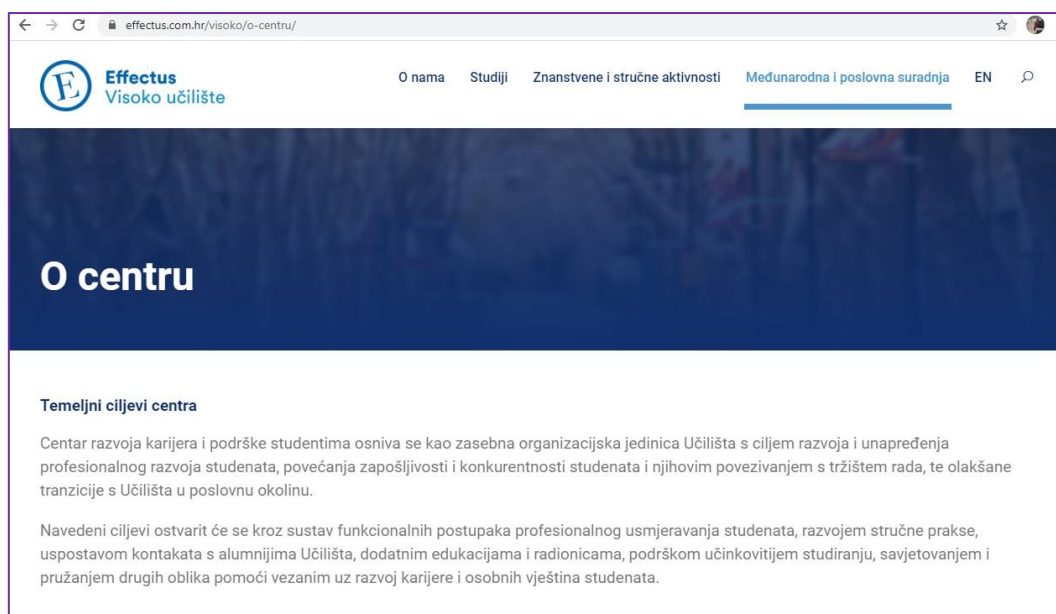
9. EFFECTUS VISOKO UČILIŠTE, ZAGREB

Centar karijera

Centar karijera i podrške studentima je zasebna organizacijska jedinica Učilišta s ciljem razvoja i unapređenja profesionalnog razvoja studenata, povećanja zapošljivosti i konkurentnosti studenata i njihovim povezivanjem s tržištem rada te olakšane tranzicije s Učilišta u poslovnu okolinu.

Centar pomaže studentima u okviru individualnog savjetovanja vezanog uz daljnju karijeru, a kroz edukativne radionice koje Centar organizira studenti uče kako napisati CV, motivacijsko pismo i kako se predstaviti poslodavcu. Također, pružaju potporu studentima i usmjeravaju ih te im prikazuju opcije u skladu s njihovim vještinama, interesima i ciljevima. Unapređuju kvalitetu stručne prakse kao obaveznog dijela studijskog programa razvojem modela učenja kroz rad. Osnovani su i koordiniraju rad Alumni kluba Učilišta.

Završni rad studenta predstavlja rezime stručne prakse. U izradi završnog rada studenata često sudjeluju i ljudi iz tvrtki u kojima studenti obavljaju praksu, bilo kao mentori ili članovi komisije.



Slika 5.9. <https://effectus.com.hr/visoko/o-centru/>

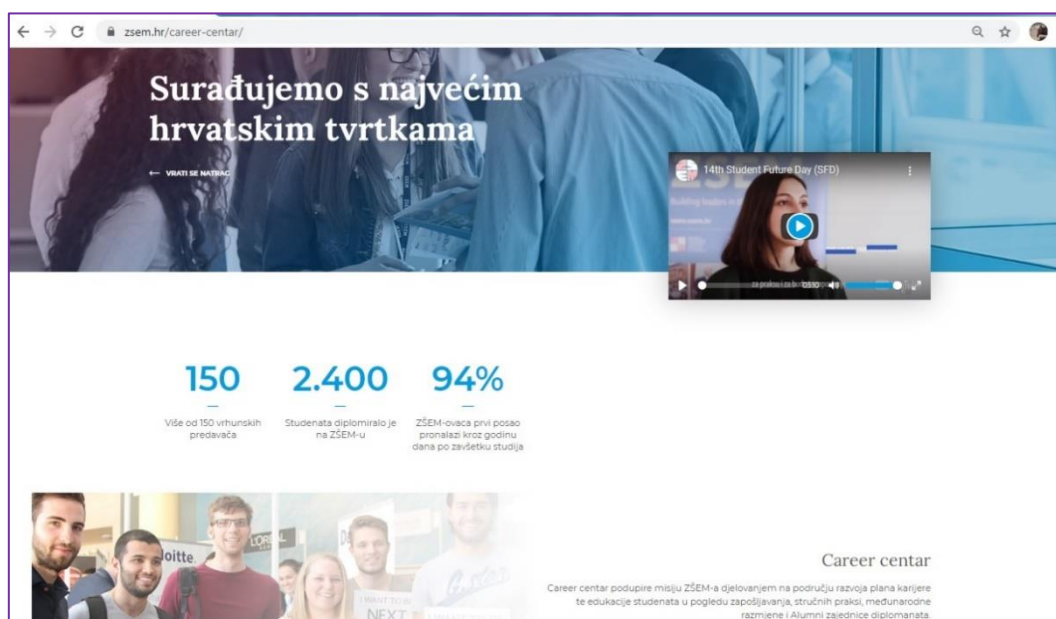
10. ZAGREBAČKA ŠKOLA EKONOMIJE I MANAGEMENTA, ZAGREB

Career centar

Cilj *Career* centra je pomoći studentima pri pronalasku stručne prakse, zaposlenja, povremenih, stalnih te ostalih poslova za koje pojedina tvrtka u određenom trenutku ima potrebu. Tvrtkama se omogućava da lakše pronađu kvalitetne kandidate za otvorene pozicije. Stručnom praksom omogućava se uvođenje mladih kadrova u poslovne aktivnosti. Stručna praksa se može odrađivati u Hrvatskoj ili inozemstvu.

Career centar pomaže studentima u planiranju karijere, profesionalnoj orijentaciji i samoprocjeni. Prati tržišnu potražnju, organizira stručnu praksu i surađuje s tvrtkama u okviru zapošljavanja studenata.

Studenti ZŠEM-a uz pomoć *Career* centra organiziraju *Student Future Day* i u suradnji sa školom omogućuju poslodavcima da im se predstave. *Student Future Day* događaj je na kojem je velik broj studenata ZŠEM-a pronašao svoj prvi posao.



Slika 5.10. <https://www.zsem.hr/career-centar/>

VI. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Ustanova visokog obrazovanja	Broj studenata*	Psihološko savjetovanje	Karijerno savjetovanje	Vršnjačka potpora	Usluge za alumnije	Povezivanje s poslodavcima	Dan/Tjedan karijera/Sajam poslova	Stručna praksa	Posebности
SVEUČILIŠTA									
Sveučilište u Zagrebu	65178	•	•	•	•				
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku	15996	•		•					Edukacije za unaprjeđenje nastavnih kompetencija osoblja.
Sveučilište u Splitu	18716	•	•			•	•	•	
Sveučilište u Rijeci	16177	•	•	•		•	•		
Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	3868	•	•	•					Usluge Savjetovališta otvorene su i za roditelje studenata.
Sveučilište u Zadru	5605	•	•	•					
Sveučilište Sjever	3392		•		•	•	•	•	
Hrvatsko katoličko sveučilište	1212	•	•						
Libertas Međunarodno sveučilište, Zagreb	1952		•		•	•		•	

FAKULTETI									
Agronomski fakultet, Zagreb	2200	•	•			•	•		
Ekonomski fakultet, Zagreb	8201	•	•			•		•	
Fakultet elektrotehnike i računarstva, Zagreb	3606	•	•		•	•	•	•	
Fakultet hrvatskih studija, Zagreb	1257	•							
Fakultet organizacije i informatike, Varaždin	2715	•	•		•	•	•	•	CPSRK paketi za poslodavce.
Fakultet prometnih znanosti, Zagreb	1779	•	•			•	•	•	
Filozofski fakultet, Zagreb	6715	•							
Katolički bogoslovni fakultet, Zagreb	576	•	•	•					
Kineziološki fakultet, Zagreb	2491		•		•	•	•	•	
Pravni fakultet, Zagreb	6931	•		•		•		•	
Učiteljski fakultet, Zagreb	2700	•	•	•					
Fakultet agrobiotehničkih znanosti, Osijek	1364	•	•		•	•	•		
Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija, Osijek	1731		•			•	•	•	STUP - Portal za zapošljavanje za studente i poslodavce.
Ekonomski fakultet, Rijeka	2101	•	•			•	•	•	

VELEUČILIŠTA I VISOKE ŠKOLE									
Tehničko veleučilište u Zagrebu	3895	•	•	•		•			
Veleučilište Velika Gorica	1734	•	•		•	•		•	
Veleučilište u Rijeci	1798		•			•		•	Usluge Centra namijenjene su i ostalim mladim ljudima koji trebaju usluge profesionalnog treninga i edukacije te iskusnim radnicima koji nastoje unaprijediti ili promijeniti vlastitu karijeru.
Veleučilište u Bjelovaru	736	•	•			•	•	•	
Međimursko veleučilište u Čakovcu	910		•		•	•			
Edward Bernays VŠ za komunikacijski menadžment	347	•		•					Podrška studentima i roditeljima sa zdravstvenim teškoćama.
RRIF Visoka škola za financijski menadžment	147		•		•	•			
Visoko učilište Algebra, Zagreb	369		•		•	•		•	
EFFECTUS studij financije i pravo	580		•		•	•		•	
Zagrebačka škola ekonomije i managementa	766		•		•	•	•	•	Orgnizacija Student Future Day-a (događaj umrežavanja koji se održava kontinuirano od 2006. godine).
		23	28	10	13	23	13	17	
* Prema podacima AZVO za 2018./2019. akademsku godinu									

VII. ZAKLJUČAK

Svrha ovog istraživanja bila je utvrditi postojanje jednog ili više oblika (službi) podrške studentima kao što su karijerni centri, psihološka savjetovaništa i slično te identificirati usluge koje te službe pružaju svojim studentima i alumnijima. Istraživanje je provedeno pretraživanjem javno dostupnih internetskih stranica 132 visoka učilišta evidentirana u Upisniku VU MZO. Za 33 ustanove utvrđeno je da imaju nekakav oblik organizirane podrške studentima te je nastavak istraživanja proveden detaljnijim pregledom internetskih stranica studentskih službi u tim ustanovama. U istraživanje nisu uključena visoka učilišta koja kao jedini oblik podrške studentima imaju imenovanog Koordinatora za podršku studentima.

Rezultati predistraživanja pokazali su da samo četvrtina od svih ustanova za visoko obrazovanje u RH u sklopu svog djelovanja ima neki oblik organizirane podrške studentima u smislu pružanja psihološke i drugih oblika potpore tijekom studiranja i organiziranja aktivnosti sa svrhom razvoja njihove karijere. Ipak, važno je istaknuti da se u ovom trenutku provode ESF projekti financirani na temelju Poziva *Razvoj, unapređenje i provedba stručne prakse u visokom obrazovanju*, u kojima je obavezna aktivnost razvoj službi za podršku studentima. Kako je među korisnicima bespovratnih sredstava i 19 visokoškolskih ustanova za koje tijekom ovog istraživanja nisu pronađeni podaci o postojanju takvih službi na njihovim ustanovama, za očekivati je da će se vrlo brzo u Hrvatskoj pojaviti 19 novih centara/službi za neki oblik podrške studentima.

U ovom su dokumentu ukratko prikazane značajke sve 33 postojeće studentske službe te njihove osnovne aktivnosti. Također je izrađena i pregledna tablica u kojoj su naznačene glavne usluge koje pružaju studentima i alumnijima, a za pojedine službe istaknute su i njihove posebnosti koje nisu uočene kod drugih. Minimalni broj potencijalnih korisnika usluga svake od službi koja je bila predmet istraživanja predstavlja ukupni broj aktivnih studenata njihove ustanove, a ako se tomu pridoda broj potencijalnih korisnika iz redova alumnija, ukupni broj potencijalnih korisnika bio bi značajno veći. Podaci o broju studenata također su iskazani u tablici, a preuzeti su iz statističkog izvještaja Agencije za visoko obrazovanje.

Tijekom istraživanja pokušali su se sakupiti i podaci o broju zaposlenih osoba u pojedinim službama, međutim na temelju dostupnih internetskih podataka taj broj nije bilo moguće procijeniti na zadovoljavajući način.

Na temelju rezultata provedenog istraživanja može se zaključiti sljedeće:

1. Većina centara/savjetovališta/ureda (70 %) nudi određeni oblik psihološke podrške studentima u vidu smanjenja stresa, depresije, anksioznosti, usamljenosti te povećanja samopouzdanja, samopoštovanja i socijalnih interakcija.
2. Većina centara/savjetovališta/ureda (85 %) nudi usluge karijernog savjetovanja i to najčešće u obliku individualnog i grupnog karijernog savjetovanja u sklopu kojih se obrađuju teme uspješnog pisanja životopisa i motivacijskih pisama, uspješne pripreme za razgovor za posao i samoprezentacije potencijalnom poslodavcu te potiče razvoj komunikacijskih i poslovnih vještina.
3. Trećina centara/savjetovališta/ureda (30 %) pruža studentima s invaliditetom mogućnost vršnjačke potpore.
4. U 40% centara/savjetovališta/ureda provode se organizirane aktivnosti za alumnije.
5. Većina centara/savjetovališta/ureda (70 %) radi na povezivanju studenata s potencijalnim poslodavcima.
6. Organizaciju manifestacija kao što su Dan/Tjedan karijera i/ili Sajam poslova provodi 40 % centara/savjetovališta/ureda .
7. Polovica centara/savjetovališta/ureda (52 %) sudjeluje u organizaciji provedbe stručne prakse za studente.

U sljedećoj tablici prikazan je broj usluga koje ove službe pružaju svojim korisnicima. Više od trećine službi pruža korisnicima najmanje 5 usluga, dok najmanje 4 usluge pruža 64 % službi.

Broj identificiranih usluga centara/savjetovališta/ureda	Broj centara/savjetovališta/ureda	Udio centara/savjetovališta/ureda
1	2	6 %
2	3	9 %
3	7	21 %
4	9	28 %
5	10	30 %
6	2	6 %
7	0	0 %

Ograničenje ovog istraživanja predstavlja činjenica da se radi o istraživanju za koje su podaci prikupljeni isključivo putem pretraživanja Interneta tako da postoji mogućnost da na visokim učilištima u Hrvatskoj postoje i neke studentske službe čija djelatnost nije prikazana na internetskim stranicama njihove matične ustanove. Također postoji i mogućnost da na internetskim stranicama službi pronađenih tijekom istraživanja nisu istaknute sve aktivnosti kojima se te službe bave. Ipak, autori procjenjuju da je mala vjerojatnost da u današnje vrijeme aktivno i uspješno funkcioniraju studentske službe čije postojanje, usluge i aktivnosti nisu objavljene na internetskim stranicama visokog učilišta. Stoga autori smatraju da stvarni podaci ne mogu biti značajno drugačiji od prikazanih u ovom dokumentu te da je stanje prikazano u dokumentu realno i relevantno.

Provedeno istraživanje predstavlja prvi dio šireg istraživanja koje će obuhvatiti i veći broj istaknutih sveučilišta u inozemstvu. Nastavak istraživanja temelji se na pretraživanju internetskih stranica sveučilišta s Thomson Reuters listi 100 najinovativnijih sveučilišta u svijetu i 100 najinovativnijih sveučilišta u Europi te još nekoliko prestižnih popisa sveučilišta.

VIII. IZVORI PODATAKA

1. UPISNIK VISOKIH UČILIŠTA U REPUBLICI HRVATSKOJ , Ministarstvo znanost i obrazovanja
http://mzos.hr/dbApp/pregled.aspx?appName=ustanove_VU
2. STATISTIČKI IZVJEŠTAJI, Agencija za visoko obrazovanje
<https://www.azvo.hr/hr/visoko-obrazovanje/statistike>
3. INTERNETSKIE STRANICE STUDENTSKIH SLUŽBI NA VISOKIM UČILIŠTIMA
izravne poveznice su istaknute na stranicama s prikazom svakog pojedinog centra/savjetovaništa/ureda



KARIJERNI CENTRI u Hrvatskoj i inozemstvu

DIO II. Sustavni pregled karijernih centara na inozemnim visokim učilištima

Mjerljiv ishod 2.1. / prema UzP 3.1

Verzija 2.0

Autor(i) / Institucija:

Biljana Cmrečki (HDIG)
Simona Štriga (HDIG)
Nenad Petrović (HDIG)

Element projekta / Radna skupina

Element 2: Provedba stručne prakse

Kratki opis:

Svrha provedenog istraživanja bila je utvrditi postojanje karijernih centara na najboljim inozemnim visokim učilištima te identificirati usluge koje oni pružaju svojim studentima i alumnijima. Predistraživanje je provedeno pretragom Thomson Reuters Top 100 popisa *The World's Most Innovative Universities 2019* i *Europe's Most innovative Universities 2019* iz kojih su izdvojena 32 svjetska, odnosno europska sveučilišta. Za pregled karijernih centara odabrana su i najveća sveučilišta u europskim zemljama koje nemaju predstavnika na Thomson Reuters listama, kao i najveća sveučilišta u susjednim zemljama, njih ukupno 17. Na tako dobivenom reprezentativnom uzorku od 49 sveučilišta napravljen je nastavak istraživanja, a dobiveni rezultati prikazani su u ovom dokumentu.

Ključne riječi:

Podrška studentima i alumnijima; Razvoj karijere; Sveučilišta

Varaždin, studeni 2020.



SADRŽAJ

I. UVOD.....	1
II. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA	2
III. SLUŽBE ZA POTPORU STUDENTIMA NA SVJETSKIM SVEUČILIŠTIMA (Thomson Reuters TOP 100 - World).....	4
1. STANFORD UNIVERSITY, SAD (1)	4
2. MASSACHUSETTS INSTITUTE OF TECHNOLOGY, SAD (2).....	6
3. HARVARD UNIVERSITY, SAD (3).....	7
4. UNIVERSITY OF PENNSYLVANIA, SAD (4).....	8
5. UNIVERSITY OF WASHINGTON, SAD (5)	9
6. UNIVERSITY OF NORTH CAROLINA CHAPEL HILL, SAD (6).....	10
7. KU LUEVEN, Belgija (7, 1).....	11
8. UNIVERSITY OF SOUTHERN CALIFORNIA, SAD (8).....	12
9. CORNELL UNIVERSITY, SAD (9)	13
10. IMPERIAL COLLEGE LONDON, UK (10, 3)	14
11. UNIVERSITY OF TEXAS SYSTEM, SAD (11).....	15
12. UNIVERSITY OF CALIFORNIA SYSTEM, SAD (13)	16
13. UNIVERSITY OF ERLANGEN NUREMBERG, Njemačka (14, 2).....	17
14. JOHNS HOPKINS UNIVERSITY, SAD (15)	18
15. CALIFORNIA INSTITUTE OF TECHNOLOGY (16), USA	19
16. ECOLE POLYTECHNIQUE FEDERALE DE LAUSANNE, Švicarska (17, 5).....	20
17. UNIVERSITY OF CAMBRIDGE, UK (18, 4)	21
18. VANDERBILT UNIVERSITY, SAD (19).....	22
19. YALE UNIVERSITY, USA (20)	23
20. DUKE UNIVERSITY, SAD (23)	24
21. UNIVERSITY OF TOKYO, Japan (26).....	26
22. UNIVERSITY OF TORONTO, Kanada (27).....	27
23. TSINGHUA UNIVERSITY, Kina (41).....	29
24. TECHNICAL UNIVERSITY OF DENMARK, Danska (48, 13).....	30
25. DELFT UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, Nizozemska (60, 16)	32
26. SORBONNE UNIVERSITY, Francuska (56, 22)	34
27. TEL AVIV UNIVERSITY, Izrael (95).....	35

IV. SLUŽBE ZA POTPORU STUDENTIMA NA EUROPSKIM SVEUČILIŠTIMA (Thomson Reuters TOP 100 - Europe).....	36
1. UNIVERSITY OF OSLO, Norveška (51)	36
2. POLYTECHNIC UNIVERSITY OF MILAN, Italija (68)	38
3. TRINITY COLLEGE DUBLIN, Irska (70)	40
4. VIENNA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, Austrija (74)	42
5. JAGIELLONIAN UNIVERSITY, Poljska (90)	43
V. SLUŽBE ZA POTPORU STUDENTIMA NA SVEUČILIŠTIMA IZ EUROPSKIH ZEMALJA KOJA NISU NA THOMSON REUTERS LISTI	45
1. UNIVERSITY OF PORTO, Portugal	45
2. UNIVERSITY OF HELSINKI, Finska	47
3. UNIVERSITY OF STOCKHOLM, Švedska	48
5. CHARLES UNIVERSITY IN PRAGUE, Češka	50
6. ODESSA NATIONAL UNIVERSITY, Ukrajina	51
7. ATHENS STATE UNIVERSITY, Grčka	52
8. EUROPEAN UNIVERSITY CYPRUS, Cipar	53
9. SVEUČILIŠTE ĆIRILA I METODA, FARMACEUTSKI FAKULTET, Makedonija	55
10. ISTANBUL SEHIR UNIVERSITY, Turska	57
VI. SLUŽBE ZA POTPORU STUDENTIMA U SUSJEDNIM ZEMLJAMA	58
1. SVEUČILIŠTE U LJUBLJANI, Slovenija	58
2. CORVINUS UNIVERSITY OF BUDAPEST, Mađarska	60
3. SVEUČILIŠTE U BEOGRADU, Srbija	61
4. SVEUČILIŠTE U NOVOM SADU, Srbija	63
5. SVEUČILIŠTE U SARAJEVU, BiH	65
6. SVEUČILIŠTE U MOSTARU, BiH	66
7. SVEUČILIŠTE CRNE GORE, Crna Gora	67
VII. REZULTATI ISTRAŽIVANJA	68
VIII. ZAKLJUČAK	74
IX. IZVORI PODATAKA	78

I. UVOD

Visokoobrazovne ustanove danas više ne mogu biti samo izvoditelji nastave već se od njih očekuje da budu nositelji funkcionalne povezanosti studenata i alumnijskih karijera, obrazovanja i gospodarstva. Orijentiranost prema studentu, odnosno briga za studente od upisa do završetka studija te njihova priprema za uključivanje u tržište rada vrlo su važne odrednice unaprjeđenja kvalitete studiranja, koja u konačnici treba osigurati učinkovit prelazak iz obrazovanja na tržište rada i daljnje upravljanje razvojem karijere alumnijskih.

Izazovi s kojima se studenti susreću za vrijeme studiranja kao i njihova potreba za savjetovanjem prilikom planiranja karijere danas su znatno izraženiji nego prije. Proces prelaska iz sustava obrazovanja na tržište rada vrlo je zahtjevan i kod osobe koja je s njime suočena često izaziva stres, tjeskobu i paniku. Navedeno je izraženo i kod visokoobrazovanih ljudi koji su nakon završetka studija, najčešće nedovoljno pripremljeni, primorani krenuti na tržište rada. Zbog toga je važno studentima već tijekom studiranja osim uobičajene podrške administrativnih struktura ustanove osigurati i višestruke dodatne oblike podrške. Studentske službe visokoškolskih ustanova ustrojene na načelima funkcioniranja karijernog centra mogu biti jedan od učinkovitih načina podrške studentima i alumnijskim za uspješan razvoj karijere nakon stjecanja diplome.

Karijerni centri su zamišljeni kao središnja kontaktna točka koja povezuje buduće, sadašnje i bivše studente, visoko učilište i poslodavce. Kako bi u potpunosti mogao ispuniti svoju ulogu, centar treba biti na raspolaganju najširem krugu korisnika – od učenika srednjih škola koji tek razmišljaju o studiju pa do alumnijskih koji grade svoju karijeru. Pomoć i podrška pri učenju, stručna psihološka pomoć, dopunska i dodatna nastava, realizacija stručnih praksi, karijerno savjetovanje za pristup tržištu rada, savjetovanje o daljnjem akademskom razvoju, pomoć pri zapošljavanju, kao i razvoj dodatnih mekih i transverzalnih vještina, samo su neke od usluga koje bi karijerni centri trebali osigurati studentima tijekom studiranja kako bi im pomogli uspješno se nositi s akademskim izazovima, napredovanjem kroz studij i početkom građenja osobne karijere već u studentskim danima.

Ovim se istraživanjem želi stvoriti sustavni pregled službi za podršku studentima na hrvatskim i najuspješnijim svjetskim visokim učilištima koji će poslužiti kao podloga za izradu modela karijernog centra na Geotehničkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U prvom dijelu istraživanja izrađen je pregled trenutnog stanja na 33 visoka učilišta u Republici Hrvatskoj. Drugi dio istraživanja koji je prikazan u nastavku dokumenta donosi pregled karijernih centara na 49 svjetskih visokih učilišta.

II. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Istraživanje službi za podršku studentima na visokim učilištima u inozemstvu provedeno je tijekom ljeta i jeseni 2020. godine kao jedna od aktivnosti ESF projekta *Stjecanje ključnih praktičnih vještina u području inženjerstva okoliša*. Svrha istraživanja bila je utvrditi na koji način najbolja svjetska i europska sveučilišta te sveučilišta u zemljama u susjedstvu pružaju podršku studentima u vidu unaprjeđenja kvalitete studiranja te učinkovitog prelaska na tržište rada i razvoja karijere alumnijsa.

Za odabir najboljih svjetskih sveučilišta korištena je Top 100 lista agencije Thomson Reuters *The World's Most Innovative Universities 2019* koja rangira svjetska sveučilišta prema kriterijima prijave patenata i broja citiranja znanstvenih radova. Iz navedene liste uzeto je u obzir prvih 20 sveučilišta, a od broja 21 do 100 ona koja se nalaze u zemljama čijih sveučilišta nema u top 20. Nakon definiranja kriterija odabira sveučilišta, pristupilo se pretrazi njihovih javno dostupnih internetskih stranica. Pohang University of Science & Technology (POSTECH) iz Južne Koreje, koje zauzima 12. mjesto na listi, nema dostupnih web stranica na engleskom jeziku te je iz tog razloga izuzeto iz istraživanja.

Za odabir najboljih europskih sveučilišta korištena je Thomson Reuters Top 100 lista *Europe's Most Innovative Universities 2019*. Prvih 5 sveučilišta iz europske liste nalazi se i na svjetskoj, a od ostalih na europskoj listi u obzir su uzeta sveučilišta koja se nalaze u zemljama koje se prethodno navedenim načinom pregleda svjetske liste do tada nisu pojavljivala.

Takav način odabira izabran je kako bi se obuhvatio što veći broj svjetskih i europskih država te stekao što širi prikaz službi za podršku studentima na globalnoj razini.

U zagradi pokraj imena sveučilišta nalaze se brojevi koji predstavljaju mjesto na svjetskoj, odnosno europskoj Thomson Reuters listi. Prvi broj u zagradi predstavlja poziciju koje sveučilište zauzima na svjetskoj, a drugi broj poziciju koju ono zauzima na europskoj listi.

Nakon Top 100 svjetske i europske Thomson Reuters liste, pregledan je i popis *Round University Ranking 2019* koji evaluira 829 vodećih svjetskih institucija u visokom obrazovanju u 4 ključna područja aktivnosti, a to su: podučavanje, istraživački rad, međunarodni značaj i financijska održivost. Na navedenom popisu u obzir je uzeto prvih 20 sveučilišta, a cilj je bio uočiti eventualna odstupanja u odnosu na prethodne popise. Među Top 20 Round University Ranking liste jedino dosad neuočeno sveučilište bilo je Karolinska Institute iz Švedske te je ono smješteno u poglavlje *V. Službe za potporu studentima na europskim sveučilištima koja nisu na Thomson Reuters listi*.

Nadalje, istražena su još i europska sveučilišta koja se nalaze u većim europskim zemljama i zemljama u susjedstvu.

Tijekom istraživanja nastojali su se prikupiti sljedeći podaci:

- pruža li karijerni centar uslugu psihološkog savjetovanja studenata
- u kojem obliku karijerni centar pruža uslugu karijernog savjetovanja studenata (individualno savjetovanje, provedba grupnih radionica, kreiranje i omogućavanje uvida u baze studenata/poslodavaca, dostupnost korisnih alata za razvoj karijere na web stranicama)
- pruža li karijerni centar pomoć studentima s invaliditetom
- povezuje li centar studente s potencijalnim budućim poslodavcima
- osigurava li centar pružanje svojih usluga i alumnijima
- organizira li centar aktivnosti poput Dana (Tjedna) karijera, Sajma poslova i sl.
- organizira li centar provedbu stručne prakse studenata
- broj potencijalnih korisnika usluga pojedinog centra
- ima li centar neke posebnosti kojima se izdvaja u odnosu na druge.

Tablični i tekstualni prikaz rezultata nalazi se u poglavlju *VII. Rezultati istraživanja*.

III. SLUŽBE ZA POTPORU STUDENTIMA NA SVJETSKIM SVEUČILIŠTIMA (Thomson Reuters TOP 100 - World)

1. STANFORD UNIVERSITY, SAD (1)

BEAM (Bridging Education, Ambition, and Meaningful Work)

Na Sveučilištu Stanford postoje tri različita servisa u sklopu BEAM Centra (*Bridging Education, Ambition, and Meaningful Work*): *Servis za savjetovanje*, *Servis za zapošljavanje* i *Servis uvida u reference poslodavaca*.

Servisi rade svaki radni dan, u dvije smijene. Nude usluge savjetovanja i radionica, organiziraju prezentacije i umrežavanje alumniya te sastavljaju i omogućavaju uvid u baze poslodavaca, a sve kako bi pomogli studentima da donose promišljene odluke i planiraju život nakon studiranja.

Kako bi studenti što više iskoristili postojeći Servis, Stanford im predlaže da posjete Centar u ranijoj fazi studiranja i registriraju se u on-line sustavu. Registracijom se dobiva pristup informacijama o stručnoj praksi i pripravništvu te mogućnost uvida u *Servis referenci poslodavaca* koji služi za lakši odabir diplomskog studija ili željenog budućeg radnog mjesta.

Web stranica Servisa nudi baze završenih studenata; prvostupnika i magistara te doktora i postdoktoranada i baze poslodavaca.

Na stranicama poslodavci imaju mogućnost pretraživanja kandidata (završenih studenata) za potrebe svojih radnih mjesta.

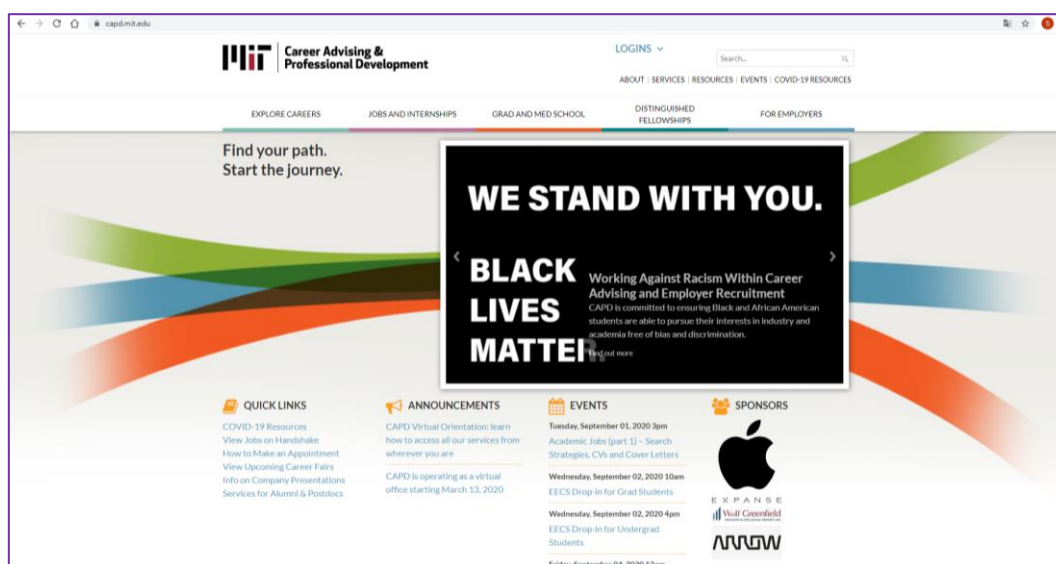


Slika 3.1. <https://beam.stanford.edu/>

2. MASSACHUSETTS INSTITUTE OF TECHNOLOGY, SAD (2)

Career Advising & Professional Development

Na MIT-u postoji Centar za karijerno savjetovanje i profesionalni razvoj koji vodi studente u pripremi za tržište rada. Pomažu studentima u odabiru diplomskog studija, planiranju karijera i traženju pripravništva ili posla. Osnajuju studente, postdoktorande i alumnije u istraživanju životnih i karijernih ciljeva i pomažu u razvoju ključnih vještina i stvaranju profesionalnih veza. Centar djeluje na nekoliko razina; *Istraživanje karijera*, *Poslovi i pripravništvo*, *Stipendiranje* i dio *Za poslodavce*. U dijelu *Istraživanje karijera* Centar nudi pomoć u svim koracima razvoja karijere (prvi koraci stupanja na tržište rada, inozemne karijere i usluge za alumni i postdoktorande). Na razini *Poslovi i pripravništvo* Centar nudi pomoć u pisanju CV-a i popratnih pisama te u pripremi za intervju. Nadalje, Centar pomaže završenim studentima u pronalaženju posla i pripravništva, organizira prezentiranje tvrtki i događaje umrežavanja. *Stipendiranje* omogućava savjetovanje i pomoć kod pronalaska stipendija, a dio *Za poslodavce* omogućuje upravo njima, poslodavcima, dijeljenje slobodnih radnih mjesta i mjesta za pripravnike. U organizaciji Centra provode se i razgovori za posao u prostorijama fakulteta pri čemu osiguravaju mjesto za 2 člana ispitnog povjerenstva i 1 studenta.



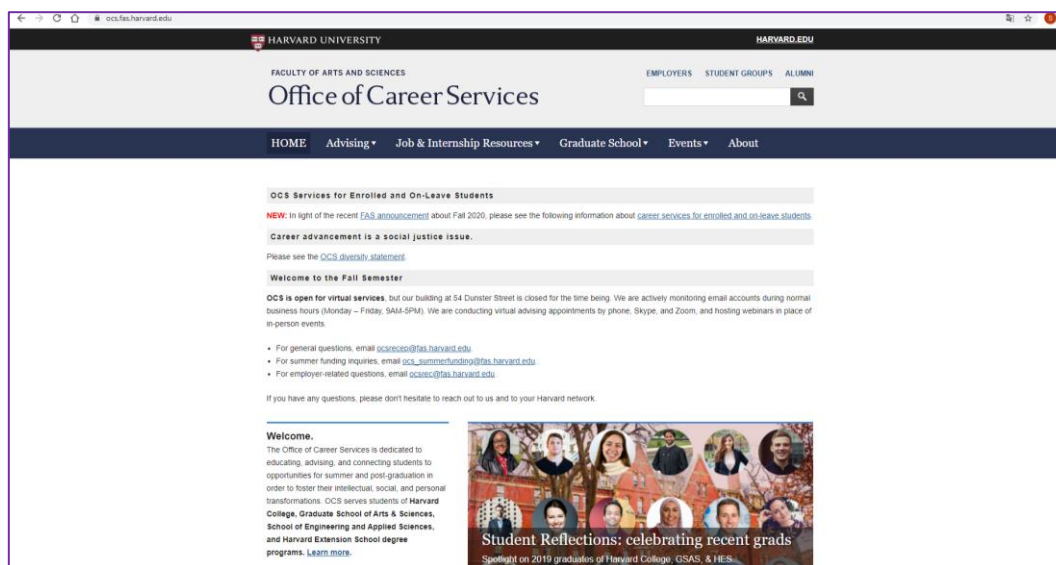
Slika 3.2. <https://capd.mit.edu/>

3. HARVARD UNIVERSITY, SAD (3)

Office of Career Services

Ured za karijerne usluge na Harvardu posvećen je educiranju, savjetovanju i spajanju studenata s poslodavcima te razvoju intelektualnih, socijalnih i osobnih vještina pojedinca. Osim poslovnih prilika nakon diplome, Ured studentima nudi pomoć kod pronalaska sezonskih poslova, stipendija, istraživanja i inozemnog studiranja. Radi svakodnevno od 9 do 17 h. Nudi pomoć studentima kod vremenskog planiranja, pisanja CV-a i motivacijskih pisama, stvara veze između studenata i poslodavaca, pomaže u traženju posla, daje savjete za intervjuiranje, a za sve navedeno izrađuje priručnike, održava webinare i online treninge.

Također, ima razrađen cijeli sustav „karijernih putanja“ u kojima su razrađena različita zanimanja koja završeni studenti stječu; ukratko ih opisuju, daju upute za pronalazak posla, nude informacije o stvaranju globalnih prilika i prilika za djelomično ili potpuno financiranje (stipendiranje) preko javnih servisa.

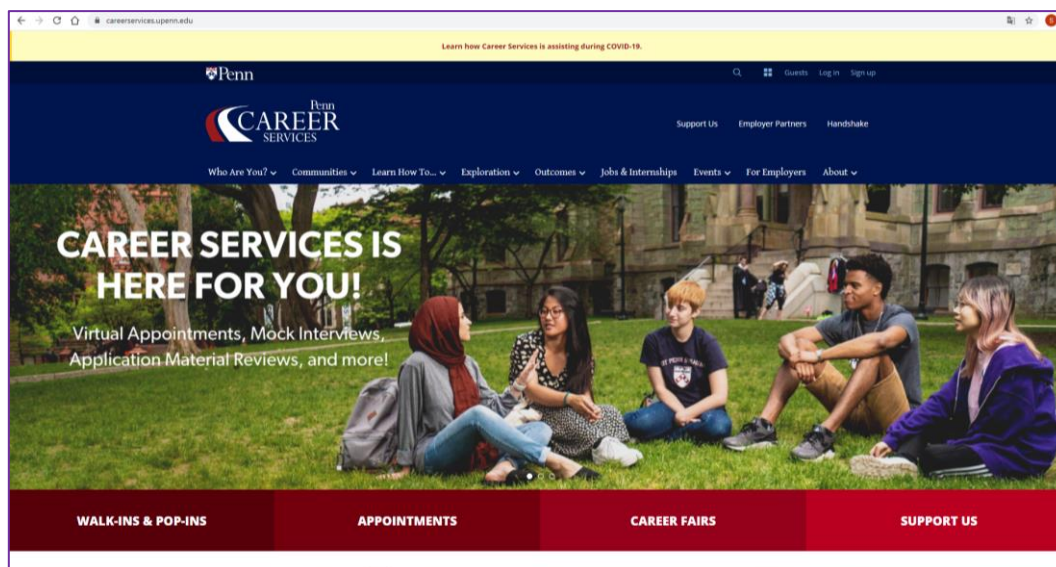


Slika 3.3. <https://ocs.fas.harvard.edu/>

4. UNIVERSITY OF PENNSYLVANIA, SAD (4)

Penn Career Services

Penn Karijerni servis nudi usluge za potencijalne studente, novo upisane studente, diplomante, doktore i postdoktorande, roditelje studenata, osoblje fakulteta i poslodavce. U sklopu svoje web stranice Karijerni servis nudi usluge platforme *Handshake* koja studentima nudi lakšu povezanost s poslodavcima i izvorima informacija o poslovima i pripravnštvu. Na servisu su registrirana 732 potencijalna poslodavca te se za svakog od njih direktno sa servisa može doći do web stranice i pregleda otvorenih natječaja. Pružaju usluge istraživanja karijera i industrija, umrežavanja, pomoć u traženju posla i pripravnštva, povezivanja s poslodavcima u kampusu, pripremi materijala za prijavu na natječaje, intervjuiranju, istraživanju visine plaća i pomoć u traženju izvora financiranja za određene interese, razvoju profesionalnih vještina i vještina vođenja. Održavaju različite radionice na temu upravljanja karijerom.

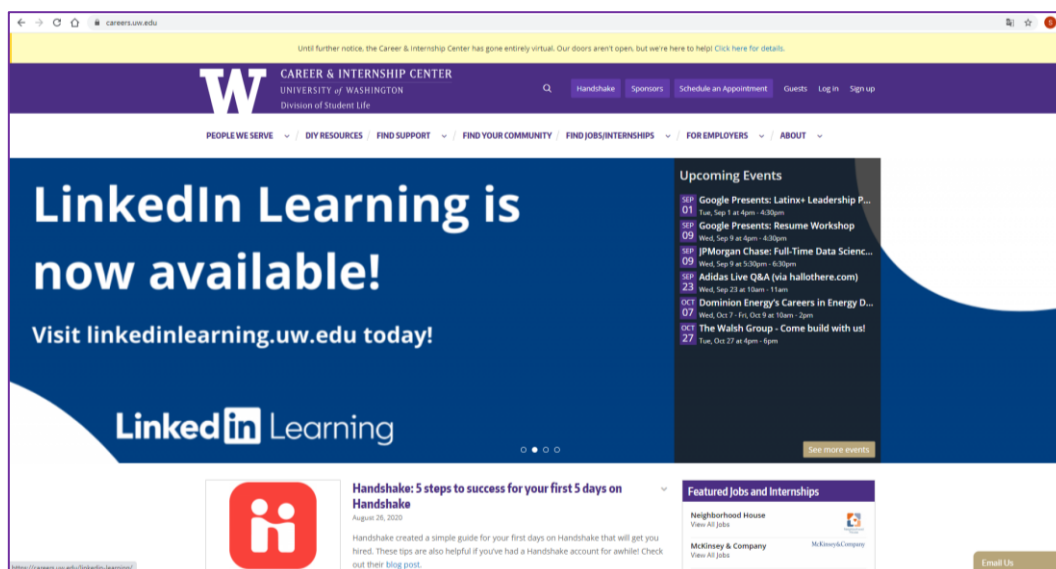


Slika 3.4. <https://careerservices.upenn.edu/>

5. UNIVERSITY OF WASHINGTON, SAD (5)

Career & Intership Center

Centar za karijere i pripravnništvo na usluzi je potencijalnim studentima, postojećim studentima, završenim studentima, alumniju, fakultetu i fakultetskim odjelima. Nudi karijerne treninge, on-line radionice, povezivanje s poslodavcima, povezivanje s alumnijem, karijerno savjetovanje u malim grupama i karijerno vodstvo. Osnažuju studente na putu karijernog razvoja, u razvoju osnovnih i poslovnih vještina. Dio tima radi direktno sa studentima pružajući im informacije i savjete u vezi širokog spektra tema vezanih uz zapošljavanje i karijeru, a dio direktno s poslodavcima komunicirajući s njima kroz online platforme, organizirajući panele i program intervjuiranja na kampusu. Moguća je registracija na platformu *Handshake*. Kroz akademsku godinu organiziraju više od 2.000 individualnih sastanaka, preko 800 on-line pregleda životopisa, preko 300 dogovorenih intervjua, preko 200 radionica, webinarata i grupnih savjetovanja i više od 50 događanja na kojima istovremeno sudjeluju studenti i poslodavci.

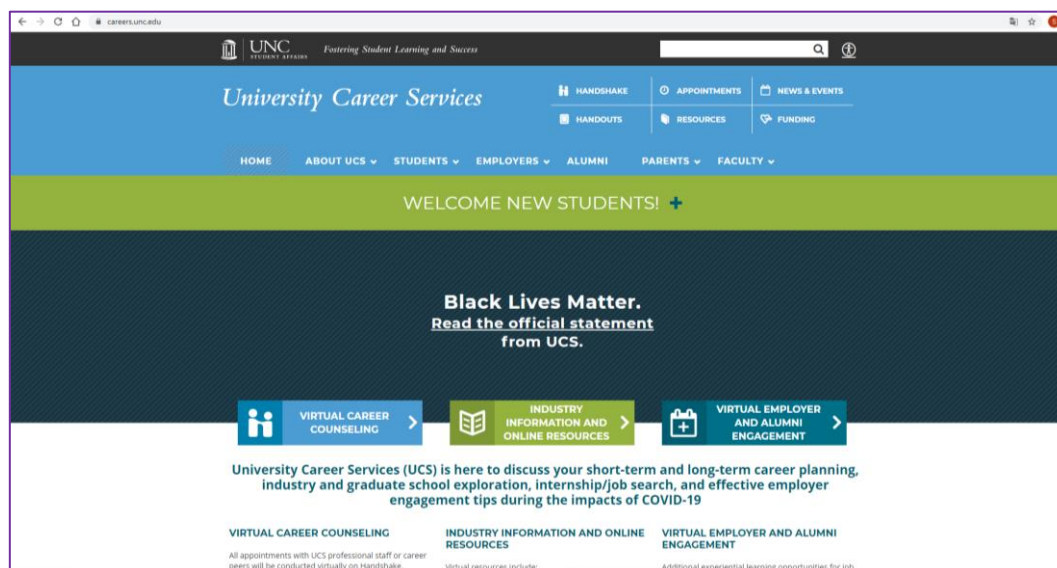


Slika 3.5. <https://careers.uw.edu/>

6. UNIVERSITY OF NORTH CAROLINA CHAPEL HILL, SAD (6)

University Career Services

Karijerni servis pomaže u kratkoročnom i dugoročnom planiranju karijere, istraživanju tržišta rada i potrazi za pripravnštvom i poslom. Servis je namijenjen studentima, poslodavcima i roditeljima studenata. Studenti dobivaju potporu u istraživanju mogućnosti karijera, umrežavanju i korištenju društvenih mreža u razvoju karijere, profesionalnom traženju posla, pripremi za razgovore za posao, prelazu s fakulteta prema karijeri. Dobivaju i konkretnu pomoć u pisanju dokumenata potrebnih za aktivno traženje posla. Poslodavci imaju mogućnost objavljivanja slobodnih radnih mjesta, povezuje ih se sa studentima te imaju mogućnost odabira kandidata za svoje tvrtke među njima. Također, mogu ponuditi studentima pripravnštvo u svojim kompanijama i slično. Servis također ima mogućnost pružanja savjetovanja roditeljima studenata, kako da im budu podrška na njihovom putu razvoja karijere.



Slika 3.6. <https://careers.unc.edu/>

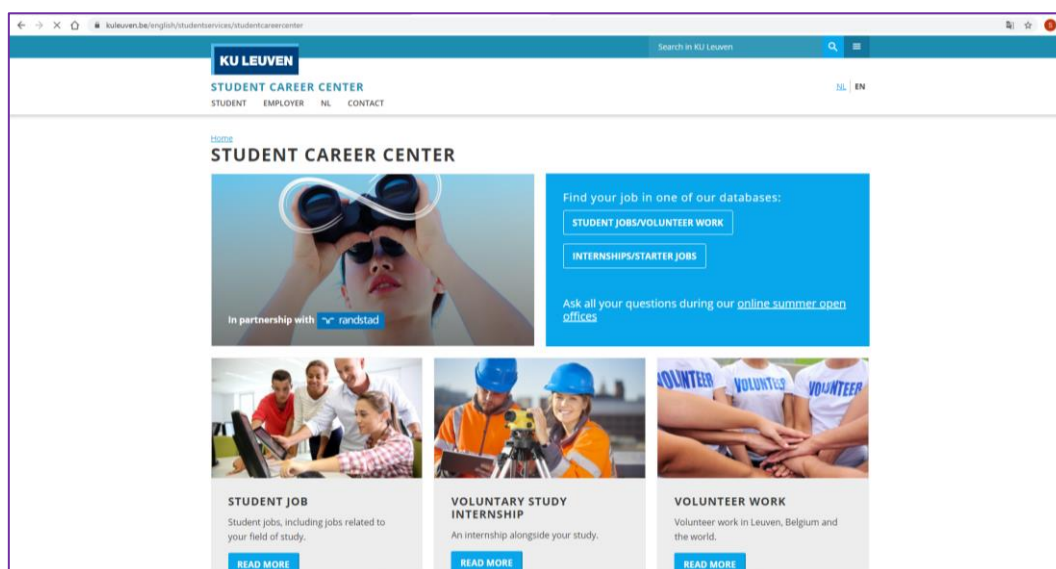
7. KU LUEVEN, Belgija (7, 1)

Student Career Center

Studentski karijerni centar KU Lueven-a nudi pomoć studentima koji žele volontirati ili pronaći posao, a isto tako i onima koji žele pokrenuti vlastiti. Imaju on-line otvorene urede gdje se mogu postavljati pitanja vezana uz razvoj karijere. Studentima nudi mogućnost korištenja I-Portfolia, tj. online mape u koju studenti tijekom studija upisuju svoje izvannastavne aktivnosti, društvene i volonterske angažmane i sportske aktivnosti te na kraju studija dobivaju certificiranu listu onoga čemu su se tijekom studiranja posvetili. Takve mape pružaju uvid u izvan studijske aktivnosti u koje je student uložio slobodno vrijeme, pregled stečenih radnih iskustava i razvijenih vještina te se mogu iskoristiti kao kvalitetna dopuna diplomi i prilog životopisu prilikom javljanja na oglase za posao.

Uz karijerno savjetovanje studenti mogu dobiti savjete o učenju i lakšem svladavanju gradiva te potporu u tom procesu.

Studenti se mogu obratiti Centru postavljajući on-line pitanje i unutar tjedan dana dobivaju odgovor ili prijedlog za sastanak s karijernim savjetnikom.

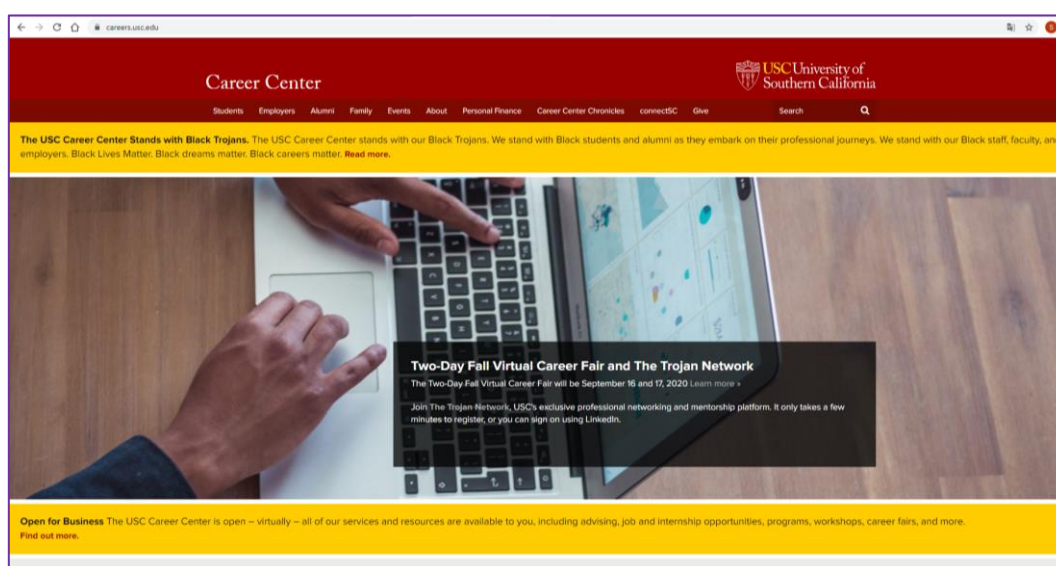


Slika 3.7. <https://www.kuleuven.be/english/student services/studentcareercenter>

8. UNIVERSITY OF SOUTHERN CALIFORNIA, SAD (8)

Career Center

Karijerni centar USC-a pruža usluge studentima, poslodavcima, alumniju i obiteljima studenata. Studentima kojima je potrebna pomoć u traženju posla ili pripravništva, ili onima koji istražuju mogućnosti vlastite karijere omogućen je razgovor s bivšim studentima, kako bi podijelili svoja iskustva. Karijerni centar uz navedeno, studentima omogućava i pomoć kod pisanja životopisa i motivacijskih pisama, pomoć u traženju i prihvaćanju poslovnih ponuda i ponuda za pripravništvo, pomoć kod pripreme za intervjuiranje. Također, nudi im informacije o mogućnostima inozemnog studiranja i pohađanja doktorskog studija. Teži se povezivanju poslodavaca i studenata, a to se postiže kroz različite sastanke i radionice. Alumniju Karijerni centar pruža podršku u smislu kreiranja konkurentne strategije traženja posla, a obiteljima studenata pruža podršku, kako bi oni bili podrška studentu koji je na početku razvoja karijere.

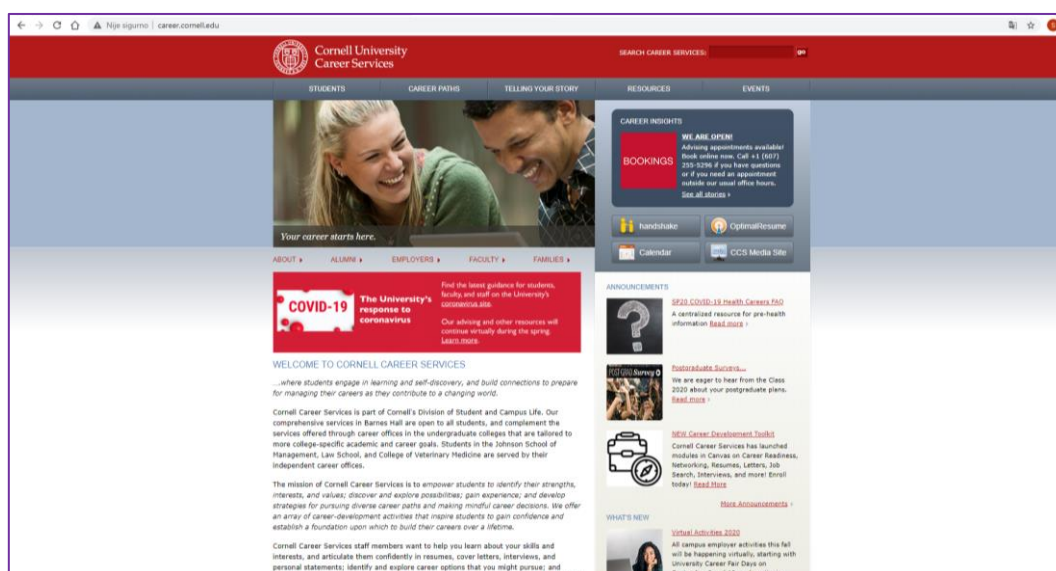


Slika 3.8. <https://careers.usc.edu/>

9. CORNELL UNIVERSITY, SAD (9)

Career Services

Karijerni servis je dio studentskog života na Cornell Sveučilištu, a nudi usluge savjetovanja bivšim i sadašnjim studentima, alumniju, obiteljima studenata i fakultetskom osoblju. Komunicira i s poslodavcima kako bi se stvorila veza između njih i studenata. Veliki naglasak stavljaju na fakultetsko osoblje, koje je glavna veza između servisa i studenata te ih potiču da uključuju studente u njihove aktivnosti. Studentima pomažu u procesu razvoja karijere na način da uočavaju njihove prednosti, interese i vrijednosti, istražuju karijerne mogućnosti pojedinca i kroz savjetovanja i radionice razvijaju vještine traženja posla.



Slika 3.9. <https://www.career.cornell.edu/>

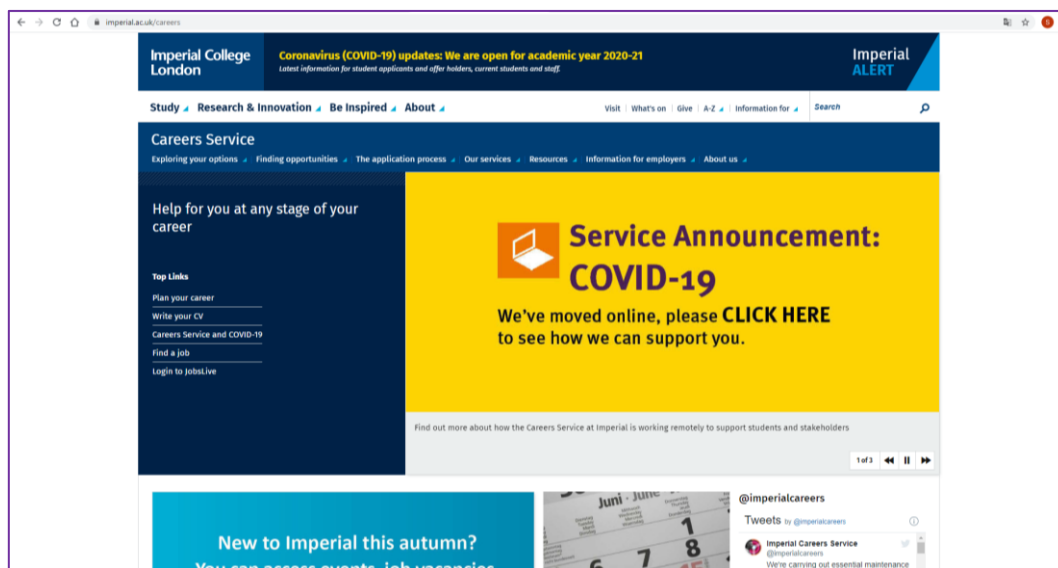
10. IMPERIAL COLLEGE LONDON, UK (10, 3)

Careers Service

Karijerni servis pomaže studentima u planiranju karijere, u pisanju CV-a i traženju posla. Karijerno planiranje uključuje teme poput upoznavanja samog sebe, istraživanja prilika, skupljanja iskustava, donošenja odluka i izrade prijave za natječaje.

U sklopu Servisa djeluje portal *JobsLive*. To je on-line sustav u koji su postojeći studenti automatski registrirani, a završeni studenti i poslodavci moraju izvršiti registraciju za pristup. Portal služi za pristup uslugama koje nudi Servis, uključujući pretraživanje oglasa za posao i nadolazećih događaja te dogovaranje sastanaka između studenata i poslodavaca koji su u sustavu.

U sklopu Servisa djeluje online platforma „*What can I do with my degree?*“ koja studentima nudi pregled mogućnosti koje mogu ostvariti sa svojom diplomom i razrađuje svaki studijski program zasebno. U sklopu razrade navode vještine koje se u pojedinom programu stječu, a dobro ih je ubaciti u CV, poslovne uloge i karijerna područja u kojima se po završetku studija može tražiti posao te navode ključna područja zapošljavanja temeljena na statistici zapošljavanja bivših studenata. Na kraju svakog programa nabrajaju poznate osobe koje su ga završile, neovisno o tome radi li se o njihovom ili nekom drugom sveučilištu. Servis studentima nudi mogućnost razvoja profesionalnih vještina kroz seminare i radionice, a organizira i događanja poput foruma i sajмова karijera koji služe umrežavanju i predstavljanju poslodavaca.

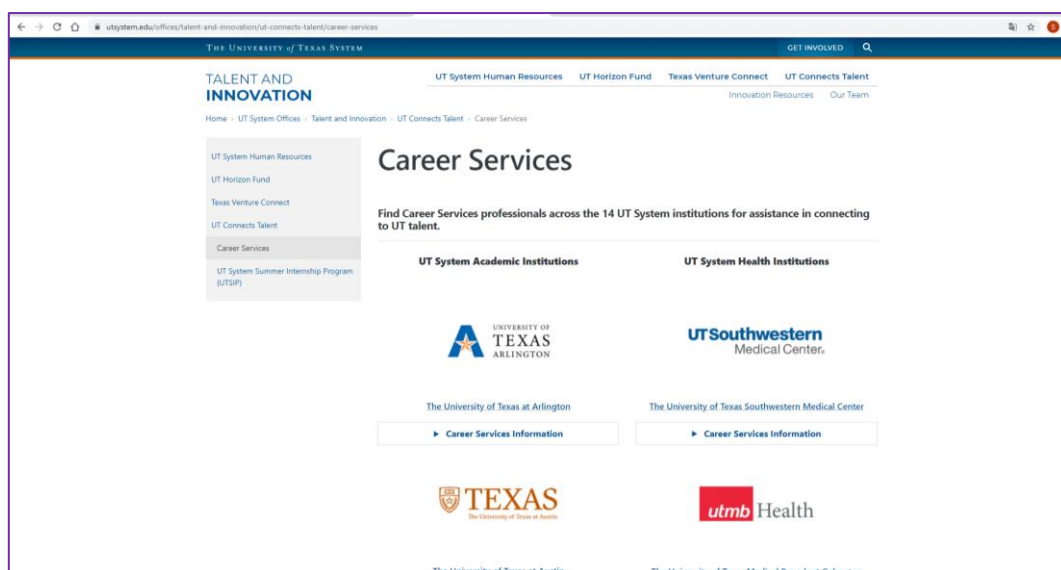


Slika 3.10. <https://www.imperial.ac.uk/careers>

11. UNIVERSITY OF TEXAS SYSTEM, SAD (11)

Career Services

Karijerni centar nudi usluge za studente i za poslodavce. Studentima nude mogućnosti virtualnog razvoja karijere, dogovaranja termina za individualna savjetovanja, pomoć u pisanju CV-a i motivacijskih pisama te pristup slobodnim radnim mjestima i pripravništvima. Poslodavcima nude virtualno povezivanje s talentiranim studentima, nude pomoć u razradi strategije odabira kandidata za radna mjesta te sudjelovanje na događajima u kampusu i mogućnost objave oglasa za posao. U sklopu servisa djeluje *HireUTexas* platforma kojoj mogu pristupiti studenti, alumnniji i poslodavci. Platforma služi za objavljivanje oglasa od strane poslodavaca koje studenti i diplomanti mogu pretraživati. Na njoj je prisutno oko 7.000 oglasa za posao, preko 2.000 pripravničkih mjesta te se njome služi preko 21.000 poslodavaca.

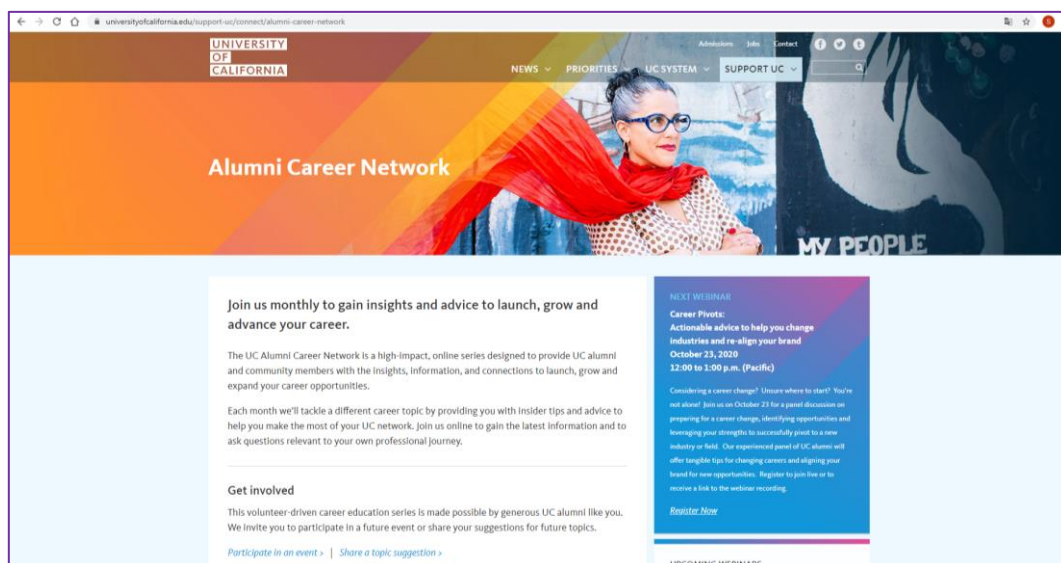


Slika 3.11. <https://www.utsystem.edu/offices/talent-and-innovation/ut-connects-talent/career-services>

12. UNIVERSITY OF CALIFORNIA SYSTEM, SAD (13)

Alumni Career Network

Alumni karijerna mreža Sveučilišta u Kaliforniji namijenjena je diplomantima Sveučilišta, a dizajnirana je kao niz online edukacija koje pomažu u rastu i proširivanju karijernih prilika svakog završenog studenta. Svaki mjesec dotiču se druge karijerne teme, daju savjete i odgovaraju na pitanja. Zainteresirani korisnici mogu predlagati teme za nadolazeće edukacije. Na web stranici postavljeni su video materijali koji obrađuju teme poput: „Uspješno pregovaranje za plaću“, „Ponašanje na razgovoru za posao“, „Žene i posao: Mreža podrške za povećanje uspjeha“, „Financijske strategije u vrijeme krize“, „Planiranje karijere: Pronalazak odgovarajuće karijere“ i slično. Na web stranici nude mogućnost pretplate kako bi svi zainteresirani dobivali obavijesti za nadolazeće događaje. Omogućuju svojim studentima i diplomantima sudjelovanje na karijernim sajmovima drugih organizatora, koji služe umrežavanju studenata i poslodavaca, a sastoje se od predstavljanja poslodavaca i omogućavanja odgovarajućeg prostora i vremena za brze intervjue.



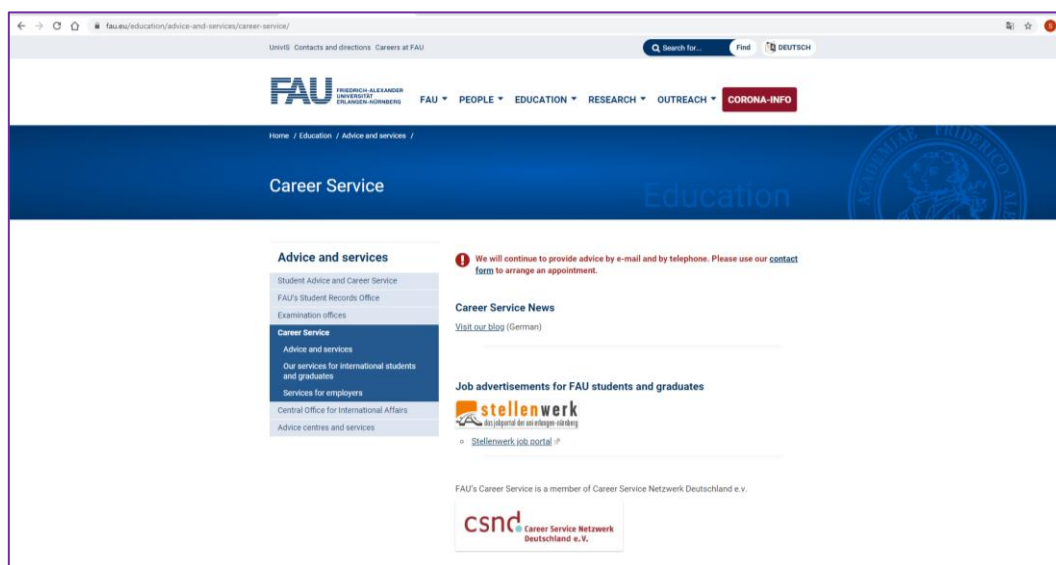
Slika 3.12. <https://www.universityofcalifornia.edu/support-uc/connect/alumni-career-network>

13. UNIVERSITY OF ERLANGEN NUREMBERG, Njemačka (14, 2) Career Service

Karijerni servis na Sveučilištu Erlangen kombinacija je pružanja usluga vezanih uz pomoć kod studiranja i pomoć kod transfera na tržište rada. Servisu se mogu obratiti studenti koji imaju pitanja o onome što se od njih očekuju u pojedinom studijskom programu, što mogu očekivati od ispita, ili ako imaju bilo kakvih drugih problema tijekom studija.

Servis nudi mogućnost brzih telefonskih razgovora, tijekom kojih studenti mogu postaviti kraća direktna pitanja kako bi dobili određene informacije. Konzultacije su otvorene svakim radnim danom od 8 do 14 sati.

Individualna savjetovanja za koja je potrebno više vremena obavljaju se *face-to-face* komunikacijom, a za njih je potrebno dogovoriti termin, uživo ili telefonski. Na takvim savjetovanjima studenti dobivaju informacije o tome koje studijske programe odabrati, koji paket predmeta izabrati, kako kombinirati studij i posao, koji su postupci prijave i upisa, kako riješiti postojeće probleme tijekom studija te kako promijeniti upisane predmete.



Slika 3.13. <https://www.fau.eu/education/advice-and-services/career-service/>

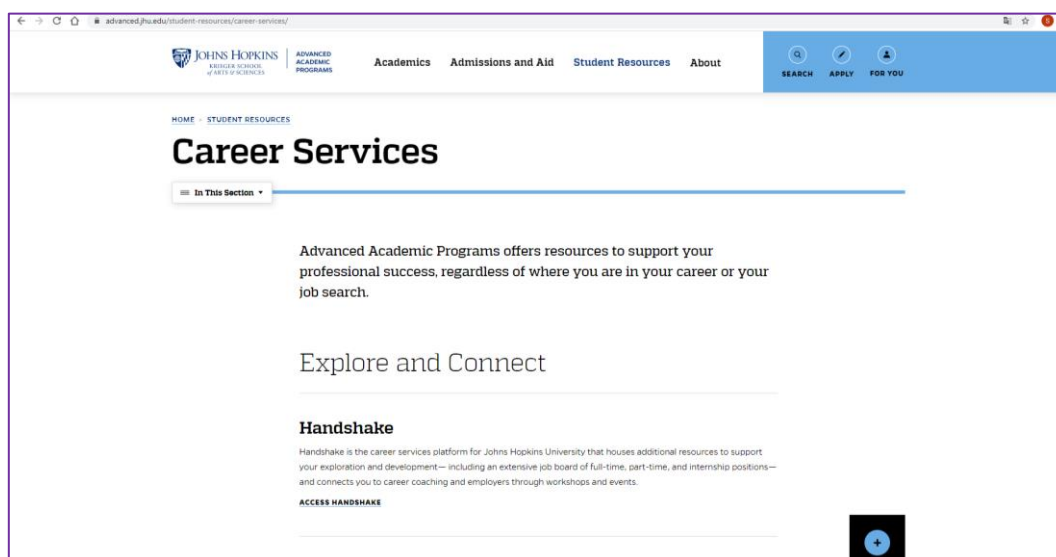
14. JOHNS HOPKINS UNIVERSITY, SAD (15)

Career Services

Karijerni servis JHU koji obrazuje studente u području javnog zdravstva, nudi karijerne treninge za studente i alumni, pomaže u pripremi životopisa i molbi, nudi pristup bazi poslova i pripravnništva u javnom zdravstvu, informacije o poslodavcima i pristup mreži stručnjaka za javno zdravstvo.

Osim za studente nude usluge i za fakultetsko osoblje i poslodavce koji žele zapošljivati njihove studente.

Organiziraju godišnji Sajam karijera u području javnog zdravstva gdje se studenti susreću s poslodavcima i izmjenjuju kontakte.



Slika 3.14. <https://advanced.jhu.edu/student-resources/career-services/>

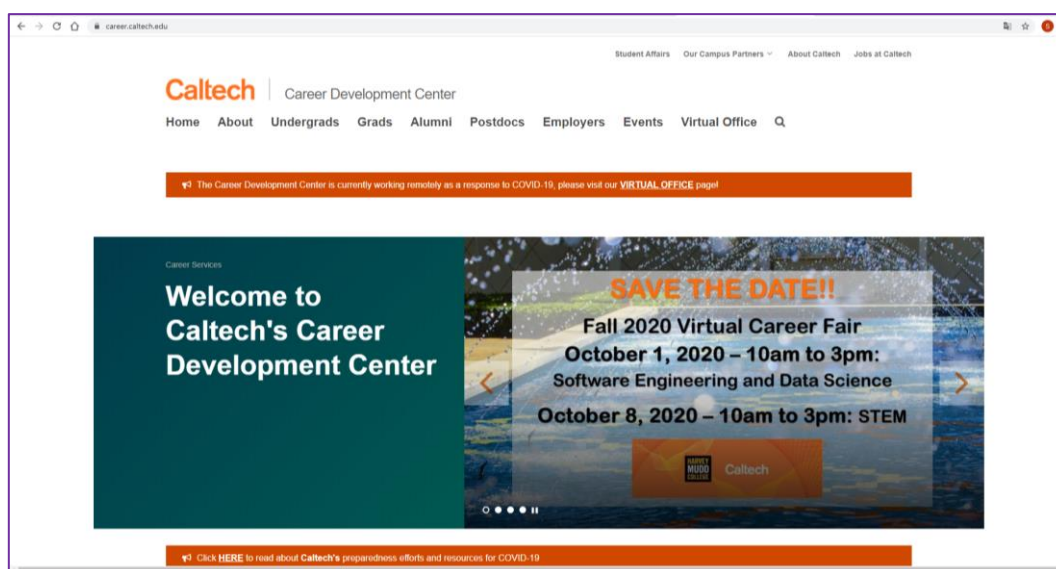
15. CALIFORNIA INSTITUTE OF TECHNOLOGY (16), USA

Caltech's Career Development Center

Centar za razvoj karijera pruža studentima i alumniju pomoć u planiranju karijere, uključujući istraživanje mogućnosti, profesionalno savjetovanje i usmjeravanje te razvoj strategija za traženje posla, pripravništva i povezanih mogućnosti. Svojim korisnicima nude potporu u svim fazama razvoja karijere, od istraživanja karijernih opcija i interesa, do razvoja specifičnih vještina i tehnika vezanih uz uspješno intervjuiranje i pregovaranje o plaći. Održavaju programe poput „karijerne knjižnice“, održavaju radionice i nude mogućnosti individualnog karijernog savjetovanja. Individualna karijerna savjetovanja održavaju se svaki radni dan u periodu od 9 do 16 h, a termini se ugovaraju putem e-maila.

Zainteresirani mogu doći u centar bez prethodne najave ako imaju kratka pitanje vezana uz životopis ili popratna pisma, ili žele da njihove dokumente vezane uz zapošljavanje pregledaju karijerni savjetnici. Vrijeme definirano za takve sastanke je od ponedjeljka do četvrtka od 10 do 14 h.

Centar organizira karijerne sajmove, a na svojim web stranicama nudi savjete o kvalitetnom pisanju životopisa, daje primjere gotovih životopisa te se na njoj se nalaze alati za njihovu izradu.

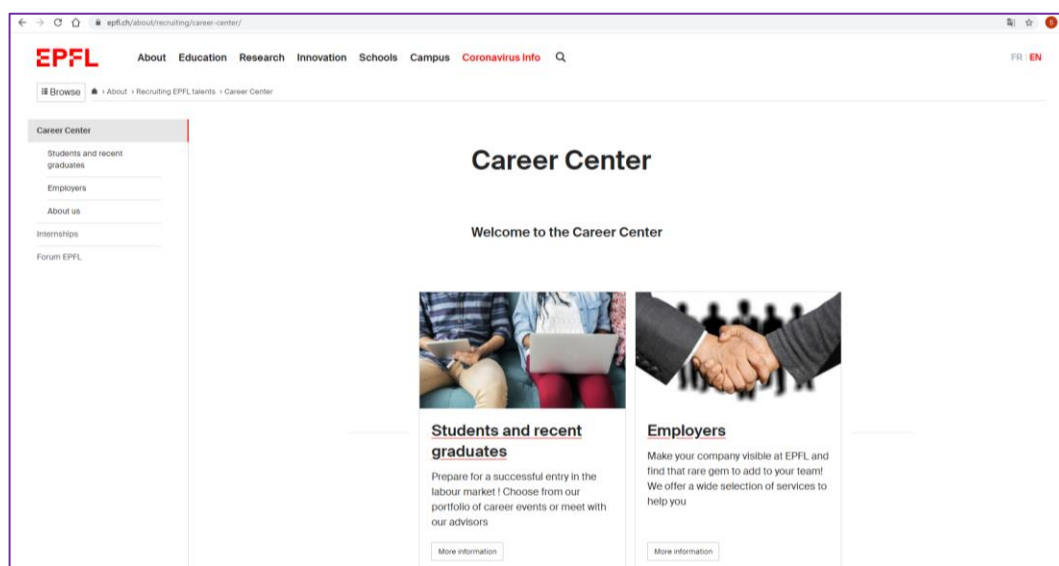


Slika 3.15. <https://career.caltech.edu/>

16. ECOLE POLYTECHNIQUE FEDERALE DE LAUSANNE, Švicarska (17, 5)

Career Center

Karijerni centar nudi usluge za studente i diplomante fakulteta te za poslodavce. Što se tiče usluga za studente, nude im pomoć u pripremi za tržište rada. U kontaktu su sa studentima tijekom studija i do 6 mjeseci nakon diplomiranja. Za studente se organiziraju radionice i seminari na temu pisanja CV-a, pripreme za intervju, organiziraju se predavanja profesionalaca i predstavnika industrije te preko 20 događanja na kojima se povezuju studenti i poslodavci. Nadalje, studenti mogu pristupiti i individualnom karijernom savjetovanju. Što se tiče usluga za poslodavce organiziraju se radionice na način da poslodavci odaberu željeni profil i grupu studenata, osmisle sadržaj vezan uz svoje područje djelovanja, a Centar osigurava prostor i svu potrebnu opremu za sastanak. Također, organiziraju se „dani zapošljavanja“ gdje se tvrtke predstavljaju studentima, a nakon 2 tjedna poslodavci dolaze intervjuirati studente. U periodu od ta dva tjedna Centar skuplja zainteresirane studente, njihove prijavne dokumente i organizira prostor i vrijeme za održavanje intervjua.



Slika 3.16. <https://www.epfl.ch/about/recruiting/career-center/>

17. UNIVERSITY OF CAMBRIDGE, UK (18, 4)

Careers Service

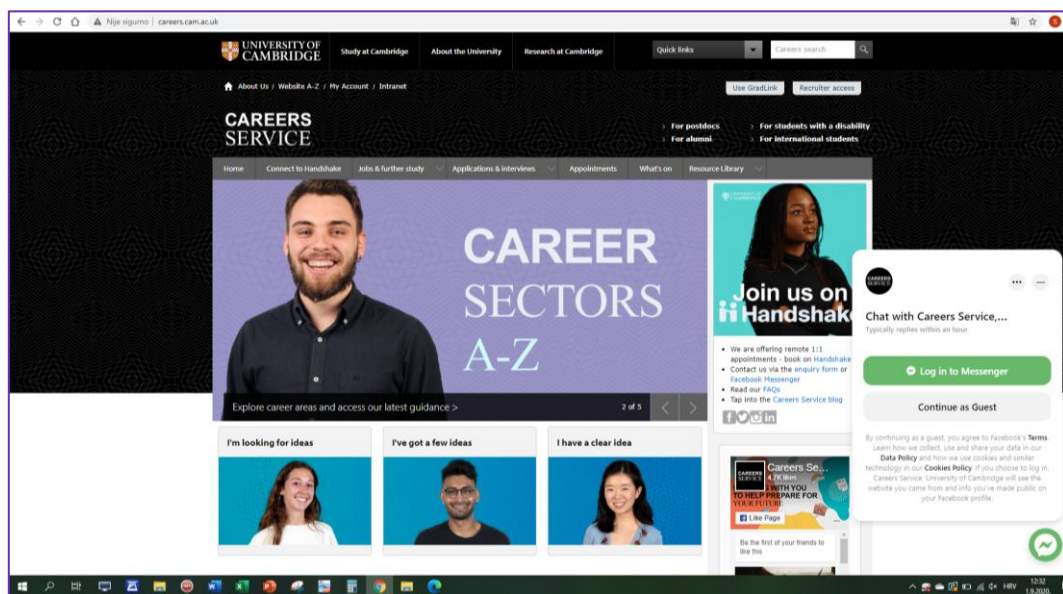
Karijerni servis nudi usluge za postdoktorande, alumnije, studente s poteškoćama i internacionalne studente.

Za postdoktorande nude individualna karijerna savjetovanja kroz koja oni dobivaju pomoć u kreiranju CV-a, pripremi za razgovore za posao, pomoć u traženju stipendija ili izvora financiranja za istraživanja te pomoć u kreiranju ideja na temelju iskustava ostalih postdoktoranada.

Za alumnije nude mogućnost nastavka korištenja karijernog servisa. Pomažu im u pisanju životopisa i prijavnih dokumenata, savjetuju kako tražiti posao, nude mogućnost rješavanja testova osobnosti, različite prezentacije te mogućnost savjetovanja preko Skype-a i telefona ako diplomanti nisu u Cambridge-u.

Za studente s poteškoćama nude savjetovanja u kojima ukazuju na to da invaliditet nije prepreka u ostvarenju karijere. Provode različite radionice ohrabrivanja za što lakšu tranziciju studenata s poteškoćama u radno okruženje.

Za internacionalne studente pružaju informacije o pravilima koja reguliraju mogućnost rada stranaca u UK ako nakon studija žele ostati i raditi u inozemstvu.

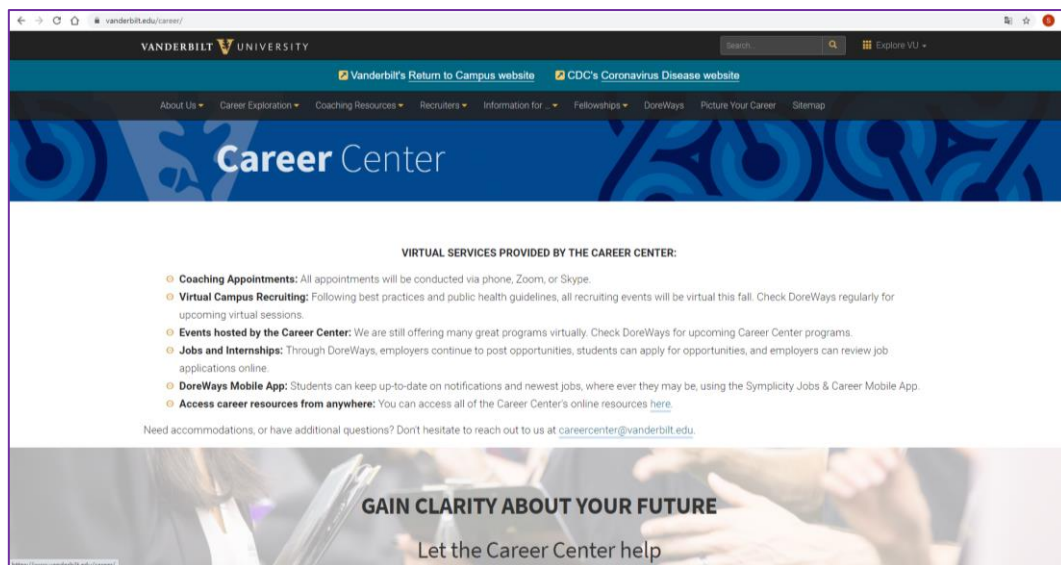


Slika 3.17. <http://www.careers.cam.ac.uk/>

18. VANDERBILT UNIVERSITY, SAD (19)

Career Center

Karijerni centar nudi široki opseg usluga u vezi planiranja karijere, neovisno radi li se o stalnom poslu, sezonskom poslu, pripravnštvu, odabiru studija ili traženju stipendija i školarina. Pomažu studentima u svemu vezanom uz traženje posla, od pisanja životopisa do povezivanja s ključnim poslodavcima i alumnijem. Što se tiče uspostavljanja veze s poslodavcima, ona se ostvaruje kroz intervjuiranje na kampusima, dane karijera u industriji, informativne sastanke te mogućnost pristupa i postavljanja oglasa za posao i pripravnštvu na platformu *DoreWays*. Navedenu platformu studenti koriste za pretraživanje oglasa i dogovaranje razgovora za posao. Također Centar nudi preporučene on-line izvore vezane uz samoprocjenu, istraživanje karijere, pripravnštvu i potragu za poslom, istraživanje kompanija i industrije, umrežavanje, pripremanje intervjua, studiranje i posao u inozemstvu.



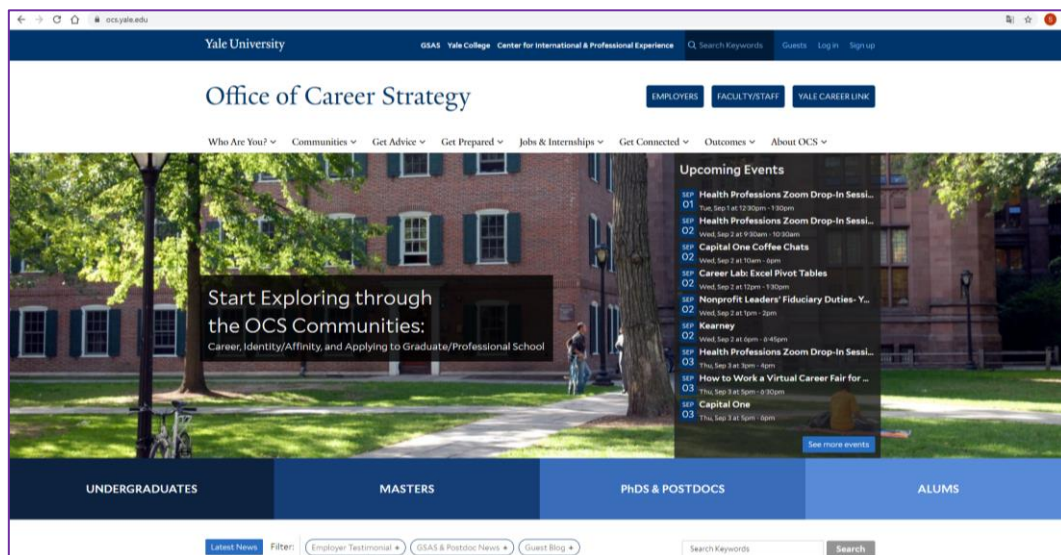
Slika 3.18. <https://www.vanderbilt.edu/career/>

19. YALE UNIVERSITY, USA (20)

Office of Career Strategy

Ured za karijerno upravljanje Sveučilišta Yale nudi svoje usluge budućim, trenutnim i završenim studentima, a želi im pomoći u identificiranju njihovih interesa i mogućnosti, osiguravanju skupljanja praktičnog iskustva i pripremiti ih za budućnost na sveučilištu i onu nakon stjecanja diplome. Navedeno ostvaruju kroz individualna karijerna savjetovanja, edukacijske programe, pronalaženje pripravništva te organizaciju karijernih sajмова i umrežavanja s poslodavcima. Ured radi svaki radni dan od 8,30 do 17 h, a u ljetno vrijeme od 8,30 do 16,30 h.

Ured nudi online provjeru životopisa i popratnih pisama koje zainteresirani mogu poslati preko e-maila te im odgovor stiže u roku 5 radnih dana. Organiziraju mogućnost 15-minutnih „Quick Questions“ sastanaka tijekom kojih zainteresirani mogu doći u Ured i dobiti odgovore na pitanja vezana uz životopise, motivacijska pisma, intervjuе, umrežavanja, pripravništvo i zapošljavanje. Dan za održavanje kratkih sastanaka je petak, u terminu od 10 do 12 h i od 14 do 16 h. Također, studenti mogu pristupiti karijernom savjetovanju i to jednom u dva tjedna, a za termin se prijavljuju preko linka na web stranicama.



Slika 3.19. <https://ocs.yale.edu/>

20. DUKE UNIVERSITY, SAD (23)

Career Center

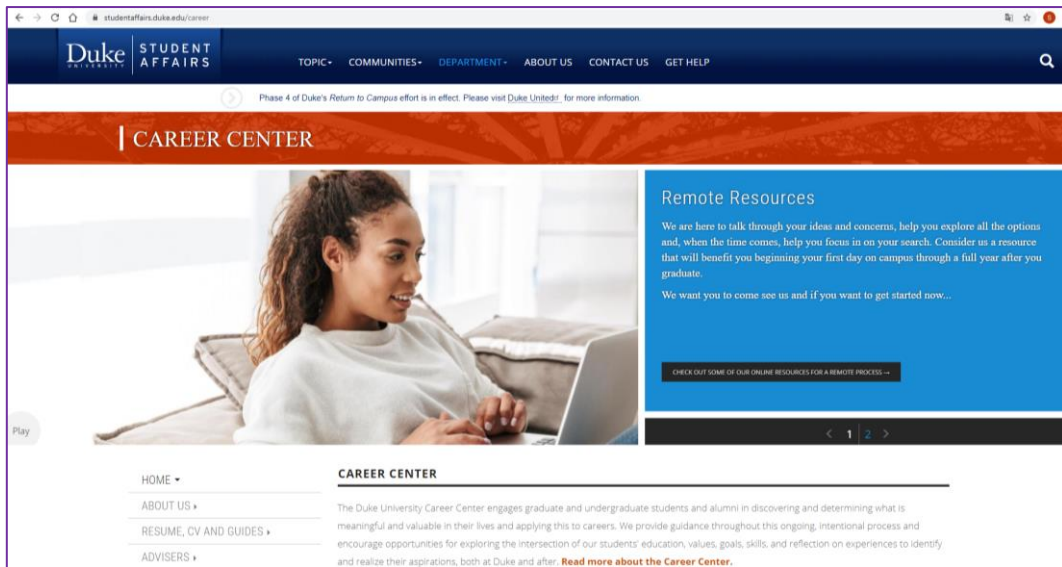
Karijerni centar pomaže diplomiranim i postojećim studentima te alumniju u otkrivanju i odlučivanju onoga što im je značajno i važno u životu te povezuju navedeno s njihovim karijerama. Pružaju im podršku i vodstvo u tom intenzivnom procesu i ohrabruju ih na putu otkrivanja znanja, vrijednosti, ciljeva, vještina i iskustva kako bi identificirali njihove afinitete.

U sklopu Karijernog centra djeluju „Karijerni ambasadori“ – tim čiji program pridonosi misiji Karijernog centra u podupiranju karijernog razvoja studenata. Ambasadori su studenti koji služe kao uzor ostalim kolegama te organiziraju široki spektar aktivnosti u kampusima kao što su kreiranje i održavanje vanjskih partnerstava i povezivanje studenata u njihovim profesionalnim nastojanjima. Tim se sastoji od 7 članova koji demonstriraju dobre komunikacijske i upravljačke vještine i otvoreni su prema primanju konstruktivnih povratnih informacija, bilo od osoblja Sveučilišta, bilo od kolega studenata. Nude entuzijazam, neovisnost, želju za učenjem i otvorenost novim idejama.

Karijerni centar nudi usluge karijernog savjetovanja kroz koje se razvija akcijski plan za postizanje karijernih ciljeva studenata. Omogućuju savjetovanja već na prvoj godini studija te pomažu u sastavljanju kvalitetnih životopisa i motivacijskih pisama.

Osim karijernih savjetovanja postoje i „kratka savjetovanja“ koja traju 10 do 15 minuta, a služe za kratke provjere i brze odgovore na konkretna pitanja o životopisima ili drugim dokumentima potrebnima za prijavu na radno mjesto. Za takav termin nisu potrebne rezervacije. Također, nude uslugu rezerviranja prostora za telefonske ili online intervjuje gdje studenti mogu neometano obaviti razgovore za posao.

Uz sve navedeno nude i mogućnost sudjelovanja na radionicama koje su namijenjene sveučilišnom osoblju ili studentima, a tematika radionica temelji se na razvoju karijernih i profesionalnih vještina studenata, kreativnom sastavljanju životopisa i popratnih dokumenata, pripremi za ponašanje na intervjuima te na strategiji umrežavanja.



Slika 3.20. <https://studentaffairs.duke.edu/career>

21. UNIVERSITY OF TOKYO, Japan (26)

Career Support for Students

Karijerna podrška za studente Sveučilišta u Tokiju sastoji se od više razina. Svaki Fakultet zasebno studentima nudi pomoć u razvoju karijere, a Karijerni ured na razini sveučilišta nudi informacije o mogućnostima zapošljavanja i karijernog savjetovanja te planira i izvodi različite seminare i događanja vezana uz karijeru. Između ostalog, nudi i karijerna savjetovanja za inozemne studente.



Slika 3.21. https://www.u-tokyo.ac.jp/en/prospective-students/career_support.html

22. UNIVERSITY OF TORONTO, Kanada (27)

Career & Co-Curricular Learning Network

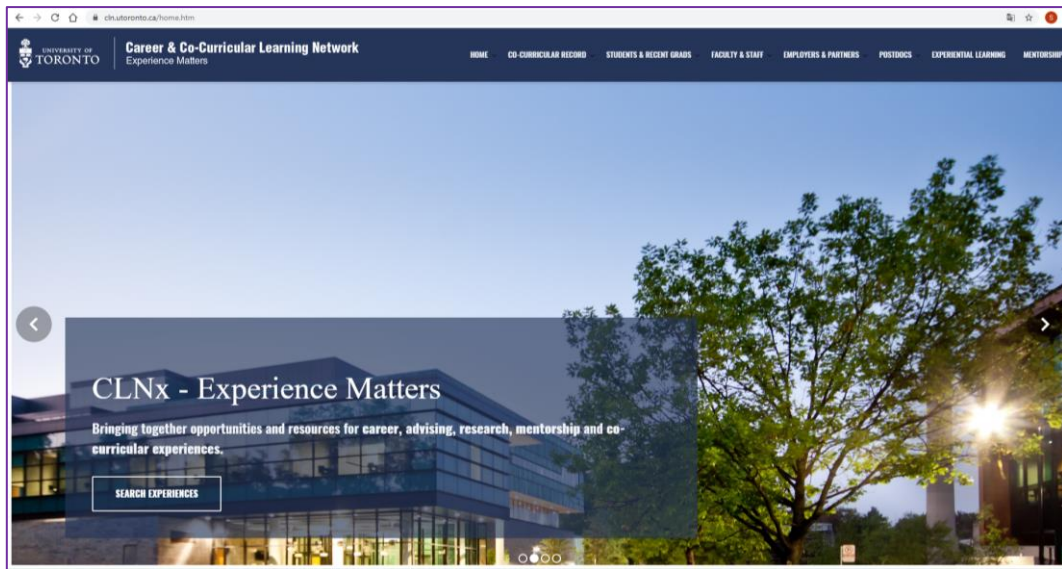
Karijerna mreža namijenjena je pomoći studentima u procesu razvoja karijere tijekom studiranja i diplomantima 2 godine nakon stjecanja diplome. Karijerna mreža pomaže studentima u kreiranju karijernog i akademskog plana koji se temelji na samoprocjeni i trenutno dostupnim informacijama, pronalaženju i odabiru relevantnih iskustava i umrežavanju tijekom i nakon studiranja te savladavanju procesa cjeloživotnog upravljanja karijerom.

Sudjelovanjem u aktivnostima karijernog centra sadašnji i bivši studenti postaju sposobni usmjerenije i neovisnije djelovati u osobnom karijernom razvoju i razvijaju vještine potrebne za uspostavu, napredak i upravljanje vlastitim karijerama. Razvijaju samoprezentacijske vještine koje su značajne kod umrežavanja i intervjuiranja te vještine kvalitetnog pisanja životopisa, motivacijskih pisama i službenih e-mailova.

Karijerna mreža obavlja svoje aktivnosti u internoj suradnji s kampusima i suradnji s vanjskim partnerima – poslodavcima, alumnijem, roditeljima, industrijalcima i stručnjacima.

Mreža posjeduje cijeli niz razvijenih radionica koje se izvode više puta godišnje, kao što su: „Brucoši – Planiranje karijere“, „Karijere i snaga vlastite osobnosti“, „Tvoja priča“, „Istraživanje karijere“, „Izrada CV-a i motivacijskih pisama“, „Pronalaženje studentskog posla u sklopu ili van studija“, „Spremi se za postupak zapošljavanja“, „Spremi se za razgovor za posao“, „Nauči se povezivati“, „Povezivanje na događanjima s poslodavcima“, „Sad kad sam diplomirao, što dalje?“, „Pametno traženje posla“ i druge.

Mreža ima svoju maskotu imena *Jimmi* koji je studentski ambasador i radi na promociji događaja (radionica i seminara) koje organiziraju. Također, kroz svoj Facebook, Twitter i Instagram profil *Jimmi* studentima donosi informacije o oglasima za posao i daje im savjete o samoprezentaciji i umrežavanju na događanjima i sajmovima karijera.



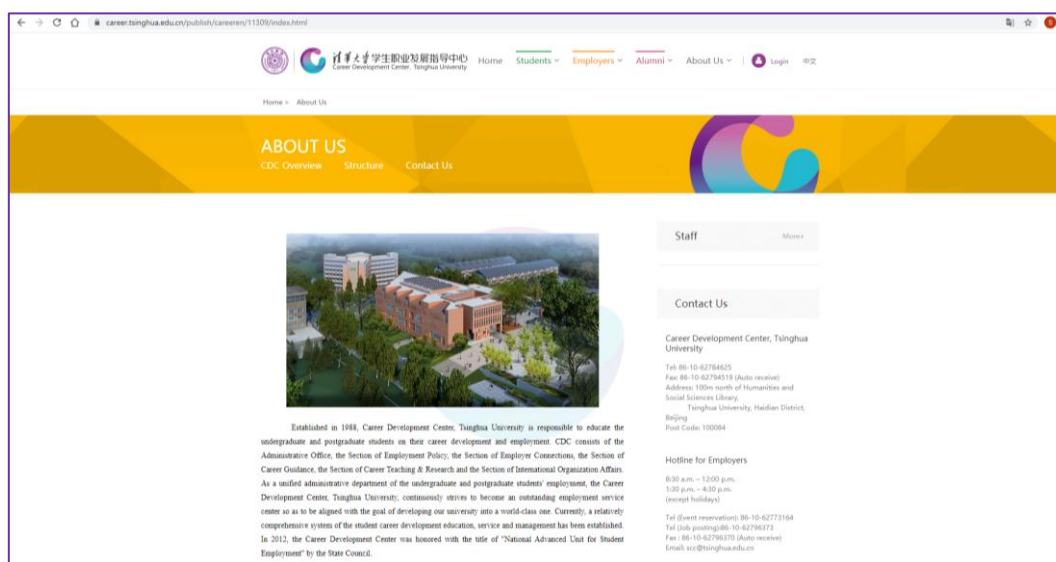
Slika 3.22. <https://cln.utoronto.ca/home.htm>

23. TSINGHUA UNIVERSITY, Kina (41)

Career Development Center

Karijerni centar bavi se individualnim savjetovanjem i održava tečajeve razvoja karijere. Individualno savjetovanje provodi se na način da student razgovara sa savjetnikom o karijernim problemima i afinitetima. Ovisno o tome što student želi, savjetnik pomaže analizirajući njegove hobije i osobine ličnosti te mu u skladu s time pomaže u odabiru pravog smjera u karijeri i ukazuje mu kako savladati poteškoće i izazove na putu razvoja karijere i traženja posla. Također, savjetnik pomaže u poboljšanju vještina rješavanja problema, u pronalaženju i identificiranju vlastitih prednosti i pruža podršku na putu ostvarenja snova. Savjetovanje obično traje 50 minuta i može mu se pristupiti više puta, ovisno o potrebama. Savjetovanje sadrži i psihološku komponentu jer savjetnici pomažu studentima u korištenju racionalnih i znanstvenih metoda za analiziranje višestrukih karijernih mogućnosti kako bi na posljetku donijeli prikladne odluke. Nadalje, savjetnici studente upoznaju s psihološkim metodama za prilagodbu na određene situacije i suočavanje sa stresom.

U sklopu Karijernog centra održava se tečaj naziva „Vodič za zapošljavanje“ koji kroz 5 radionica namijenjenih različitim uzrastima studenata i mentorima obrađuje teme: Karijerno planiranje, Vještine traženja posla, Informiranje o poslu, Karijerna teorija i praksa i Grupno vodstvo u istraživanju karijere.



Slika 3.23. <https://career.tsinghua.edu.cn/publish/careeren/11309/index.html>

24. TECHNICAL UNIVERSITY OF DENMARK, Danska (48, 13)

DTU Career Centre

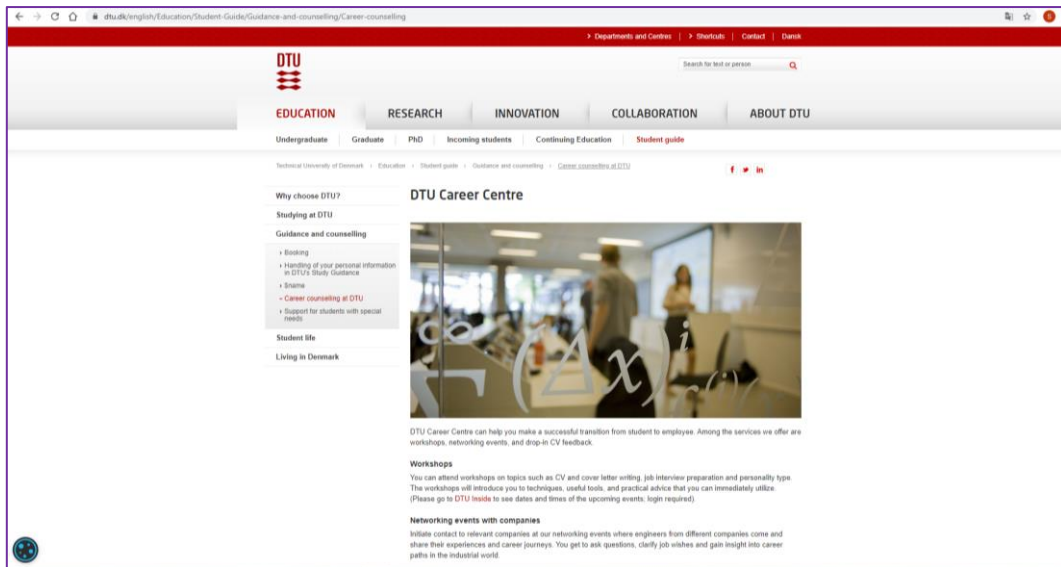
Karijerni centar pomaže studentima u što uspješnijoj tranziciji iz studentskog života na tržište rada. U sklopu svog djelovanja nude radionice, organizaciju događaja za umrežavanje i uvid u kvalitetu napisanog životopisa.

Radionice su namijenjene obradi tematike poput pisanja životopisa i motivacijskih pisama, pripremi za intervjue i definiranja vlastitih osobina. Na radionicama polaznici dobivaju informacije o tehnikama i korisnim alatima te praktične savjete koje mogu odmah iskoristiti.

Umrežavanje s poslodavcima se postiže unutar organizacije različitih događaja na koje su pozvani predstavnici gospodarstva koji dijele svoja iskustva i poslovni put kojeg su prošli. Polaznici mogu postavljati pitanja, a sve zajedno s ciljem razjašnjavanja poslovnih želja pojedinca i dobivanje uvida u karijerne smjerove unutar industrijskog svijeta.

Svake jeseni organiziraju Tjedan karijera, odnosno tjedan u kojem se različite tvrtke prezentiraju studentima i daju im informacije iz prve ruke na koji način regrutiraju buduće zaposlenike i što od njih očekuju.

3 puta tjedno po 3 sata vrata Centra otvorena su za sve zainteresirane koji žele dobiti komentar o kvaliteti vlastitog životopisa i motivacijskih pisama/molbi. Za takve sastanke nije potrebno prethodno ugovaranje termina.



Slika 3.24. <https://www.dtu.dk/english/Education/Student-Guide/Guidance-and-counselling/Career-counselling>

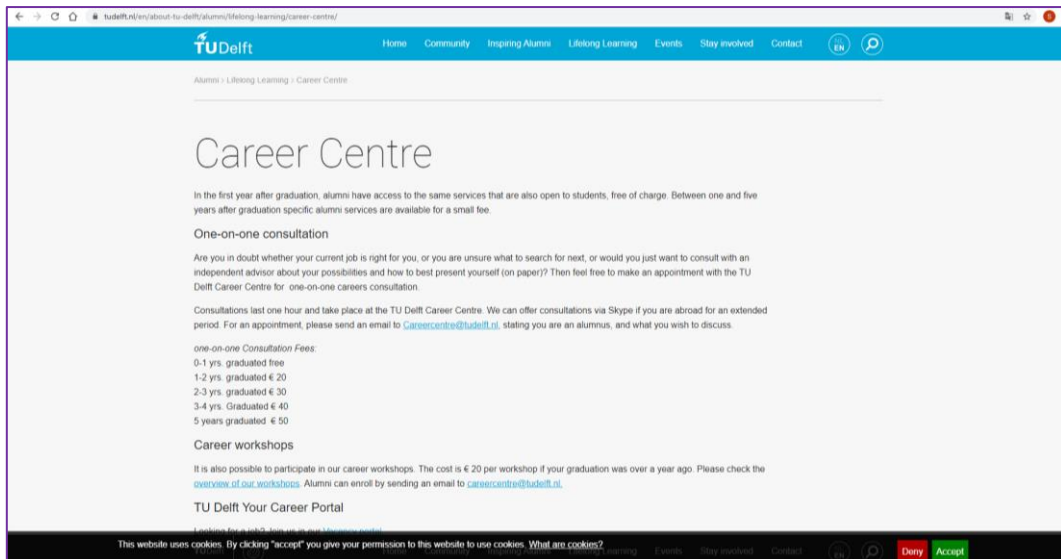
25. DELFT UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, Nizozemska (60, 16) Career Centre

Karijerni centar nudi svoje usluge diplomantima sveučilišta, no one su besplatne samo godinu dana od dana diplomiranja. Ukoliko netko želi pristupiti njihovim uslugama, a diplomirao je prije više od godinu dana, usluge se naplaćuju. Usluge koje nude su individualna savjetovanja i radionice. Individualna savjetovanja traju sat vremena i održavaju se u prostorima Centra ili preko Skype-a ako se zainteresirani nalaze u inozemstvu. Individualna savjetovanja diplomantima koriste za rješavanje problema i otklanjanje sumnji u pitanjima vezanim uz karijeru te za stjecanje vještina što boljeg vlastitog predstavljanja.

Radionice se dijele u dvije kategorije: Radionice za samoprocjenu i upravljanje sobom i Radionice za upravljanje karijerom, a za one kojima se naplaćuju cijena sudjelovanja iznosi 20 €.

Radionice za samoprocjenu i upravljanje sobom sastoje se od 3 dijela koja se održavaju kroz 4 dana, a to su: Suočavanje sa strahom i neuspjehom – 2 sastanka, Mentalno suočavanje sa stresom – 1 sastanak, Samopouzdanje. Biti samouvjeren, ali kako? – 1 sastanak.

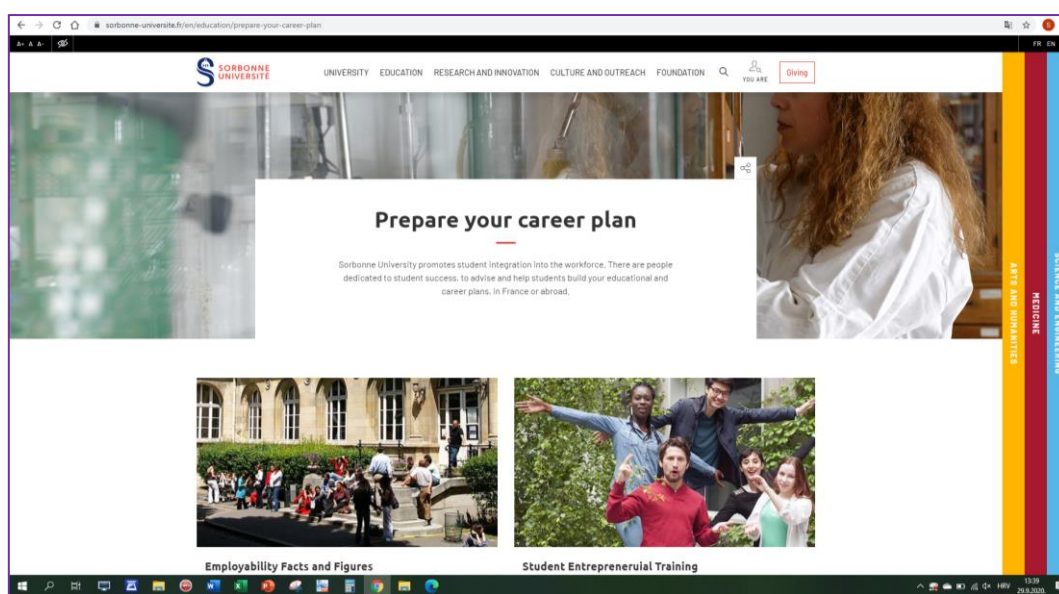
Radionice za upravljanje karijerom obrađuju sljedeće teme: „Traženje posla u Nizozemskoj“, „LinkedIn lekcija“, „CV i motivacijsko pismo“, „Priprema za umrežavanje i vježbanje samopredstavljanja“, „Samoanaliza iz karijerne perspektive“, „Savjeti za uspjeh u selekcijskom procesu“, „Razvoj vještina za intervjuiranje i praktična priprema“, „Uхватiti se u koštac s izazovima karijere u 21. stoljeću“, „Priprema za selekciju u tvrtkama“, „Doktorat – da ili ne“, „Odjeća za uspjeh“, „Što zaista želiš“ i „Savjeti za što bolje predstavljanje vlastitih kompetencija kako bi bili što privlačniji poslodavcu“.



Slika 3.25. <https://www.tudelft.nl/en/about-tu-delft/alumni/lifelong-learning/career-centre/>

26. SORBONNE UNIVERSITY, Francuska (56, 22)

Sveučilište u Sorbonni promovira integraciju studenata u radnu snagu. U sklopu Sveučilišta postoji osoblje posvećeno studentskom uspjehu, savjetovanju i pomoći kod izrade karijernog plana. Na web stranicama Sveučilište objavljuje statističke podatke o zapošljivosti završenih studenata. U sklopu sveučilišta pomoć u razvoju karijera namijenjena je studentima doktorskog studija u vidu pružanja informacija, vježbi, umrežavanja i osobnog savjetovanja. Više informacija na engleskom jeziku nije dostupno.



Slika 3.26. <https://www.sorbonne-universite.fr/en/education/prepare-your-career-plan>

27. TEL AVIV UNIVERSITY, Izrael (95)

Tel Aviv University's Career Development Center

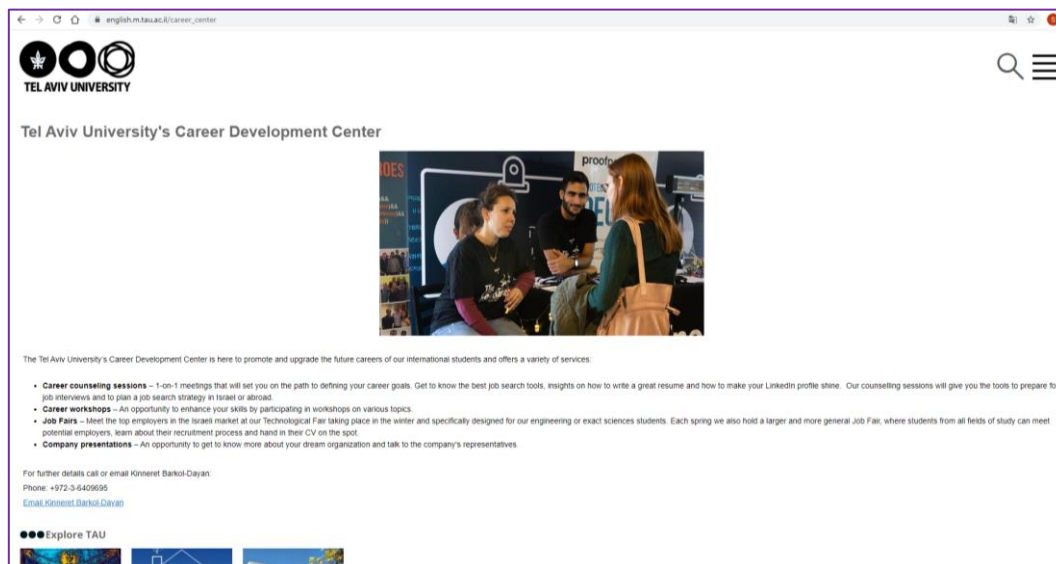
Centar za razvoj karijera Sveučilišta u Tel Avivu nudi 4 vrste usluga, a one su: individualno karijerno savjetovanje, radionice, sajmovi poslova i predstavljanje kompanija.

Individualno karijerno savjetovanje namijenjeno je definiranju karijernih ciljeva pojedinca. Polaznici uče kako najlakše tražiti posao, dobivaju uvid kako napisati sjajan životopis i popratne dokumente te kako da uglančaju svoje LinkedIn profile. Također, dobivaju savjete za što bolju pripremu za razgovor za posao i razrađuju strategiju traženja posla u Izraelu ili inozemstvu.

Radionice obrađuju različite teme vezane uz karijeru te služe razvoju vještina potrebnih za uspješnu karijeru.

Sajmove poslova organiziraju zimi i na proljeće, a cilj im je umrežavanje studenata i potencijalnih poslodavaca kako bi studenti dobili uvid u procese zapošljavanja i selekcijske postupke kod poslodavaca.

Predstavljanje kompanija je prilika da studenti što bolje upoznaju svoje „organizacije iz snova“ i razmjene kontakte s njihovim predstavnicima.



Slika 3.27. https://english.m.tau.ac.il/career_center

IV. SLUŽBE ZA POTPORU STUDENTIMA NA EUROPSKIM SVEUČILIŠTIMA (Thomson Reuters TOP 100 - Europe)

1. UNIVERSITY OF OSLO, Norveška (51)

The Career Services

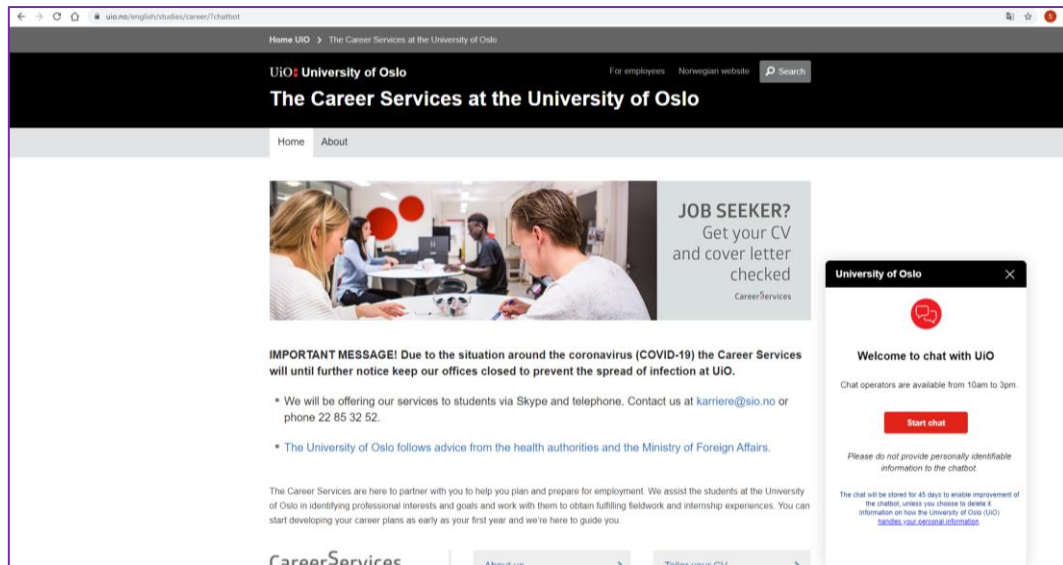
Karijerni servis nudi partnerstvo studentima u procesu planiranja i pripreme za zapošljavanje. Pomaže im u identificiranju profesionalnih interesa i ciljeva i radi s njima na postizanju relevantnih poslovnih i pripravnčkih iskustava. Navode da je pravo vrijeme za početak razvoja karijere već prva godina studija, a Servis služi kao vodič u tom razvoju. Usluge Servisa namijenjene su i trenutnim i završenim studentima (do 6 mjeseci nakon završetka), a provode se u obliku radionica za traženje posla i razvoj vještina za intervjuiranje, individualnih karijernih savjetovanja, brzih provjera CV-a i motivacijskih pisama te priprema za razgovor za posao i karijernih sajмова.

Servis radi svaki radni dan, po 6 sati, osim srijedom, kada su otvoreni za studente 5 sati.

Individualna karijerna savjetovanja namijenjena su prvostupnicima i magistrima koji traže posao nakon diplome, a na njima se raspravlja o različitim temama kao što su: kako najbolje iskazati vlastite kompetencije, pronalaženje odgovarajuće strategije traženja posla ili motivacija.

Na svojim web stranicama Servis nudi korisne informacije o pisanju životopisa i motivacijskih pisama i gotove primjere navedenih dokumenata, a ako je studentu potrebna povratna informacija o kvaliteti njihovih primjeraka mogu se javiti u redovno radno vrijeme Servisa i dobiti pomoć i komentare. Na web-u Servis nudi i praktične savjete o što boljoj pripremi za intervju, a simuliranje istih moguće je u samom Servisu s karijernim savjetnikom.

Sajam karijera održava se svake godine kroz 4 dana, a na njemu se studentima predstavlja više od 50 poslodavaca iz privatnog i javnog sektora. To je prava prilika za umrežavanje, učenje o poslodavcima, otkrivanje novih potencijalnih interesa, uočavanje mjesta i poslova na kojima (ne) žele raditi te za skupljanje novih kontakata i samopredstavljanje.



Slika 4.1. <https://www.uio.no/english/studies/career/?chatbot>

2. POLYTECHNIC UNIVERSITY OF MILAN, Italija (68)

Career Service

Karijerni servis nudi usluge pomoći u pisanju životopisa, organizira simulacije razgovora za posao tijekom kojih korisnici dobivaju informacije o tome koje vještine poslodavci cijene i uče na koji način postojeće vještine pretvoriti u praksu. Također, nude usluge individualnih karijernih savjetovanja, kroz koja savjetnici pomažu korisnicima u procesu razumijevanja koji poslovi bi im mogli ležati i kako uhvatiti pravu priliku.

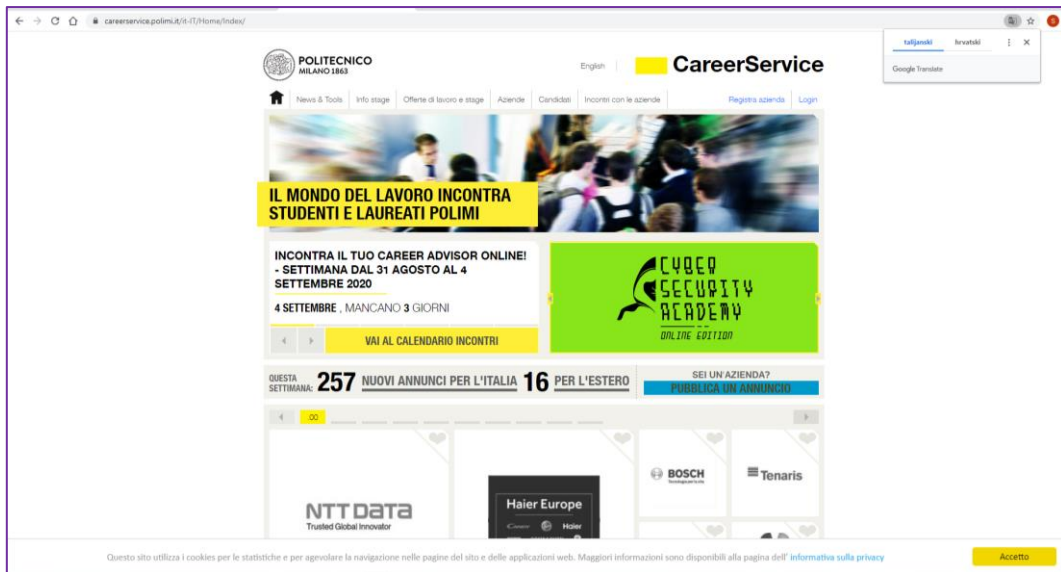
Za korisnike su otvoreni dvokratno, svaki radni dan prijepodne 3 sata, a poslijepodne 3 i pol sati.

Karijerni servis na svojim web stranicama nudi bazu potencijalnih poslodavaca koja je javno dostupna, a klikom na pojedinog poslodavca otvaraju se najvažnije informacije o njemu te su navedena područja iz kojih zapošljava i kakve kadrove treba.

Također, moguća je napredna pretraga baze gdje se oglasi filtriraju na temelju odabranih karakteristika, ovisno o tome da li je korisnik student, diplomant ili osoba s radnim iskustvom. Filtrira se i po principu područja u kojem se traži posao/pripravništvo te po mjestu obavljanja (Italija ili inozemstvo).

Osim poslodavaca, na web stranicama postoji i baza završenih studenata, odnosno potencijalnih zaposlenika, i to njih više od 4.700. Za pristup bazi potrebna je registracija.

U organizaciji Servisa održavaju se i razne radionice na temu karijernih savjetovanja i zapošljavanja, a raspored održavanja događanja dostupan je on-line za 3 mjeseca unaprijed.



Slika 4.2. <https://www.careerservice.polimi.it/it-IT/Home/Index/>

3. TRINITY COLLEGE DUBLIN, Irska (70)

Trinity Careers Service

Karijerni servis nudi usluge studentima, završenim studentima i poslodavcima.

Savjetovanje studentima dostupno je tijekom cijelog vremena studiranja, a podrška se ostvaruje kroz individualno karijerno savjetovanje naziva „Sljedeći korak“ koji predstavlja pomoć kod planiranja sljedećeg koraka u karijeri. To je 20 minutni online sastanak, a tijekom kojeg student dobiva informacije o opcijama unutar zone svog interesa ili pak povratne informacije o kvaliteti prijave na oglase za radna mjesta.

Nadalje, pružaju usluge vježbanja intervjua tijekom kojeg je moguća simulacija razgovora za posao na kojem savjetnik predstavlja poslodavca i postavlja uobičajena pitanja kakva se očekuju na razgovoru, a nakon završenog razgovora korisnik dobiva informaciju o tome što je odradio dobro, a i o onome što treba poboljšati. Servis organizira i radionice na temu pisanja životopisa i razvoja vještina za intervjuiranje.

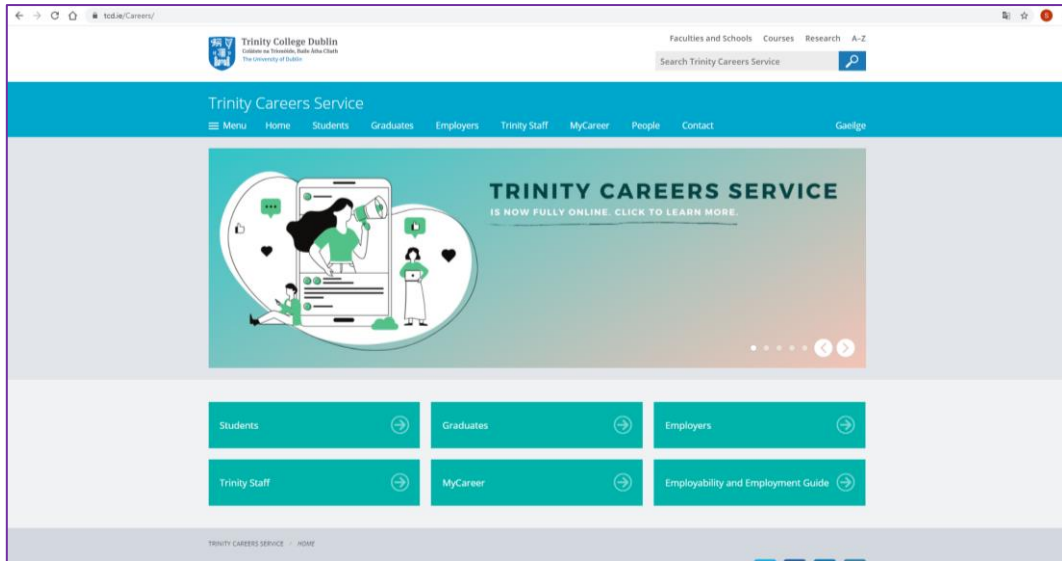
U sklopu Servisa djeluje i online alat „Klinika za CV i LinkedIn profil“ kojeg studenti mogu koristiti jednom mjesečno, a služi za brzu provjeru sadržaja i forme CV-a, motivacijskog pisma ili LinkedIn profila.

Centar organizira Sijam karijera na kojem studenti dobivaju uvid u tržište rada i mogu direktno razgovarati sa zaposlenicima pojedinih tvrtki, dobivajući informacije o pojedinim poslodavcima iz prve ruke. Sijam se organizira 4 puta godišnje jer je tematski podijeljen na 4 područja: Financije i konzalting, Pravo, IT, Znanost i inženjerstvo. Na web stranicama Servisa nalazi se Karijerni vodič i Vodič za mogućnosti zapošljavanja i zapošljivost.

Završeni studenti dobivaju podršku u istraživanju karijernih mogućnosti, traženju posla, izradi prijave na natječaje te postoji mogućnost njihovog povezivanja sa starijim kolegama koji već imaju iskustvo na tržištu rada kroz proces mentoriranja.

Poslodavci dobivaju mogućnost povezivanja sa studentima, a suradnja između Servisa i poslodavaca ostvaruje se kako bi bilo omogućeno pripravnost i radna mjesta za studente.

Servis je otvoren svaki radni dan, 8 i pol sati.

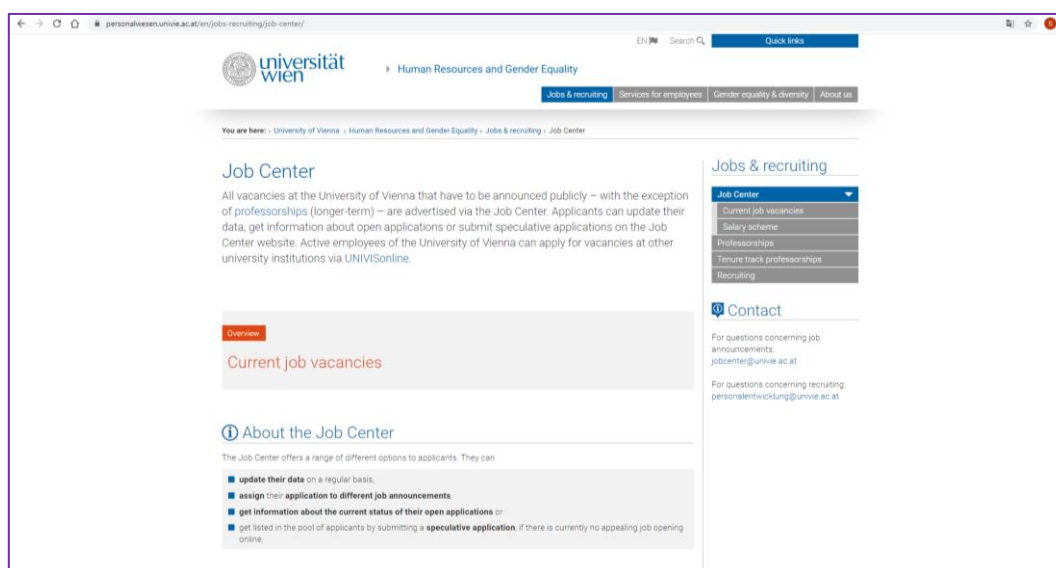


Slika 4.3. <https://www.tcd.ie/Careers/>

4. VIENNA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, Austrija (74)

Job Center

U sklopu Sveučilišta djeluje Job Center kao dio Ureda za ljudske resurse i jednakost spolova. Na web stranici je objavljena ponuda poslova koja se trenutno nude na Sveučilištu. Na Sveučilištu djeluje i Ured za istraživanje i razvoj karijere. Karijerni događaji i treninzi namijenjeni su samo studentima doktorskog studija i postdoktorandima.



Slika 4.4. <https://personalwesen.univie.ac.at/en/jobs-recruiting/job-center/>

5. JAGIELLONIAN UNIVERSITY, Poljska (90)

Career Service

Karijerni servis nudi studentima i diplomantima relevantne informacije o tržištu rada, kao i praktična znanja o tome kako pripremiti dokumente za prijavu na oglas i kako se što kvalitetnije predstaviti na razgovorima za posao.

Servis djeluje kroz informiranje, radionice i karijerno savjetovanje.

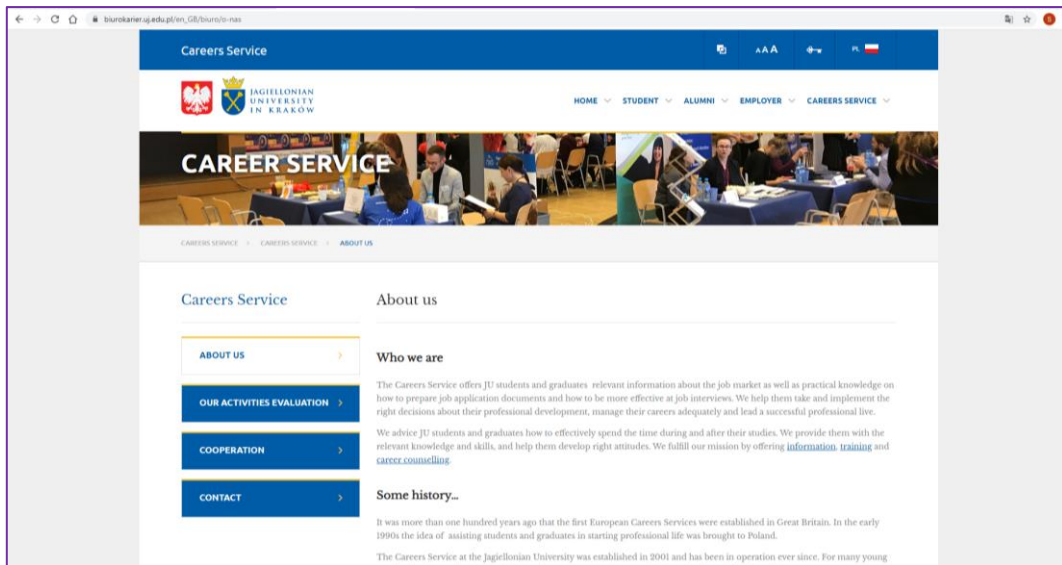
Servis nudi mogućnost sastanaka s potencijalnim poslodavcima i to na prijedlog studenata, a kako bi sastanak bio organiziran potrebno je poslati formalni zahtjev e-mailom mjesec ili dva ranije nego se događaj planira održati, definirati kontakt osobu, predvidjeti prostor opremljen računalom i projektorom i informirati potencijalne sudionike o događaju.

Osim navedene organizacije sastanaka, Servis nudi tečajeve na temu aktivnog traženja posla, pisanja CV-a i prijava, priprema za razgovor za posao i upoznavanja procesa zapošljavanja. Također, nude treninge za poboljšanje osobnih vještina kao što su samoprezentacija, komunikacijske vještine i pisanje CV-a te dokumenata za prijavu na oglas na engleskom jeziku.

Servis nudi određene usluge i poslodavcima, a one su:

- Objavljivanje slobodnih radnih mjesta na web stranicama Servisa (besplatno),
- Održavanje tečajeva za studente na Sveučilištu (besplatno),
- Održavanje prezentacija o tvrtki (plaća se) – mogućnost predstavljanja tvrtke ili institucije studentima i direktan kontakt s mladim, dobro obrazovanim specijalistima; održava se u prostoriji za konferencije sa svom potrebnom informatičkom opremom,
- Održavanje sektorskih sastanaka (besplatno) – informiranje studenata o poslu u pojedinim sektorima, s njegovim prednostima, manama i potrebnim kvalifikacijama.

Na web stranici poslodavci mogu postaviti ponudu/oglas za radno mjesto gdje u gotovom formularu popunjavaju tražene podatke, a objavljeni oglas ostaje na web stranicama narednih 30 dana. Ne objavljuju se inozemni oglasi i oglasi privatnih osoba.



Slika 4.5. https://biurokarier.uj.edu.pl/en_GB/biuro/o-nas

V. SLUŽBE ZA POTPORU STUDENTIMA NA SVEUČILIŠTIMA IZ EUROPSKIH ZEMALJA KOJA NISU NA THOMSON REUTERS LISTI

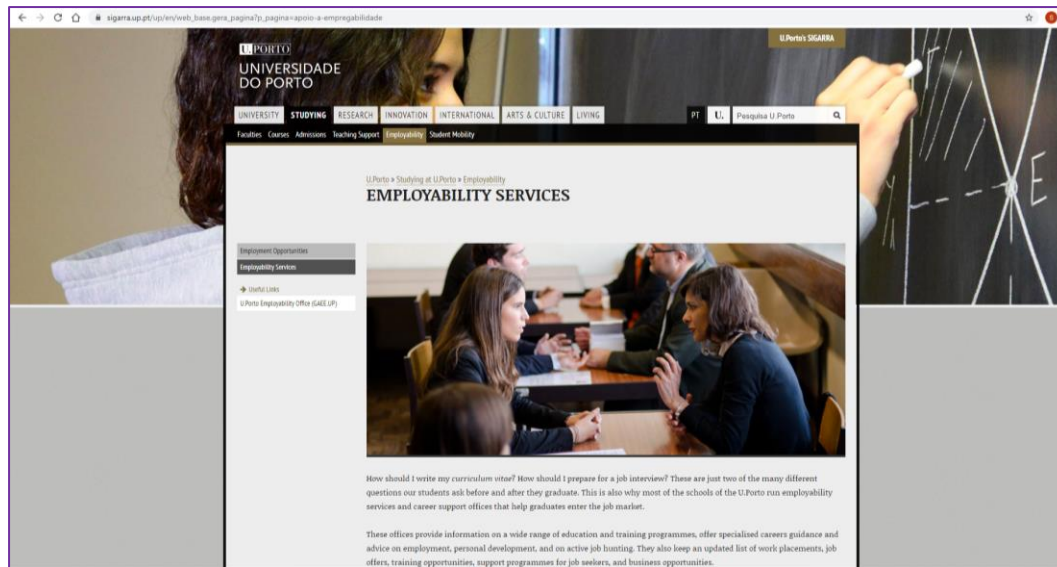
1. UNIVERSITY OF PORTO, Portugal

Employability Services

Servis za zapošljavanje djeluje unutar sastavnica Sveučilišta, kako bi studentima i diplomantima pomogli u pitanjima *Kako napisati životopis* i *Kako se pripremiti za razgovor za posao*. Servisi pružaju informacije o širokom spektru edukacija i treninga, nude specijalizirano karijerno vodstvo i daju savjete u vezi zapošljavanja, osobnog razvoja i aktivnog traženja posla. Također, konstantno popunjavaju i osvježuju listu slobodnih radnih mjesta, prilika za treninge i programe za tražitelje posla i poslovne prilike.

Servisi su ključna poveznica između Sveučilišta i potencijalnih poslodavaca pošto promoviraju i postavljaju ciljne kontakte između studenata i poslodavaca. Takvo umrežavanje postiže se kroz organizaciju poslovnih sajmova koje pohađaju studenti završnih godina kako bi skupili potrebne informacije za buduće stupanje na tržište rada.

U sklopu Servisa djeluje on-line platforma gdje studenti i alumniji mogu pronaći poslovne prilike i prilike za stipendiranje.



Slika 5.1. https://sigarra.up.pt/up/en/web_base.gera_pagina?p_pagina=apoio-a-empregabilidade

2. UNIVERSITY OF HELSINKI, Finska

Career services

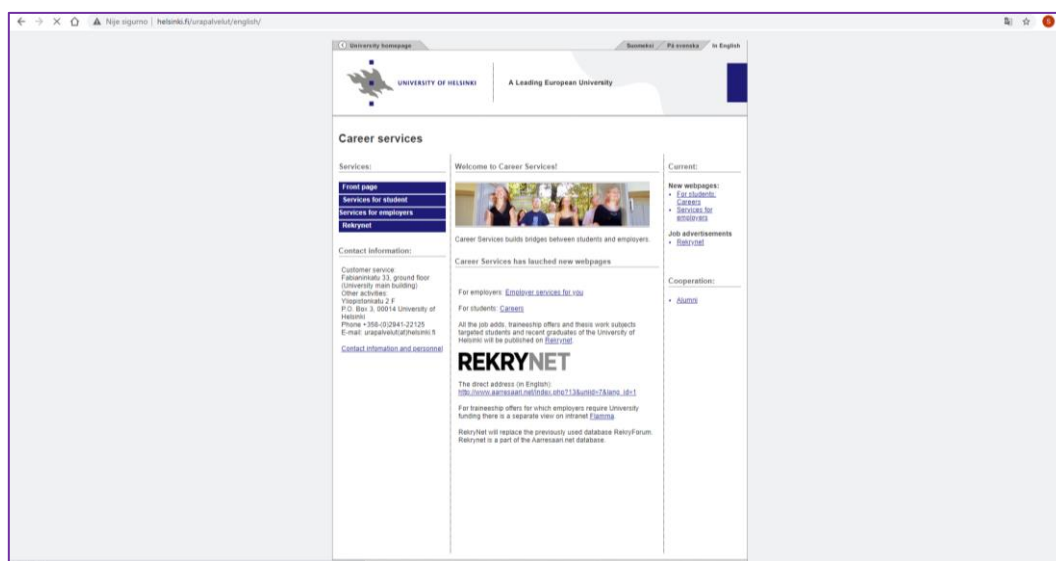
Karijerni servis Sveučilišta pruža studentima uvid u različite informacije koje se tiču zapošljavanja, po svakom studijskom programu zasebno. Na svojim web stranicama nude mogućnost odabira studijskog programa te za svaki pojedini program navode informacije koje se sastoje od sljedećih kategorija: dostupno pripravništvo i poslovi, karijerna orijentacija, vodstvo, društvene mreže i kontakti, traženje posla, osobna karijera i budućnost, programi mentorstva, rad u inozemstvu i Težite li doktorskoj diplomi?

Svaki od tih odjeljaka dodatno je razrađen i korisnika vodi kroz različite korake potrebne za što uspješniji i bolji razvoj vlastite karijere.

Centar nudi mogućnost dolaska u ured kako bi dobili praktične savjete o kvaliteti CV-a i prijave za posao. Za takve sastanke nije potrebno unaprijed dogovoriti termin, no mogu trajati maksimalno 20 minuta.

Centar organizira različite grupne radionice, poput Radionica traženja posla i LinkedIn radionica.

Na web stranicama omogućena je „Feedback“ opcija, gdje korisnici mogu ostaviti komentare na korisnost samog servisa te mogu odabrati žele li da im na poruku bude ili ne bude odgovoreno.



Slika 5.2. <http://www.helsinki.fi/urapalvelut/english/>

3. UNIVERSITY OF STOCKHOLM, Švedska

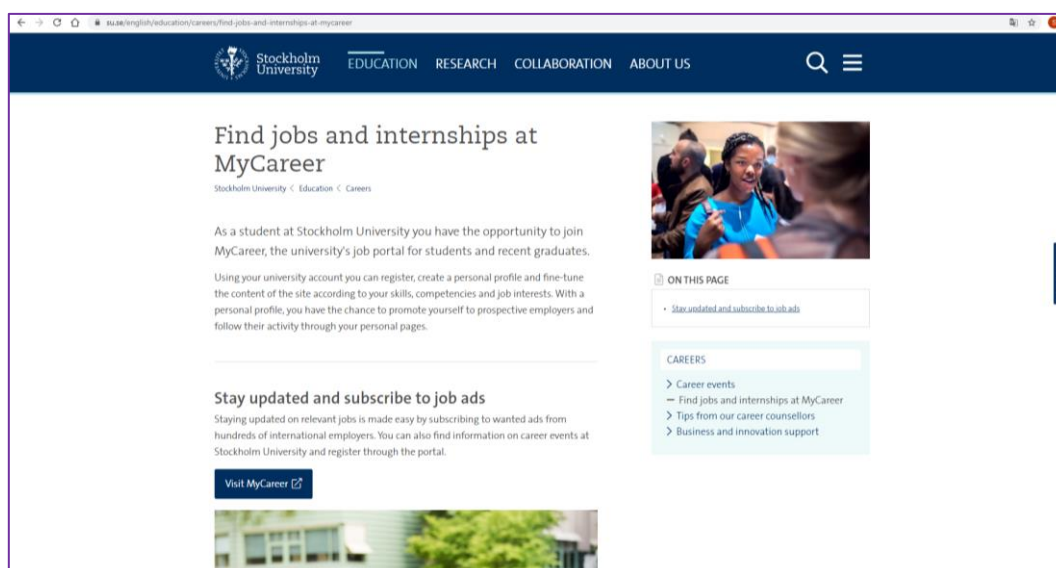
MyCareer

Studentsko i karijerno savjetovanište u sklopu Sveučilišta u Stockholmu pomaže budućim studentima koji su zainteresirani za njihove studijske programe i postojećim studentima koji se pripremaju za prelazak na tržište rada. Savjetovanište je smješteno unutar kampusa te se može posjetiti ako korisnik ima potrebu za individualnim savjetovanjem i potporom u procesu donošenja dobrih odluka o studiju i karijeri.

Savjetovanište djeluje po odjelima – svaki odjel ima barem jednog savjetnika čiji je zadatak odgovoriti na pitanja povezana sa specifičnim studijskim programima vezanim uz određeni odjel. U sklopu karijernog savjetovanja organiziraju se radionice vezane uz švedsko tržište rada, umrežavanje i povezivanje, prezentiranje vlastitih vještina, CV i motivacijska pisma te pronalaženje odgovarajućeg posla.

Studenti Sveučilišta u Stockholmu mogu se pridružiti portalu *MyCareer*. Na portalu je moguća izrada vlastitog profila koji se popunjava vještinama, kompetencijama i interesima u poslovnim područjima. Na taj način korisnici imaju šansu predstaviti se potencijalnim poslodavcima i pratiti pregled vlastitog profila od strane poslodavaca, kako bi uvidjeli koliko su zanimljivi potencijalnim poslodavcima.

Na web stranici Savjetovaništa postoji mogućnost *chata* s njima, koja se može koristiti od ponedjeljka do četvrtka od 10 do 11 sati.



Slika 5.3. <https://www.su.se/english/education/careers/find-jobs-and-internships-at-mycareer>

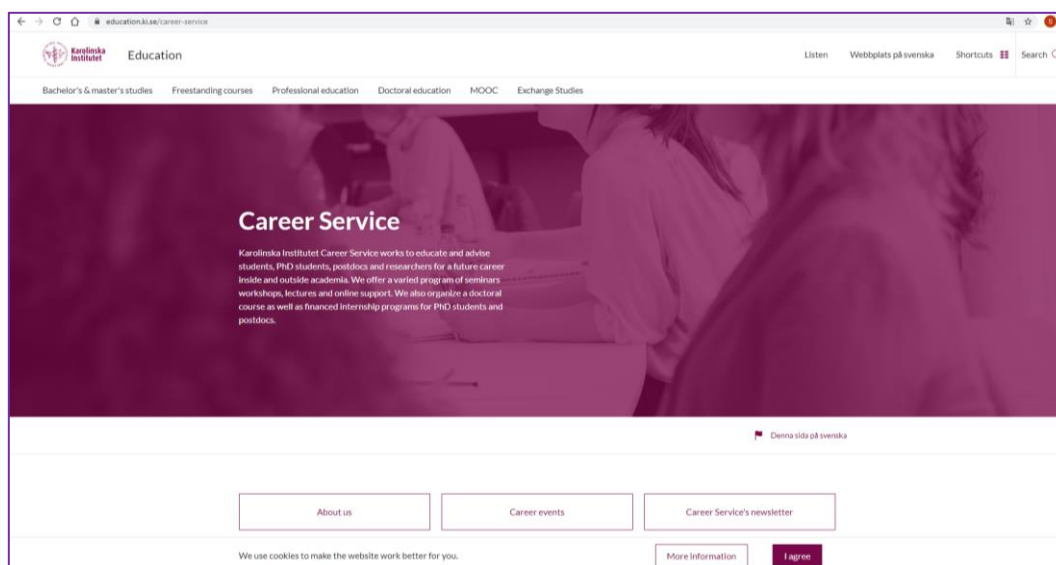
4. KAROLINSKA INSTITUTE, Švedska

Career Service

Ovo sveučilište nalazi se na 12. mjestu liste *Round University Ranking* te je jedino s top 20 navedene liste koje se do sada ne spominje na TR svjetskoj/europskoj listi. Karijerni servis namijenjen je educiranju i savjetovanju studenata, postdoktoranada i znanstvenika za buduću karijeru unutar i izvan sveučilišta. Nude im različite programe, seminare i radionice te online podršku. Fokusrani su na pripremu studenata za sljedeći korak u karijeri, bilo da se radi o umrežavanju s potencijalnim poslodavcima ili pripremi za prvi razgovor za posao.

Karijerni servis organizira različite karijerne događaje, kao što su radionice, karijerni sajmovi, umrežavanje bivših i sadašnjih studenata, umrežavanje studenata s potencijalnim poslodavcima i slično, a većina događaja održava se na engleskom jeziku.

Servis jednom mjesečno izrađuje *newsletter* na kojem se nalaze sve važne informacije o njihovom djelovanju i događajima koje organiziraju.



Slika 5.4. <https://education.ki.se/career-service>

5. CHARLES UNIVERSITY IN PRAGUE, Češka

CU Point

CU Point odnosno Centar za informiranje, savjetovanje i socijalne usluge namijenjen je zainteresiranim maturantima, studentima, zaposlenicima i diplomantima Sveučilišta. Centar organizira događaje različitog karaktera za inozemne i domaće studente. Za studente koji dolaze iz inozemstva organiziraju različite događaje poput „Dana dobrodošlice“ i „Filmskih večeri“, dok za studente vlastitog govornog područja organiziraju „Informativni tjedan za maturante“, „Orijentacijski tjedan za studente prve godine“ i „Karijerni dan“.

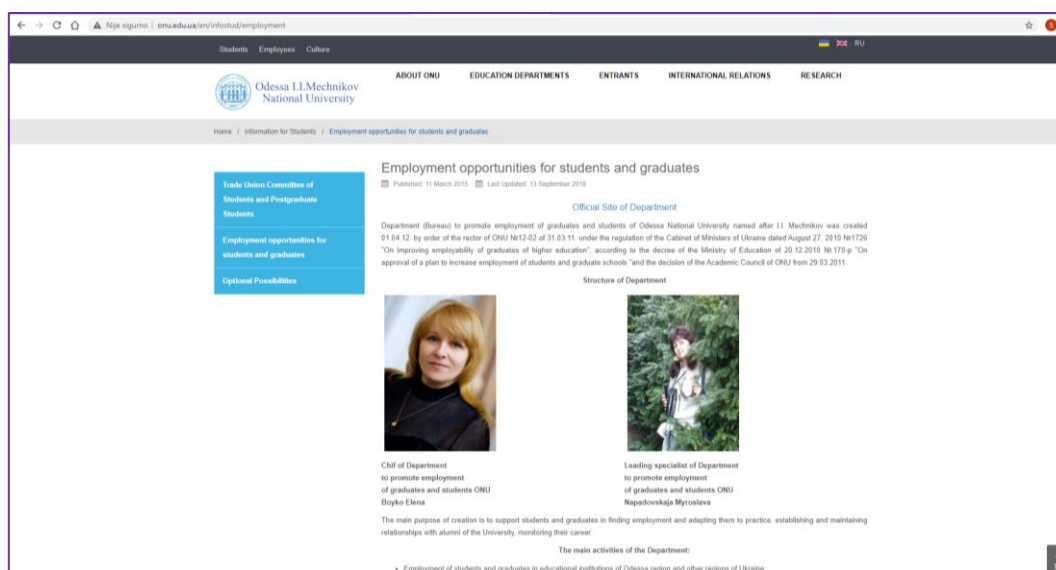


Slika 5.5. <https://ukpoint.cuni.cz/IPSCEN-14.html>

6. ODESSA NATIONAL UNIVERSITY, Ukrajina

Department of Employment opportunities for students and graduates

Zadaće Odjela su podupiranje studenata i diplomanata u traženju posla i pomoć u prilagodbi na tržište rada, uspostavljanje i održavanje veze s alumnijem i praćenje karijera. Glavne aktivnosti Ureda su: zapošljavanje završenih studenata u edukacijskim institucijama u Ukrajini, traženje informacija o privremenom i povremenom zapošljavanju studenata i diplomanata u tvrtkama, poduzećima i organizacijama. Također, organiziraju Sajma poslova, Karijerni dan i prezentaciju tvrtki, poduzeća i organizacija. Posvećeni su praćenju zapošljivosti završenih studenata i dinamike potrebe za profesionalcima kakvi se obrazuju na njihovom sveučilištu na tržištu rada kako bi pružili relevantne informacije upravi Sveučilišta. Djeluju u svrhu podizanja svijesti među studentima o pravnim stvarima i zakonskoj regulativi vezanoj uz zapošljavanje i poslovne odnose, surađuju s vladinim odjelima za obrazovanje i znanost, tvrtkama i organizacijama za zapošljavanje završenih studenata i trenutnih studenata u njihovo slobodno vrijeme, uspostavljaju poslovne odnose Sveučilišta s izvršnim tijelima, zavodom za zapošljavanje, institucijama i organizacijama u svrhu prakse i zapošljavanja postojećih i završenih studenata te pružaju pomoć u prijavi na oglase i savjetovanje po specifičnim zahtjevima korisnika. Provode radionice na temu „Načini traženja posla“ te kreiraju baze podataka studenata i alumnija, kao i potencijalnih poslodavaca.



Slika 5.6. <http://onu.edu.ua/en/infostud/employment>

7. ATHENS STATE UNIVERSITY, Grčka

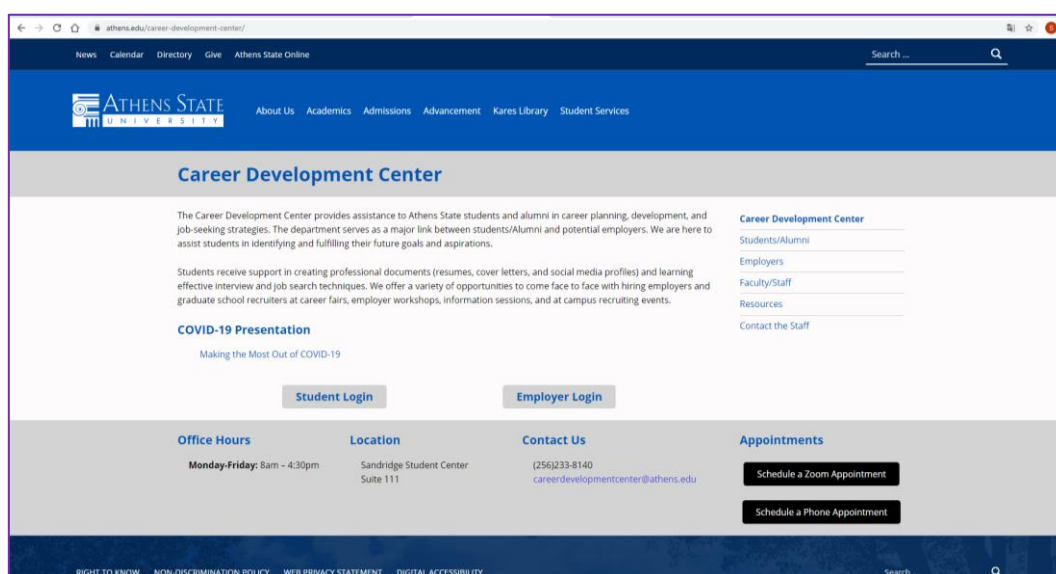
Career Development Center

Centar za razvoj karijera atenskog Sveučilišta pruža pomoć studentima i alumniju u planiranju karijere i razvoju strategije pronalaska posla. Centar predstavlja glavnu poveznicu između studenata/alumnija i potencijalnih poslodavaca. Pomažu studentima u identificiranju i ispunjavanju njihovih budućih ciljeva i težnji.

Studenti dobivaju pomoć u kreiranju profesionalnih dokumenata (CV, motivacijska pisma i profili na društvenim mrežama) i uče efektivne tehnike intervjuiranja i traženja posla. Nude im individualna karijerna savjetovanja te organiziraju karijerne sajmove, radionice sa zaposlenicima, informativne radionice i događaje u sklopu kampusa koji služe za upoznavanje i povezivanje studenata i potencijalnih poslodavaca.

Na web stranici postoji mogućnost prijave studenata i poslodavaca na web servis – kreira se baza koja studentima omogućava „poduzimanje sljedećeg koraka u njihovoj karijeri“, a poslodavcima „zapošljavanje sljedeće generacije talenata“.

Radno vrijeme je od ponedjeljka do petka u periodu od 8 do 16:30 sati. Također, nude mogućnost ugovaranja Zoom i telefonskog sastanka s karijernim savjetnikom. Takvi sastanci ograničeni su na 30 minuta trajanja.



Slika 5.7. <https://www.athens.edu/career-development-center/>

8. EUROPEAN UNIVERSITY CYPRUS, Cipar

Career Center

Karijerni centar personalizirani je i proaktivni karijerni servis koji podupire životno iskustvo studenata, optimizira njihove akademske izbore i doprinosi postizanju profesionalnih ciljeva. Servis je uspješan u ugovaranju pripravništva i zapošljavanja nakon diplome. Pruža pomoć studentima u odlučivanju i utvrđivanju karijernih opcija, istovremeno izgrađujući i povećavajući njihovu zapošljivost, kroz brojne aktivnosti i usluge. Predstavlja vezu između lokalnog i regionalnog privatnog i javnog sektora i alumnijska kako bi povezo organizacije s njihovom budućom radnom snagom.

Centar je razvio Priručnik za razvoj vještina koji daje studentima praktične savjete za razvoj mekih i tehničkih vještina. Također, organizira i kampove u istu svrhu. Uz to, sudjelujući na kampovima studenti dobivaju pristup informacijama o zapošljivosti, o alatima potrebnim za povećanje iste i savjete iskusnih osoba.

Pružaju usluge individualnih karijernih savjetovanja o planiranju i razvoju karijere. Također omogućavaju e-savjetovanje za studente koji su udaljeniji.

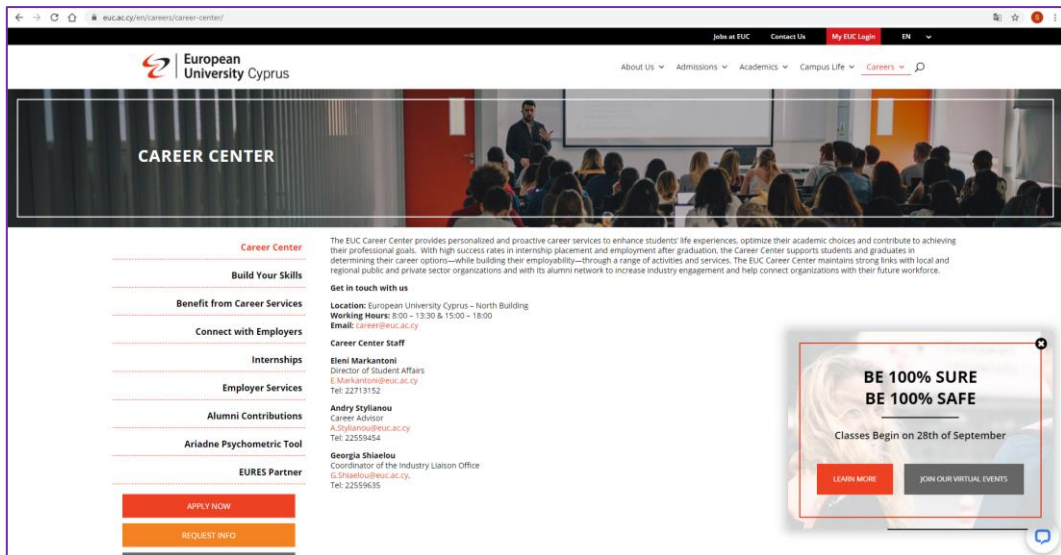
Organiziraju radionice i prezentacije o kvalitetnoj izradi životopisa, a studenti mogu dobiti konkretnu pomoć u njegovom sastavljanju, ili u sastavljanju bilo kojeg drugog dokumenta potrebnog za prijavu na oglas za radno mjesto. Organiziraju i razne druge radionice, seminare i konferencije čija je tematika vezana uz digitalni marketing, tehnike intervjuiranja, *startup-ove*, prilike za istraživanje i sl.

Razvili su CSM elektroničku platformu koja povezuje korisnike s njihovom profesionalnom budućnošću. Studenti i diplomanti Sveučilišta mogu besplatno izraditi profil na platformi koja objedinjuje informacije o pripravništvima i poslovima i pruža informacije o terminima održavanja seminara, radionica i konferencija.

Na CSM platformu mogu se prijaviti i poslodavci, odnosno osobe koje žele mentorirati studente, to jest dijeliti svoja profesionalna iskustva s njima, istovremeno upoznavajući novu generaciju mladih ljudi čije prisustvo može utjecati na produktivnost već postojećih zaposlenika i stvaranje vizije budućeg profila osoba koje poslodavac želi zaposliti i imati u svom timu.

Radno vrijeme Centra je dvokratno, svaki radni dan od 8 do 13:30 i od 15 do 18.

Može ih se posjetiti u uredu, a moguć je i on-line dogovor telefonskog termina.



Slika 5.8. <https://euc.ac.cy/en/careers/career-center/>

9. SVEUČILIŠTE ĆIRILA I METODA, FARMACEUTSKI FAKULTET, Makedonija

Career Center

Karijerni centar Farmaceutskog fakulteta osnovan je radi uspostavljanja veze između studenata i poslovne zajednice, kako bi pomogao studentima u lakšoj tranziciji s akademskog okruženja na adekvatni posao. Također, Centar je odgovoran za promociju Fakulteta na tržištu i za pružanje informacija maturantima koji su zainteresirani za studiranje na Fakultetu.

Aktivnosti koje provodi Karijerni centar su sudjelovanje u organizaciji praktičnih tečajeva za jačanje praktičnih vještina studenata te poticanje i organiziranje volonterskog rada u kojem mogu sudjelovati studenti.

Centar omogućuje studentima da budu dio fakultetskih aktivnosti, dajući im priliku za volontiranje u realizaciji promotivnih aktivnosti kao što su „Dan otvorenih vrata“ i Sajam edukacije i karijera te promoviranje Fakulteta po srednjim školama u Skopju i cijeloj Makedoniji.

Ostale aktivnosti Karijernog centra su: suradnja s koordinatorima programa mobilnosti kako bi se organizirali studijski posjeti visokoškolskim ustanovama u EU, organizacija radionica i seminara za pripremu CV-a, motivacijskih pisama, prezentaciju kvalifikacija i vještina, osobnih karakteristika itd., organizacija događanja gdje se studenti susreću s poslodavcima i razmjenjuju kontakte, istraživanje potreba tržišta rada, poticanje i održavanje suradnje s poslodavcima u zemlji te održavanje kontakata alumni i njihovo uključivanje u aktivnosti Centra.

Center For Continuing Education Career Center Doctoral Study Login E-Mail

Ss Cyril and Methodius University
FACULTY OF PHARMACY

ABOUT US STUDY SCIENCE STUDENTS RESEARCH CENTRES CENTER FOR CONTINUING EDUCATION CAREER CENTER

CAREER CENTER [Homepage](#) > [Career Center](#)

CAREER CENTER
Ss. CYRIL AND METHODIUS UNIVERSITY
FACULTY OF PHARMACY - SKOPJE

The Career Center at the Faculty of Pharmacy was established in order to set up permanent links between the students and the business community, to help and stimulate the students in planning and directing their career as well as to help students achieve easier transition from academic environment to an adequate job position. Also, the Center is responsible for promoting our faculty on the market. At the same time, the Career Center helps our future students to get to know the possibilities for studying at the Faculty of Pharmacy - Skopje and guides them to select the most appropriate study program. Furthermore it keeps records of the alumni students.

ACTIVITIES OF THE CAREER CENTER

- Participates in organizing the practical courses – for students, in order to provide them improvement of their practical skills;
- Encourages and organizes volunteer work for students.

The Center enables students to be part of the faculty's activities, giving them the opportunity to volunteer in the realization of the promotional activities including events like "Open Day" and the Fair for Education and Career as well as promoting the faculty at the high schools in Skopje and across the country.

The Career Center also conducts an internal vacancy for students' recruitment, that would be engaged in the realization of the practical curriculum at our faculty.

- Cooperates with the coordinators of the mobility programs in order to organize a study visit in higher education institutions in the EU.
- Organizes workshops and seminars to teach the students how to prepare a motivation letter, present their qualifications and skills, personal characteristics, improve their competences, interviews etc.
- Organizes events where the students are allowed to make contact and interviews with employers, in order to alleviate their access to the labor market and practice.
- Make research on labor market needs, encourages and maintains continuous partnerships with employers in the country.
- Organizes the promotion of the Faculty of Pharmacy – Skopje in front of the future students, at career events organized by the faculty or other educational institutions.

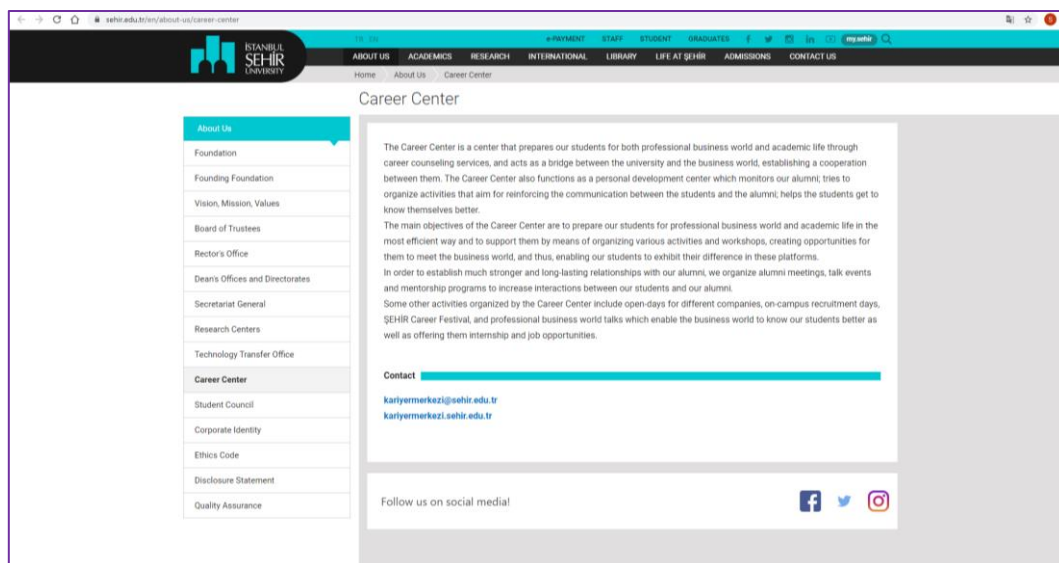
Slika 5.9. <http://www.ff.ukim.edu.mk/language/en/career-center/>

10. ISTANBUL SEHIR UNIVERSITY, Turska

Career Center

Karijerni centar priprema studente za akademski život i profesionalni poslovni svijet kroz karijerna savjetovanja te djeluje kao poveznica između sveučilišta i poslovnog svijeta. Centar prati završene studente i organizira aktivnosti kojima je cilj potaknuti komunikaciju između sadašnjih i bivših studenata. U skladu s tim želi se uspostaviti jača i dugotrajnija veza s alumnijem kroz sastanke, konferencije i programe mentorstva. Glavni cilj Centra je pripremiti studente za razvoj vlastite karijere kroz organizaciju različitih radionica i kreiranje prilika za povezivanje s poslovnim svijetom.

Centar također organizira Dane otvorenih vrata, karijerne festivale i susrete s poslodavcima kako bi studenti dobili priliku za pripravnništvo i zapošljavanje.



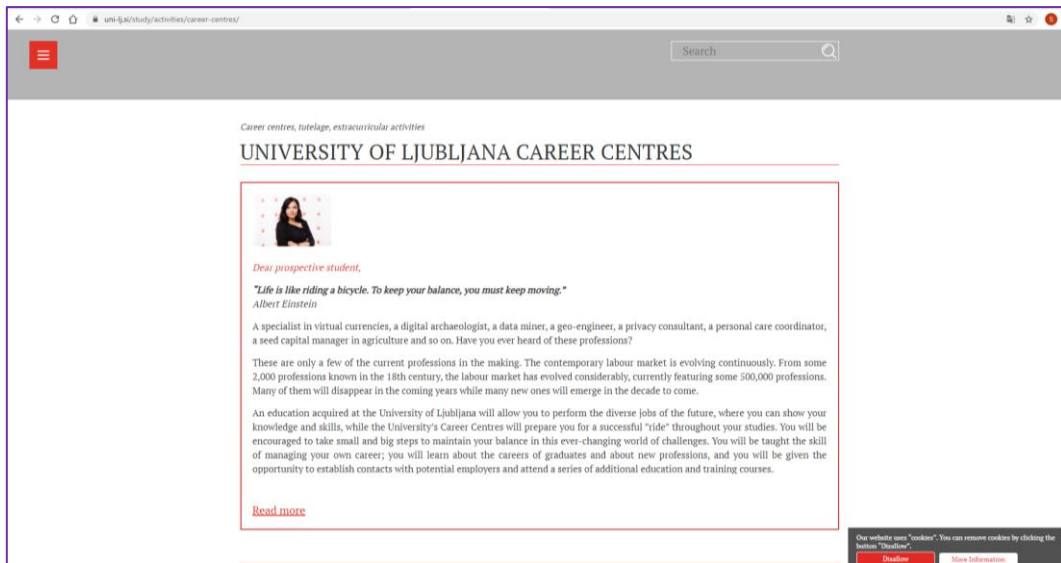
Slika 5.10. <https://www.sehir.edu.tr/en/about-us/career-center>

VI. SLUŽBE ZA POTPORU STUDENTIMA U SUSJEDNIM ZEMLJAMA

1. SVEUČILIŠTE U LJUBLJANI, Slovenija University of Ljubljana Career Centres

Sveučilište u Ljubljani uspostavilo je karijerne centre na svakom fakultetu i akademiji u svojem sastavu, a u njima karijerni savjetnici pružaju potporu u rješavanju problema povezanih sa studijem i karijernom orijentacijom i organiziraju sljedeće aktivnosti:

- Savjetovanje o odabiru studijskog programa – Centri nude vodstvo i savjetovanje studentima koji imaju različite interese, a sami ne znaju na koji način ih povezati i kombinirati sa studijskim programom. Pružaju informacije i inozemnim budućim studentima koji su zainteresirani za studij u Ljubljani, a takvo savjetovanje održavaju putem Skype-a.
- Mudro i pravovremeno planiranje karijere – u sklopu toga Centri organiziraju različita profesionalna savjetovanja, radionice na temu samovrednovanja, traženja posla, karijernog plana, pripreme za razgovor za posao itd. Organiziraju i karijerne kampove, karijerne dane, događanja na temu stjecanja radnog iskustva i izazova studija i posla u inozemstvu, *speed dateove* s poslodavcima, predstavljanje poslodavaca, studentske posjete stvarnom radnom okruženju te inozemna savjetovanja preko Skype-a i slično.
- Učenje o različitim opcijama zapošljavanja – na web stranici su objavljene informacije o stipendijama i otvorenim radnim mjestima, a studenti se mogu pretplatiti na *newsletter* koji na tjednoj bazi pruža sve relevantne informacije o karijeri i na mjesečni *e-bulletin* koji pokriva teme povezane s osobnim i profesionalnim razvojem studenta.
- Praćenje osobnog i profesionalnog razvoja – organiziranje različitih tečajeva za studente za razvoj dodatnih vještina u IT-u, javnom nastupu, projektnim zadacima i strateškom upravljanju te razvoj vještina za lakše nošenje sa stresom.



Slika 6.1. <https://www.uni-lj.si/study/activities/career-centres/>

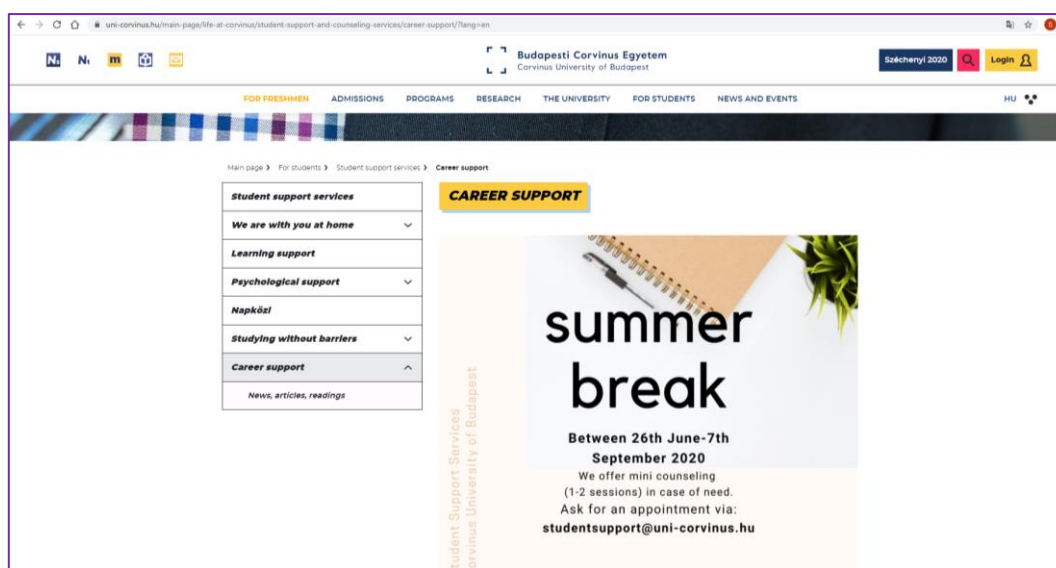
2. CORVINUS UNIVERSITY OF BUDAPEST, Mađarska

Career Support

Ured za karijernu podršku uspostavljen je 1996. godine sa svrhom što lakše prilagodbe novih diplomanata na tržište rada. Odgovoran je za planiranje karijere studenata, a kroz svoje kontakte ostvaruje mogućnosti za pripravništvo i zapošljavanje u preko 3000 organizacija s kojima je uspostavljena suradnja (bilo privatni ili javni sektor).

Misija Ureda je uspostava veza između visoko kvalificiranih studenata i poslovnog okruženja te pomoć diplomantima u pronalaženju odgovarajućeg radnog mjesta koje je u skladu s njihovom stručnošću i poljem interesa. Nude svoje usluge i studentima drugih sveučilišta i fakulteta.

Glavne aktivnosti koje Ured provodi su karijerno savjetovanje, organiziranje poslovnih sajmova i prezentacija poslodavaca te međunarodna suradnja.



Slika 6.2. <https://www.uni-corvinus.hu/main-page/life-at-corvinus/student-support-and-counseling-services/career-support/?lang=en>

3. SVEUČILIŠTE U BEOGRADU, Srbija

Centar za razvoj karijere

Centar za razvoj karijere i savjetovanje studenata je na raspolaganju svim studentima i diplomantima za savjetovanje ili informiranje, a svim registriranim korisnicima Centra svakodnevno je na raspolaganju savjetnik s kojim mogu pregledati svoj CV ili motivacijsko pismo. "CV klinika" izvodi se i elektronski po dogovoru. Radno vrijeme Centra je svaki radni dan od 8:30 do 16 h. U sklopu svojih aktivnosti Centar je osmislio i realizirao različite programe u cilju stjecanja znanja i vještina koje su završenim studentima potrebne za pozicioniranje na tržištu rada.

Programi koje Centar provodi su: *Karijerno ćaskanje*, *Posjete tvrtkama*, *Kadar da budem kadar*, *Priprema, pozor, STAV!*, *Mijenjam tremu za pripremu*, *Karijera 3 u 1* i *Lekcije iz prakse*.

Posjete tvrtkama organiziraju da što veći broj studenata i diplomanata stekne znanja o suvremenom poslovanju, polazeći od potrebe da koncept društveno odgovornog poslovanja postane integralni dio poslovnih strategija što većeg broja poduzeća u Srbiji.

Kadar da budem kadar serija je treninga koje vode gostujući predavači (stručnjaci za ljudske resurse u vodećim kompanijama u Srbiji). Treninzi se provode s ciljem unaprjeđenja vještina studenata i diplomanata, a po završetku programa polaznici dobivaju certifikat.

Priprema, pozor, STAV! niz je predavanja i on-line radionica koje imaju cilj ukazati na važnost stava i uvjerenja koje leže u osnovi profesionalnog uspjeha, polazeći od rezultata istraživanja stavova poslodavaca o vještinama koje unaprjeđuju zapošljivost studenata i najnovijih trendova u korporativnom svijetu koji svoju politiku razvoja zaposlenih baziraju na *Growth mindset* modelu.

Mijenjam tremu za pripremu je set radionica za studente tijekom akademske godine sa sljedećim temama: planiranje karijere, pisanje CV-a i motivacijskog pisma, razgovor za posao, simulacija razgovora za posao, umrežavanje, aktivno traženje posla, donošenje odluka, stilovi učenja, testovi u procesu selekcije.

Karijera 3 u 1 predstavlja karijerno informiranje, savjetovanje i edukaciju.

Lekcije iz prakse organizirane su na način da tijekom jednog semestra kao gostujući predavač dolazi poslodavac s kojim se realizira ciklus radionica i drugih aktivnosti za unaprjeđenje zapošljivosti diplomanata i njihovih vještina aktivnog upravljanja karijerom.

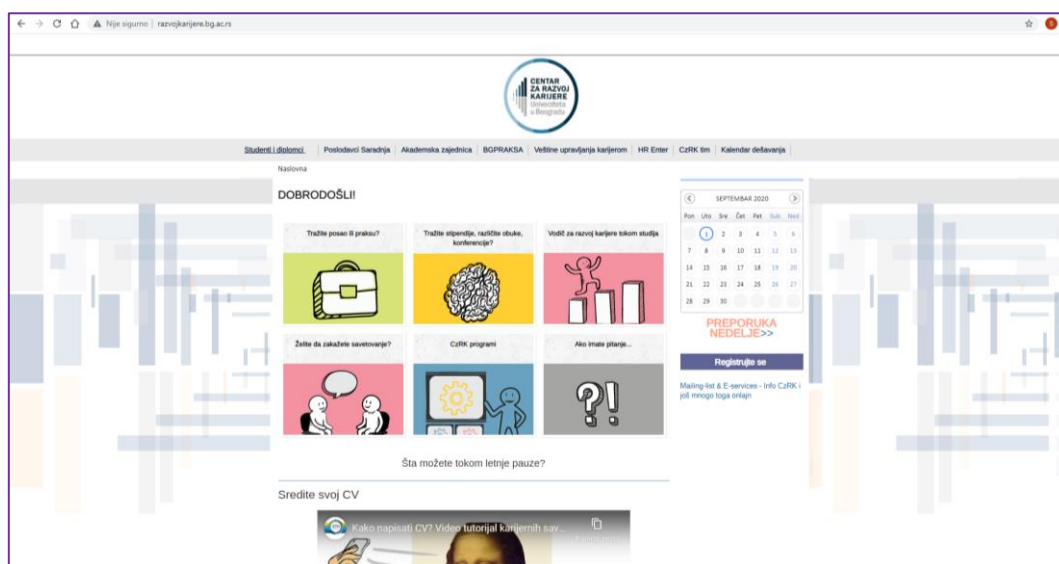
Uz navedeno, provode i svakodnevne aktivnosti kao što su: „drop-in“ savjetovanje, karijerno savjetovanje, psihološko savjetovanje i on-line savjetovanje. Karijerno i psihološko te online savjetovanje unaprijed se dogovara preko telefona ili popunjavanjem prijavnog formulara na web-u.

„Drop-in“ savjetovanje kratkotrajno je savjetovanje namijenjeno studentima koji se žele savjetovati o kvaliteti dokumenata kao što su CV, motivacijsko pismo, pismo preporuke i sl. Na takva savjetovanja moguće je doći svaki radni dan od 11 do 16 sati, bez zakazivanja termina.

Karijerno savjetovanje namijenjeno je studentima i diplomiranim studentima koji se žele konzultirati sa savjetnikom u vezi osobnog razvoja karijere, problema i izazova koji ga prate, uz poštovanje privatnosti i povjerljivosti.

Psihološko savjetovanje namijenjeno je studentima i diplomiranim studentima koji se tijekom studiranja susreću sa različitim problemima i krizama psihološke prirode, kao što su problemi u učenju i organizaciji vremena, nedostatak radnih navika i samodiscipline, pad motivacije za učenje i studiranje, teškoće u prilagođavanju novim uvjetima života, problemi u komunikaciji i međuljudskim odnosima, teškoće u donošenju odluka, prevelika trema, uznemirenost i strahovi, osjećaj nesigurnosti i niskog samopouzdanja, depresivno raspoloženje, izloženost stresnim životnim događajima i slično.

On-line savjetovanje organizira se preko Skype-a, a sve prethodno navedene vrste savjetovanja mogu se odraditi on-line.



Slika 6.3. <http://www.razvojkarijere.bg.ac.rs/>

4. SVEUČILIŠTE U NOVOM SADU, Srbija

Centar za razvoj karijere

Sveučilišni Centar za razvoj karijere djeluje u svrhu pripreme studenata za izlazak na tržište rada nakon diplomiranja, povezivanja s poslodavcima i pružanja podrške u stjecanju onih znanja i vještina koje su potrebne u modernom poslovnom svijetu. Ključna uloga Centra za razvoj karijere i savjetovanje studenata je da pomaže studentima Sveučilišta u Novom Sadu u razvoju onih znanja i vještina koje će im biti značajna pri zapošljavanju, da pomogne u stjecanju radnog iskustva tijekom studiranja i saznanja o svijetu poslovanja te da pripremi studente za uspješan prelazak na sljedeću razinu razvoja karijere nakon diplomiranja.

Korisnici usluga Centra su svi postojeći studenti Sveučilišta u Novom Sadu te oni koji su diplomirali na nekoj od sastavnica u protekle tri godine, poslodavci i zaposlenici Sveučilišta.

Usluge koje nude studentima su: pomoć pri sastavljanju CV-a, popratnih pisama i prijava za posao, individualno karijerno savjetovanje, psihološko savjetovanje, savjeti i pripreme za intervju, radionice, treninzi i seminari mekih vještina i vještina za razvoj karijere, informacije o slobodnim radnim mjestima, praksi, volontiranju, stipendijama te prezentacije tvrtki i susreti s poslodavcima.

Studentima je u Centru dostupna na korištenje informatička oprema sa stalnom Internet vezom, a korisnici mogu izraditi vlastiti profil i ostaviti biografiju na stranici Centra.

Poslodavci u prostorima Centra mogu održavati prezentacije kompanija i pohađati tečajeve, radionice i predavanja koja su njima namijenjena. Nadalje, Centar koordinira provedbu programa prakse i volontiranja kod poslodavaca i sudjeluje u dogovaranju honorarnih i privremenih studentskih poslova.

U sklopu Centra izrađen je *Vodič kroz diplome* koji je informativni materijal za poslodavce i buduće studente. Prikazuje reformirane studijske programe kako bi poslodavci lakše prepoznali nove obrazovne profile i diplome svojih budućih zaposlenika s visokom stručnom spremom. Vodič sadrži pregled svih studijskih programa fakulteta u sastavu novosadskog Sveučilišta.

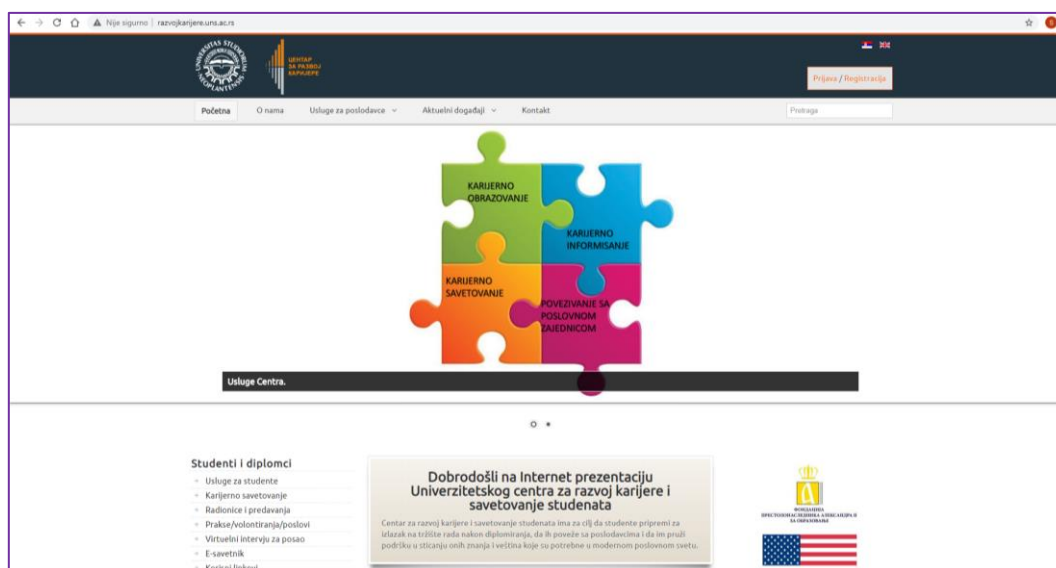
Na svojim web stranicama nude *E-savjetnik* koji obrađuje sljedeće teme:

- Pisanje dobre bibliografije,
- Umrežavanje,
- Radno iskustvo,

- Kako najbolje iskoristiti slobodno vrijeme tijekom studija,
- Govor tijela u poslovna komunikacija,
- Rad u malim i srednjim poduzećima,
- Motivacija,
- Intervju za posao,
- Poslovna komunikacija,
- Istraživanje opcija,
- Donošenje odluka,
- Ideje o karijeri,
- Informacije o fakultetima za srednjoškolce,
- Istraživanje i planiranju karijere,
- Stres.

Na web stranici Centar budi popis svih trenutno dostupnih knjiga i literature vezane uz karijerno savjetovanje i razvoj karijere u Sveučilišnoj knjižnici.

Usluge centra su besplatne za sve registrirane korisnike, a radno vrijeme Centra je svaki radni dan od 7:30 do 15:30 h.



Slika 6.4. <http://www.razvojkarijere.uns.ac.rs/>

5. SVEUČILIŠTE U SARAJEVU, BiH

Ured za podršku studentima

U sklopu Ureda za podršku studentima djeluje Odjel za karijerno savjetovanje. Aktivnosti i programi nisu razrađeni na web stranicama.



Slika 6.5. <https://www.unsa.ba/studij/studenti/ured-za-podrsku-studentima>

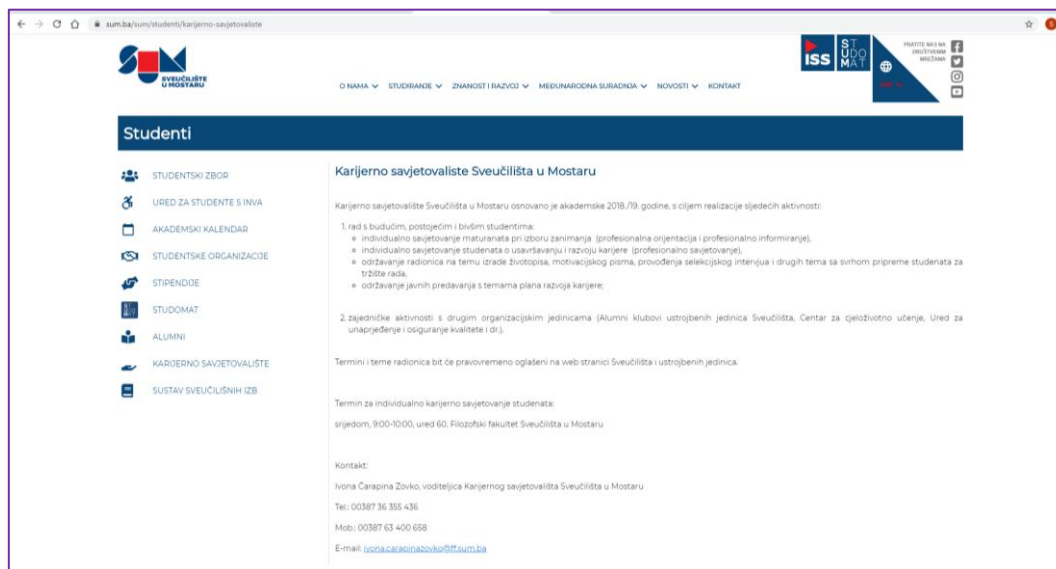
6. SVEUČILIŠTE U MOSTARU, BIH

Karijerno savjetovališta Sveučilišta u Mostaru

Karijerno savjetovališta Sveučilišta u Mostaru osnovano je akademske 2018./19. godine, s ciljem realizacije sljedećih aktivnosti:

1. Rad s budućim, postojećim i bivšim studentima koji se ostvaruje kroz:
 - individualno savjetovanje maturanata pri izboru zanimanja (profesionalna orijentacija i profesionalno informiranje),
 - individualno savjetovanje studenata o usavršavanju i razvoju karijere (profesionalno savjetovanje),
 - održavanje radionica na temu izrade životopisa, motivacijskog pisma, provođenja selekcijskog intervjua i drugih tema sa svrhom pripreme studenata za tržište rada,
 - održavanje javnih predavanja s temama plana razvoja karijere.
2. Zajedničke aktivnosti s drugim organizacijskim jedinicama (Alumni klubovi ustrojstvenih jedinica Sveučilišta, Centar za cjeloživotno učenje, Ured za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete i druge).

Termin za individualno karijerno savjetovanje studenata je srijedom od 9 do 10 h.



Slika 6.6. <https://www.sum.ba/sum/studenti/karijerno-savjetovaliste>

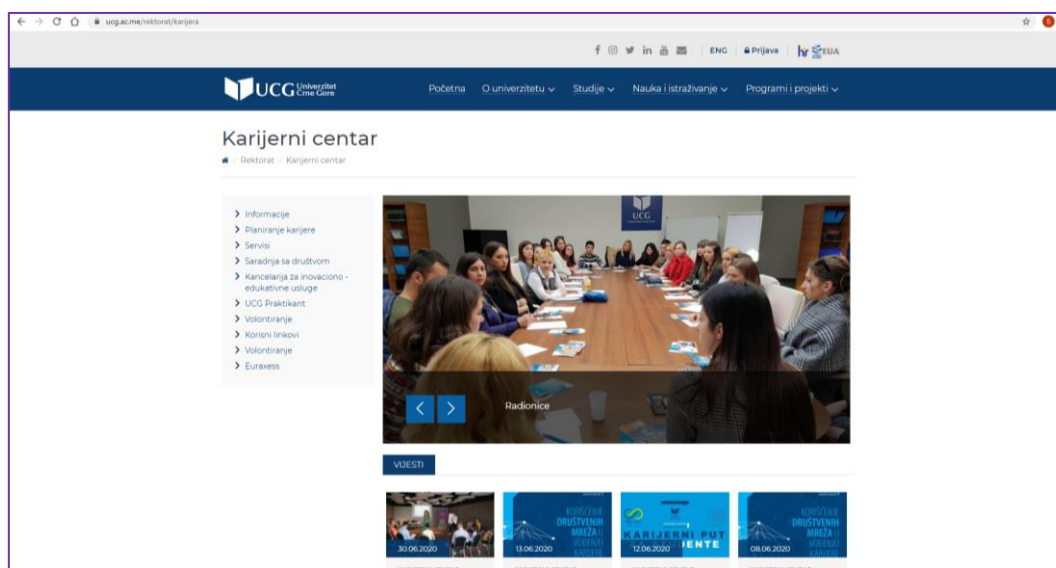
7. SVEUČILIŠTE CRNE GORE, Crna Gora

Karijerni centar

Karijerni centar objedinjuje servise koji su na raspolaganju prvenstveno studentima SCG, ali i akademskom osoblju, poslodavcima i budućim studentima. Centar služi, između ostalog, poboljšanju kompetencija studenata, naročito razvoju njihovih praktičnih vještina. Karijerni centar pruža karijerno informiranje, usmjeravanje i savjetovanje studenata u smjerovima koje pohađaju na fakultetima. Rad Karijernog centra je usmjeren i na povezivanje i suradnju studenata s gospodarskim sektorom kroz pronalaženje mogućnosti za obavljanje stručnih praksi i potencijalnih radnih angažmana. Cilj Centra je studentima omogućiti da već tijekom studija upoznaju poslovni ambijent i steknu radno iskustvo, kako bi nakon diplomiranja ostvarili konkurentniju poziciju na tržištu rada. Organiziraju sajmove praksi, poslova i stipendija.

U Karijernom centru žele informirati studente o mogućnostima koje im se pružaju u okviru programa mobilnosti, pa u suradnji sa Uredom za međunarodnu suradnju pronalaze najbolja rješenja za nastavak studija ili boravak na sveučilištima u inozemstvu. Centar nastoji studentima omogućiti i dodatne načine usavršavanja i razvoja karijere kroz radionice, treninge, seminare i obuke. Radno vrijeme za savjetovanje je od ponedjeljka do četvrtka, od 13 do 15 h.

Osim savjetovanja, Centar organizira i radionice čiji je cilj poboljšanje komunikacijskih vještina, vještina vodstva i timskog rada, kako bi se potakla inicijativnost, kreativnost i otvorenost za nove ideje.



Slika 6.7. <https://www.ucg.ac.me/rektorat/karijera>

VII. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Naziv ustanove	Broj studenata*	Karijerno savjetovanje					Povezivanje s poslodavcima	Usluge za alumnije	Dan/Tjedan karijera/Sajam poslova i slični događaji umrežavanja	Stručna praksa
		Individualno savjetovanje	Grupne radionice	Kreiranje baze studenata	Kreiranje baze poslodavaca/Mogućnost objave slobodnih radnih mjesta	Korisni alati i savjeti za razvoj karijere na web stranicama				
SVJETSKA SVEUČILIŠTA S TR LISTE										
Stanford University	16424	•	•	•	•		•	•	•	
MIT	11520	•	•		•	•	•	•	•	•
Harvard University	22947	•	•			•	•	•	•	•
University of Pennsylvania	24806	•	•		•	•	•	•	•	•
University of Washington	46081	•	•			•	•	•	•	•
University of North Carolina Chapel Hill	29469	•	•		•	•	•	•	•	•
KU Leuven	50700	•	•		•	•	•		•	•
University of Southern California	44000	•	•		•	•	•	•	•	•
Cornell University	21904	•	•		•	•	•	•	•	•
Imperial College London	17690	•	•	•	•	•	•	•	•	
University of Texas System	50950	•		•	•		•			
University of California System	41910	•	•			•	•	•	•	
University of Erlangen Nuremberg	40174	•	•			•			•	

Naziv ustanove	Broj studenata*	Karijerno savjetovanje					Povezivanje s poslodavcima	Usluge za alumnije	Dan/Tjedan karijera/Sajam poslova i slični događaji umrežavanja	Stručna praksa
		Individualno savjetovanje	Grupne radionice	Kreiranje baze studenata	Kreiranje baze poslodavaca/Mogućnost objave slobodnih radnih mjesta	Dostupnost korisnih alata i savjeta za razvoj karijere na web stranicama				
SVJETSKA SVEUČILIŠTA S TR LISTE										
Johns Hopkins University	23917	•	•			•	•	•	•	•
California Institute of Technology	2238	•	•			•	•	•	•	•
Ecole Polytechnique Federale de Lausanne	-	•	•				•	•	•	
University of Cambridge	21656	•	•			•		•		
Vanderbilt University	12686	•	•			•	•	•	•	•
Yale University	-	•	•				•	•	•	•
Duke University	15192	•	•				•	•		
University of Tokyo	27955	•	•					•	•	•
University of Toronto	61690		•		•	•	•	•	•	•
Tsinghua University	45237	•	•					•		•
Technical University of Denmark	10631	•	•				•		•	
Delft University of Technology	19613	•	•					•	•	
Sorbonne University	-	•	•							
Tel Aviv University	30000	•	•				•	•	•	•

Naziv ustanove	Broj studenata*	Karijerno savjetovanje					Povezivanje s poslodavcima	Usluge za alumnije	Dan/Tjedan karijera/Sajam poslova i slični događaji umrežavanja	Stručna praksa
		Individualno savjetovanje	Grupne radionice	Kreiranje baze studenata	Kreiranje baze poslodavaca/Mogućnost objave slobodnih radnih mjesta	Dostupnost korisnih alata i savjeta za razvoj karijere na web stranicama				
EUROPSKA SVEUČILIŠTA S TR LISTE										
University of Oslo	27014	•	•			•		•	•	
Polytechnic University of Milan	41442	•	•	•	•		•		•	•
Trinity College Dublin	16729	•	•			•	•	•	•	•
Vienna University of Technology	27415	•	•							
Jagiellonian University	43405	•	•		•		•	•		
EUROPSKA SVEUČILIŠTA KOJA NISU NA TR LISTI										
University of Porto	31352	•	•				•	•	•	
University of Helsinki	34833	•	•			•				
University of Stockholm	71511	•	•	•	•		•	•		•
Karolinska Institute	7600	•	•				•	•	•	
Charles university in Prague	51438	•	•					•	•	
Odessa National University	20000	•	•	•	•		•	•	•	
Athens State University	3621	•	•	•	•		•	•	•	
European University Cyprus	7000	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Sveučilište Čirila i Metoda, Farmaceutski fakultet, Makedonija	-		•				•	•	•	
Istanbul Sehir University	7080	•	•				•	•	•	

Naziv ustanove	Broj studenata*	Karijerno savjetovanje					Povezivanje s poslodavcima	Usluge za alumnije	Dan/Tjedan karijera/Sajam poslova i slični događaji umrežavanja	Stručna praksa
		Individualno savjetovanje	Grupne radionice	Kreiranje baze studenata	Kreiranje baze poslodavaca/Mogućnost objave slobodnih radnih mjesta	Dostupnost korisnih alata i savjeta za razvoj karijere na web stranicama				
SVEUČILIŠTA U ZEMLJAMA U SUSJEDSTVU										
Sveučilište u Ljubljani	38762	•	•		•		•		•	
Corvinus University of Budapest	14500	•	•				•		•	
Sveučilište u Beogradu	90000	•	•				•	•	•	
Sveučilište u Novom Sadu	50000	•	•	•		•	•	•		•
Sveučilište u Sarajevu	30866	•	•					•	•	
Sveučilište u Mostaru	16000	•					•		•	
Sveučilište Crne Gore	21000	•	•						•	•
Ukupno:		47	47	9	17	21	37	37	39	22
* Prema dostupnim podacima s Interneta										

U prethodnim tablicama ukratko su prikazane značajke karijernih centara na najpoznatijim svjetskim i europskim sveučilištima te u najvećim sveučilištima u zemljama u susjedstvu. U odnosu na prikaz hrvatskih visokih učilišta u I. dijelu istraživanja, iz ovih su tablica radi preglednosti izuzeti *Psihološko savjetovanje studenata* i *Vršnjačka potpora* jer od svih istraženih centara samo dva pružaju uslugu psihološkog savjetovanja, dok vršnjačku potporu studentima s invaliditetom pruža samo jedan centar. Stupac *Karijerno savjetovanje* dodatno je rašlanjen na temelju uočenih aktivnosti koje centri provode, kako bi se dobio što detaljniji prikaz sastavnica tih centara.

Iako većina karijernih centara studentima i alumniju pruža slične usluge, u svrhu kvalitetnog razvoja njihovih karijera, neki centri su inovativniji od ostalih te imaju određene posebnosti koje su prikazane u nastavku:

- U sklopu karijernog centra na MIT-u nalazi se prostor koji je namijenjen provođenju stvarnih razgovora za posao, a u kojem su osigurana mjesta za 2 člana ispitnog povjerenstva poslodavca i 1 posloprimca.
- Sveučilište Harvard na web stranicama karijernog centra nudi „karijerne putanje“, odnosno linkove koji otvaraju opis zanimanja koje studenti stječu po završetku obrazovanja na njihovom sveučilištu i nude im upute za pronalazak posla sa stečenim titulama.
- Sveučilište North Carolina Chapel Hill i Sveučilište Southern California pružaju usluge roditeljima studenata, u obliku savjetovanja na koji način pružati potporu djeci studentima i diplomantima na putu razvoja njihove karijere.
- KU Leuven svojim studentima nudi mogućnost korištenja *I-Portfolio* tj. online mape u koju studenti tijekom studija upisuju svoje izvannastavne aktivnosti, društvene i volonterske angažmane i sportske aktivnosti te na kraju studija dobivaju certificiranu listu onoga čemu su se tijekom studiranja posvetili. Takve mape pružaju uvid u izvan studijske aktivnosti u koje je student uložio slobodno vrijeme, pregled stečenih radnih iskustava i razvijenih vještina te se mogu iskoristiti kao kvalitetna dopuna diplomu i prilog životopisu prilikom javljanja na oglase za posao.
- Sveučilište Duke za studente angažira „Karijerne ambasadore“, odnosno tim čiji program doprinosi misiji Karijernog centra u podupiranju karijernog razvoja studenata. Ambasadori su studenti koji služe kao uzor ostalim kolegama te organiziraju široki spektar aktivnosti u kampusima čiji cilj je kreiranje i održavanje vanjskih partnerstava i povezivanje studenata u njihovim profesionalnim nastojanjima. Tim se sastoji od 7 članova koji demonstriraju dobre komunikacijske i upravljačke vještine i otvoreni su prema primanju konstruktivnih povratnih informacija, bilo od osoblja Sveučilišta, bilo od kolega studenata.

- Sveučilište u Torontu također „angažira“ karijernog ambasadora u obliku maskote karijernog centra čije je ime *Jimmi*. *Jimmi* ima otvorene profile na društvenim mrežama te kroz njih promovira događaje u organizaciji karijernog centra i obavještava korisnike o terminima i mjestu njihovog održavanja.
- Trinity College Dublin na web stranici karijernog centra nudi online alat naziva „Klinika za CV i LinkedIn profil“ koji služi za brzu provjeru sadržaja i oblika CV-a, motivacijskog pisma i/ili LinkedIn profila. Alat studenti mogu koristiti jednom mjesečno.
- Karolinska Institute i Sveučilište u Ljubljani izdaju *newslettere* u kojima se nalaze važne informacije o djelovanju njihovih karijernih centara i događajima koje organiziraju.

VIII. ZAKLJUČAK

Ovo istraživanje drugi je dio istraživanja postojećih službi za podršku studentima i alumnijima. U prvom dijelu istraživanja nastojalo se utvrditi na koliko visokih učilišta u Republici Hrvatskoj postoje službe za podršku studentima u vidu karijernih centara, psiholoških savjetovališta i sličnih te identificirati usluge koje one pružaju svojim studentima i alumnijima. Utvrđeno je da samo četvrtina od svih ustanova za visoko obrazovanje u RH u sklopu svog djelovanja ima neki oblik organizirane podrške studentima u smislu pružanja potpore tijekom studiranja i organiziranja aktivnosti sa svrhom razvoja njihove karijere. Većina centara/savjetovališta/ureda u RH studentima nudi određeni oblik psihološke podrške, nude im usluge karijernog savjetovanja u obliku individualnih i grupnih sastanaka te rade na njihovom povezivanju s potencijalnim poslodavcima. Polovica centara/savjetovališta/ureda u RH sudjeluje u organizaciji provedbe stručne prakse za studente, a nešto manje od polovice centara/savjetovališta/ureda organizira manifestacije poput Dana/Tjedna karijera i/ili Sajma poslova. Trećina hrvatskih centara/savjetovališta/ureda pruža studentima s invaliditetom mogućnost vršnjačke potpore.

Kako bi Centar za razvoj karijera Geotehničkog fakulteta koji je osnovan u sklopu ovog projekta bio što uspješniji i kvalitetniji te na učinkovit način ispunjavao potrebe svojih studenata i alumnija u vezi s razvojem njihovih karijera, proveden je i drugi dio istraživanja, proširen na internacionalnu razinu. S obzirom na to da karijerni centri na tri četvrtine hrvatskih visokih učilišta još uvijek ne postoje, bilo je potrebno pronaći primjere dobre prakse na globalnoj razini. U ovom, drugom dijelu istraživanja, pokušalo se utvrditi koje značajke imaju karijerni centri na najboljim i najvećim stranim sveučilištima, kome su njihove usluge namijenjene te koje su to uopće usluge. Kako bi se navedeno utvrdilo istraženi su karijerni centri najboljih svjetskih i europskih sveučilišta, sveučilišta u većim europskim zemljama te centri najvećih sveučilišta u nama susjednim zemljama. Najbolja svjetska sveučilišta odabrana su s Top 100 liste agencije Thomson Reuters *The World's Most Innovative Universities 2019*, dok su ona europska odabrana s *Europe's Most Innovative Universities 2019* liste iste agencije. Sa svjetske liste u obzir je uzeto prvih 20 sveučilišta, s europske liste prvih 5, a od ostalih odabrana su ona koja se nalaze u zemljama koje nemaju svoje predstavnike u top 20, odnosno u top 5. Na taj način je postignuta sveobuhvatnost te se može reći da su istražena sveučilišta reprezentativni primjeri na globalnoj razini. Pregledano je i prvih 20 sveučilišta na listi *Round University Ranking 2019* te je uočeno da nema značajnijih odstupanja u poretku, odnosno samo jedno sveučilište se nalazi u prvih 20 na Round University Ranking listi, a nema ga na Thomson Reuters listama pa je i ono uzeto u obzir. U obzir su

uzeta i poznatija sveučilišta većih europskih zemalja čijih predstavnika nema na prethodno navedenim listama najboljih u promatranom rasponu poretka, kao i najveća sveučilišta u zemljama u susjedstvu.

Nakon odabira sveučilišta pretražene su njihove internetske stranice kako bi se uočilo postojanje karijernih centara u sklopu njihovog djelovanja. Rezultati tog predistraživanja pokazali su da sva odabrana sveučilišta, odnosno njih 49, imaju neki oblik karijernog centra te su u ovom dokumentu ukratko prikazane značajke tih centara i njihove osnovne aktivnosti. Također, izrađena je pregledna tablica u kojoj su naznačene glavne usluge koje centri pružaju studentima i alumnijima. Izdvojene su i tekstualno prikazane posebnosti pojedinih službi koje nisu uočene kod drugih. Minimalni broj potencijalnih korisnika usluga svake od službi koja je bila predmet istraživanja predstavlja ukupni broj aktivnih studenata njihove ustanove, a ako se tomu pridoda broj potencijalnih korisnika iz redova alumnija, ukupni broj potencijalnih korisnika značajno je veći. Podaci o broju studenata također su iskazani u tablici, a preuzeti su iz podataka dostupnih na Internetu.

Na temelju rezultata provedenog istraživanja generalno se može zaključiti da svako od odabranih sveučilišta ima službu koja pruža podršku studentima u ranim koracima razvoja njihove karijere bilo pod nazivom karijerni centar (koji je najučestaliji) ili pak pod nekim drugim nazivom. Nadalje, iz rezultata provedenog istraživanja može se zaključiti sljedeće:

1. Samo 4 % istraženih karijernih centara studentima pruža psihološku podršku.
2. Velika većina centara (96 %) nudi uslugu individualnog karijernog savjetovanja u sklopu kojeg polaznici dobivaju pomoć kod pisanja životopisa, motivacijskih pisama i molbi te savjete kako se ponašati na razgovoru za posao.
3. Velika većina centara (96 %) organizira radionice karijernog savjetovanja u sklopu kojih se obrađuju teme uspješnog pisanja životopisa i motivacijskih pisama, uspješne pripreme za razgovor za posao i samoprezentacije potencijalnom poslodavcu. Radionice također služe za razvoj komunikacijskih i poslovnih vještina.
4. Manji dio centara, njih 18 %, kreira baze završenih studenata koje potencijalni poslodavci mogu pretraživati i u njima pronaći potencijalne buduće zaposlenike.
5. Trećina centara (34 %) kreira bazu potencijalnih poslodavaca za svoje studente. Registrirani poslodavci mogu na portalima karijernih centara objavljivati oglase za slobodna radna mjesta u svojim poduzećima te ona na taj način postaju dostupna studentima i alumniju.
6. Nešto manje od polovice karijernih centara (42 %) na svojim web stranicama nudi korisne alate i savjete vezane uz uspješan razvoj karijere (kako pisati životopis i ostale vezane dokumente, kako se pripremiti za razgovor za posao i slično).

7. Većina karijernih centara (75 %) provodi aktivnosti namijenjene povezivanju studenata i poslodavaca.
8. Samo 1 od 49 istraženih karijernih centara (2 %) pruža studentima s invaliditetom mogućnost vršnjačke potpore.
9. Usluge većine karijernih centara (75 %) osim studentima namijenjene su i alumniju.
10. Organizaciju manifestacija kao što su Dan/Tjedan karijera i/ili Sajam poslova provodi većina centara, odnosno njih 80 %.
11. Približno polovica karijernih centara (45 %) sudjeluje u organizaciji provedbe stručne prakse za studente.

U sljedećoj tablici pregledno su prikazane aktivnosti koje provode karijerni centri na svjetskim, europskim i sveučilištima u zemljama u susjedstvu. Iz tablice je vidljivo koliko karijernih centara provodi određenu aktivnost, a broj je iskazan i postotkom.

Aktivnosti	Broj karijernih centara	Udio karijernih centara
Psihološka podrška	2	4 %
Individualno karijerno savjetovanje	47	96 %
Grupne radionice	47	96 %
Kreiranje baze završenih studenata	9	18 %
Kreiranje baze poslodavaca koji se mogu registrirati na portal Centra i objavljivati oglase za posao	17	34 %
Korisni alati za razvoj karijere na web stranicama	21	42 %
Povezivanje s poslodavcima	37	75 %
Vršnjačka potpora	1	2 %
Usluge karijernog centra namijenjene i alumniju	37	75 %
Organizacija Dana/Tjedna karijera/Sajma poslova	39	80 %
Sudjelovanje u organizaciji stručne prakse	22	45 %

N=49

Iz navedenog tabličnog prikaza može se zaključiti da su primarne aktivnosti karijernog centra sljedeće: provođenje individualnog karijernog savjetovanja, organizacija grupnih radionica, organizacija manifestacija poput dana/Tjedna karijera ili Sajma poslova i povezivanje studenata i poslodavaca.

Navedene aktivnosti trebale bi biti dostupne i alumniju. Dodatne aktivnosti koje centar za razvoj karijera može provoditi su: kreiranje baze poslodavaca koji se mogu registrirati na portal Centra i objavljivati oglase za posao, objavljivanje korisnih alata i savjeta vezanih uz uspješan razvoj karijere na svojim web stranicama i sudjelovanje u organizaciji provedbe stručne prakse za studente. Rezultati također ukazuju na to da pružanje psihološke pomoći studentima, kreiranje baze završenih studenata, kao i pružanje vršnjačke potpore studentima s invaliditetom nisu nužno zadaće karijernog centra, već se za takve oblike potpore osnivaju zasebne službe.

Ograničenje ovog istraživanja predstavlja činjenica da se radi o istraživanju za koje su podaci prikupljeni isključivo putem pretraživanja Interneta pa postoji mogućnost da na internetskim stranicama službi pronađenih tijekom istraživanja nisu istaknute sve aktivnosti kojima se one bave, ili pak da na web stranici na engleskom jeziku prikazuju samo dio aktivnosti ako se radi o karijernom centru koji ne pripada engleskom govornom području. Ipak, autori procjenjuju da je mala vjerojatnost da u današnje vrijeme aktivno i uspješno funkcioniraju studentske službe čije postojanje, usluge i aktivnosti nisu objavljene na internetskim stranicama visokog učilišta. Nadalje, autori procjenjuju da se većina aktivnosti istraženih karijernih centara prikazuje i na engleskom jeziku budući da se radi o sveučilištima koje pohađaju studenti iz cijelog svijeta. Stoga autori smatraju da stvarni podaci ne mogu biti značajno drugačiji od prikazanih u ovom dokumentu te da je stanje prikazano u dokumentu realno i relevantno.

IX. IZVORI PODATAKA

1. Thomson Reuters Top 100 *The World's Most Innovative Universities 2019* lista

<https://www.reuters.com/innovative-universities-2019>

2. Thomson Reuters Top 100 *Europe's Most Innovative Universities 2019* lista

<https://www.reuters.com/article/rpbtop1002019/reuters-top-100-europes-most-innovative-universities-2019-announced-idINKCN1S60PA>

3. *Round University Ranking 2019* lista

<https://roundranking.com/ranking/world-university-rankings.html#world-2019>

4. INTERNETSKIE STRANICE KARIJERNIH CENTARA NA VISOKIM UČILIŠTIMA

izravne poveznice su istaknute na stranicama s prikazom svakog pojedinog centra